

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศในชีวิต
สมรสของพยาบาลที่สมรสแล้ว : โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

นายอนุวัตร ส่งเมา

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

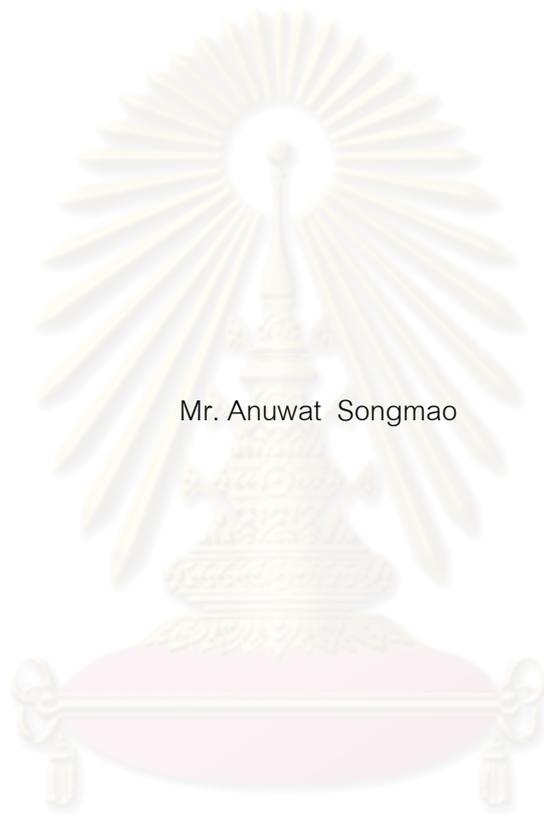
สาขาวิชาแพศศาสตร์ (สหสาขาวิชา)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE RELATIONSHIP BETWEEN SEX COMMUNICATION BEHAVIOR AND SEX LIFE
SATISFACTION OF MARRIED NURSES : PRAMONGKUTKAO HOSPITAL

Mr. Anuwat Songmao

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Human Sexuality.(Inter-Department)

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศและ
ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสของพยาบาลที่
สมรสแล้ว : โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

โดย

นายอนุวัตร ส่งเมา

สาขาวิชา

เพศศาสตร์

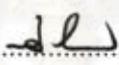
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์ เอนก อารีพรรค

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ ดร.เขมิกา ยามะรัต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรพจน์ เปี่ยมสมบูรณ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์ เอนก อารีพรรค)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(อาจารย์ ดร.เขมิกา ยามะรัต)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ พีระศักดิ์ จันทร์ประทีป)

อนุวัตร ส่งเมา : ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสของพยาบาลที่สมรสแล้ว : โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า.
(THE RELATIONSHIP BETWEEN SEX COMMUNICATION BEHAVIOR AND SEX LIFE SATISFACTION OF MARRIED NURSES : PRAMONGKUTKAO HOSPITAL) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์ เอนก อารีพรรค, อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : อาจารย์ ดร.เขมิกา ยามะรัต, 89 หน้า.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศต่อความพึงพอใจทางเพศในพยาบาลที่สมรสแล้ว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ พยาบาลเพศหญิงที่สมรสแล้วทั้งที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรสในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จำนวน 308 คน โดยใช้แบบสอบถามให้เขียนตอบเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ Pearson's Correlation และ Chi-Square

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง 37 เปอร์เซ็นต์ มีระดับความพึงพอใจทางเพศสูง รองลงมา 34.4 เปอร์เซ็นต์ มีระดับความพึงพอใจทางเพศต่ำ พยาบาลส่วนใหญ่ 58.1 เปอร์เซ็นต์ มีพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ โดยการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาอยู่ในระดับปานกลางรองลงมา 17.2 เปอร์เซ็นต์ มีระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศสูง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ ระยะเวลาการสมรส รายได้ต่อเดือน ลักษณะครอบครัว การตั้งครรภ์ การมีบุตร และ การทำงานพิเศษนอกเวลา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชา.....เพศศาสตร์.....
ปีการศึกษา.....2553.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5087228620 : MAJOR HUMAN SEXUALITY

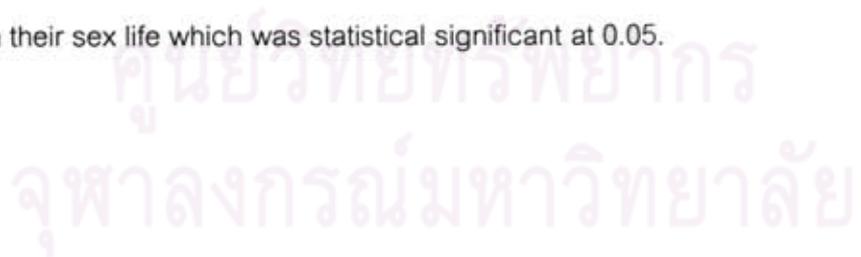
KEY WORD : SEX COMMUNICATION/ SEX LIFE SATISFCTION/ MARRIED OF NURES/ VERBAL COMMUNICATION/ NON VERBAL COMMUNICATION

ANUWAT SONGMAO : THE RELATIONSHIP BETWEEN SEX COMMUNICATION BEHAVIOR AND SEX LIFE SATISFACTION OF MARRIED NURSE : PRAMONGKUTKAO HOSPITAL. THESIS ADVISOR: PROF. ARNEK ARREPAK, M.D, THESIS CO-ADVISOR: KHEMIKA YAMARAT, Ph. D

89 pp

The purpose of this research was to study a relationship between communicating sexual behavior and married nurses' satisfaction with their sex life . The research participants included 308 female nurses from Pramongkutkao Hospital both registered and non registered married. Data were collected by self administered questionnaires and analyzed by Pearson's Correlation and Chi-square.

Results found 37 percent of nurses have a high level of sexual satisfaction and 34.4 percent are in low level of sexual satisfaction. Most of them or 58.1 percent have a medium level of both verbal and non verbal communication which 17.2 percent are in high level of sexual communication behavior. The hypothesis testing indicated communicating sexual behavior, age, number of years married, in come, family type and having child are related to the nurses' satisfaction with their sex life which was statistical significant at 0.05.

Field of Study : ..Human Sexuality...

Academic Year : ..... 2010 .....

Student's Signature *Anuwat Songmao*

Advisor's Signature *Arnek Arreepak*

Co-advisor's signature *Khemika Yamarat*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์ เอนก อารีพรรค และ ดร.เขมิกา ยามะรัต ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา ชี้แนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และสละเวลาในการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ จนสำเร็จลงด้วยดี

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์ กิตติคุณ พีระศักดิ์ จันทร์ประทีป กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และขอเสนอแนะทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เลี้ยงดูสั่งสอน ลูก ให้กำลังใจลูกเสมอมา และเป็นแรงกำลังใจให้ลูกได้สู้จนประสบความสำเร็จ

กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ กิตติคุณ พีระศักดิ์ จันทร์ประทีป, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ พันธุ์ศักดิ์ ศุภระฤกษ์, พ.ต.หญิงมันทนา เกวียนสูงเนิน ที่กรุณาให้คำแนะนำตรวจแบบสอบถามให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ พยาบาลโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าที่ให้ความร่วมมือและความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาแพทยศาสตร์ โดยเฉพาะ พี่ตึก พี่ต๋าว์ น้องก๊อฟ น้องเดือน ที่คอยให้กำลังใจและแรงกระตุ้นตลอดมา รวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรโดยเฉพาะ พี่ติ่ม ที่คอยช่วยเหลือดูแลอย่างดี

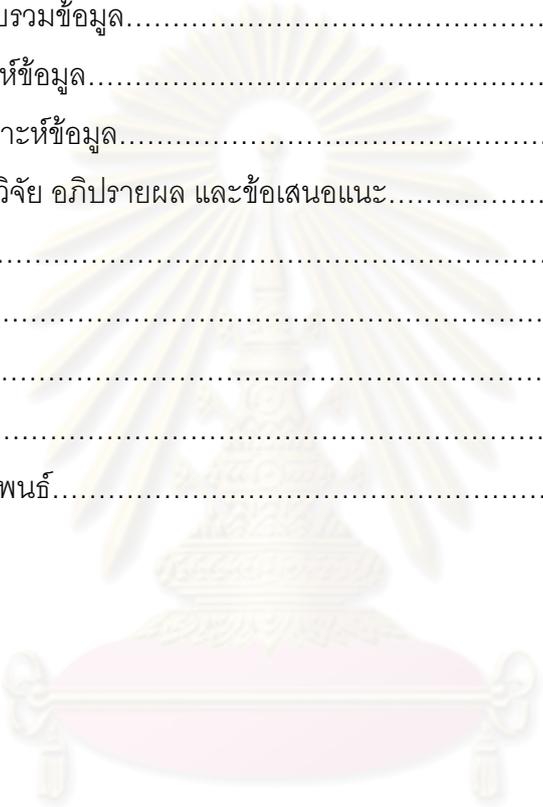
ขอบคุณพยาบาล แก๊งค์ 13 GHOST โดยเฉพาะ อาจารย์ตัง ที่เป็นกำลังใจให้เสมอมา
ขอบคุณพี่ต้องตา ก้อย น้องเก๋ น้องเบิร์ต ที่คอยแลกเปลี่ยนให้ได้ไปเรียน และเป็นกำลังใจให้และขอบคุณ จ่าปรินดา ที่คอยช่วยเหลือกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้น ตลอดมา

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยได้อาศัยความรู้ที่ได้รับ จากการศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาแพทยศาสตร์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 : บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
ขอบเขตของงานวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 : เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางเพศ.....	7
การสื่อสารและประสิทธิภาพในการสื่อสารระหว่างคู่ สมรส.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางเพศ.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจทางเพศ.....	18
ความพึงพอใจในชีวิตสมรส: ครอบครัว.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจทางเพศ.....	30
แนวคิดเกี่ยวกับพยาบาลลักษณะงานของพยาบาล.....	33

	หน้า
บทที่ 3 : วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
รูปแบบการวิจัย.....	35
ลักษณะประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
บทที่ 4 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
บทที่ 5 : สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
รายการอ้างอิง.....	69
ภาคผนวก ก.....	77
ภาคผนวก ข.....	78
ภาคผนวก ค.....	84
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	89

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงจำนวน ร้อยละ ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	43
ตารางที่ 2	แสดงระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศจำแนกตามข้อมูลการใช้ วจนภาษา.....	46
ตารางที่ 3	แสดงระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ จำแนกตามข้อมูลการใช้วจน ภาษา.....	47
ตารางที่ 4	แสดงระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ.....	47
ตารางที่ 5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลพฤติกรรมการสื่อสาร เรื่องเพศ จำแนกตามข้อความแสดงถึงการใช้วจนภาษา.....	48
ตารางที่ 6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลพฤติกรรมการสื่อสาร เรื่องเพศ จำแนกตามข้อความแสดงถึงการใช้วจนภาษา.....	51
ตารางที่ 7	แสดงระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส.....	52
ตารางที่ 8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจทางเพศ ในชีวิตสมรส.....	53
ตารางที่ 9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ และความพึง พอใจทางเพศในชีวิตสมรส.....	56
ตารางที่ 10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและความพึงพอใจ ทางเพศในชีวิตสมรส.....	57
ตารางที่ 11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ส่วนตัวต่อเดือน และความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส.....	58
ตารางที่ 12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะครอบครัวและ ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส.....	58

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 13	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการสมรสและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส.....	59
ตารางที่ 14	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านการตั้งครรรภ์และความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส.....	60
ตารางที่ 15	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านการมีบุตรและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส.....	60
ตารางที่ 16	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการอยู่แหวและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส.....	61
ตารางที่ 17	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการทำงานและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส.....	62

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันครอบครัวเป็นหน่วยย่อยในสังคมซึ่งเป็นพื้นฐานและมีความสำคัญยิ่งในการสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศไทย เมื่อครอบครัวเป็นสุขจะส่งผลถึงสมาชิกในครอบครัวให้เป็นบุคคลคนที่มีประสิทธิภาพและไม่เป็นภาระให้แก่สังคม และยังช่วยพัฒนาสังคมประเทศไทยได้อีกด้วย สามีและภรรยาเป็นจุดเริ่มต้นของสัมพันธภาพที่สำคัญที่สุดในครอบครัว เพราะถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยามีความรักใคร่และเข้าใจซึ่งกันและกัน ก็จะส่งผลถึงสมาชิกในครอบครัวตามมาดังเช่นอุมาพร ตรังคสมบัติ (2545) เน้นว่าความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่สมรสเป็นพื้นฐานที่สำคัญของครอบครัว หากคู่สมรสมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันแล้ว ทั้งคู่ย่อมสร้างครอบครัวที่มีความสุขได้ แต่หากความสัมพันธ์ร้ายจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจะกว้างขวางมาก ทั้งต่อคู่สมรสเอง ต่อลูก สังคมโดยรวมซึ่งผลกระทบดังกล่าวที่มีให้เห็นได้แก่ปัญหาการติดยาและยาเสพติด อาการซึมเศร้า การพยายามฆ่าตัวตาย ความรุนแรงก้าวร้าวในครอบครัว การกระทำผิดทางเพศ การนอกใจคู่สมรส การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ และการติดเชื้อเอดส์ เป็นต้น

ในการครองชีวิตคู่เรื่องความรักและความสัมพันธ์ทางเพศเป็นปัจจัยหนึ่ง ซึ่ง พันธุ์ศักดิ์ ศุภระฤกษ์ (2543) ได้อธิบายว่าชีวิตไม่สามารถหลีกเลี่ยงความรักและกามรมย์ได้ ความรักและกามารมณ์เป็นสิ่งที่เกิดมากับมวลมนุษยชาติ กามารมณ์เป็นพื้นฐานของชีวิตคู่ และเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติในการเจริญพันธุ์เพื่อเป็นการดำรงเผ่าพันธุ์ของมวลมนุษย์ กามารมณ์ถือเป็นสื่อนของความรักในการใช้ชีวิตคู่ ถ้ากามารมณ์มีความสุขสมและสอดคล้องกันทั้งสองฝ่าย สิ่งที่ย่ำจะกลับกลายเป็นสิ่งดี มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในความต้องการตามธรรมชาติ ย่อมทำให้เกิดความผูกพันกันขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่อุมาพร ตรังคสมบัติ (2545) อธิบายว่าเพศสัมพันธ์และชีวิตคู่เป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ หากคู่สมรสมีเพศสัมพันธ์ที่น่าพึงพอใจ ความรู้สึกรักใคร่ผูกพันกันก็จะมีควมลึกซึ้งยิ่งขึ้น แต่หากเพศสัมพันธ์มีปัญหา ความสัมพันธ์ด้านอื่นก็มักจะมีปัญหาด้วย

สุชาติ โสภประยูรและ วรณีย์ โสภประยูร (2541) เสนอว่าเพศสัมพันธ์ในชีวิตสมรสจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง นอกเหนือไปจากปัจจัยทางชีวภาพ เช่นสุขภาพ

ทั่วไป ความสามารถในการทำงานของอวัยวะเพศ ระบบประสาทอัตโนมัติ ฯลฯ ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ในด้านความสัมพันธ์ เช่นการสื่อสารกันอย่างตรงไปตรงมา การแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันได้ การมีทัศนคติที่ตรงกันในเรื่องเพศ ความเชื่อมั่นในความสามารถทางเพศของตนและเชื่อว่าตนสามารถให้ความสุขทางเพศกับคู่ของตนได้

ชีวิตสมรสจะมีความสุขและราบรื่นหรือไม่ สำคัญที่การสื่อสาร ในทางจิตวิทยาถือว่าการสื่อสารเป็นเรื่องสำคัญอันดับหนึ่งของชีวิตคู่ เพราะการสื่อสารเป็นการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูด ภาษาเขียน หรือ ภาษากาย เพื่อให้อีกฝ่ายเข้าใจความคิด ความรู้สึกและความต้องการของกันและกัน แต่ในความเป็นจริงที่พบในชีวิตคู่คือสามีและภรรยาไม่ค่อยจะสื่อสารกัน ยิ่งอยู่ด้วยกันมานาน ก็ยิ่งสื่อสารกันน้อยลง และเหมาเอาเองว่าอีกฝ่ายน่าจะรู้ว่าคุณคิดอะไร ต้องการอะไร ปัญหาที่คือหากสามารถแปลความหมายได้ถูกต้องก็เป็นสิ่งดี แต่ถ้าแปลความหมายผิดพลาด อาจทำให้ครอบครัวเกิดปัญหาได้เช่นกัน (กระทรวงสาธารณสุข, กรมสุขภาพจิต, ม.ป.พ.)

Markman (1981 อ้างถึงใน อุมภาพร ตรังคสมบัติ, 2545) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นทักษะที่สำคัญของชีวิตคู่ เป็นปัจจัยที่ช่วยให้คู่สมรสเกิดความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันได้ และปรับตัวในความตึงเครียดในชีวิตคู่ การสื่อสารที่ดีจะทำให้ชีวิตสมรสเป็นประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจและมีความสุข

โสภา ชปิลมันต์ (2536) ศึกษาพบว่า การปรับตัวเรื่องเพศเป็นปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาชีวิตสมรสที่ประสบความสำเร็จ และอธิบายว่าหากคู่สมรสปรับตัวเข้าหากันได้ในเรื่องต่อไปนี้ได้แก่ ตกกลางกันได้ในเรื่องความถี่ของการร่วมเพศ มีความปรารถนาเสมอกันในเรื่องเพศ ภรรยาบรรลจุดสุดยอดในการร่วมเพศ สามีหรือภรรยาไม่ร่วมเพศหรือไม่ปรารถนาจะร่วมเพศกับคนอื่นซึ่งไม่ใช่สามีหรือภรรยาของตนเอง ฝ่ายหนึ่งไม่เคยหรือน้อยครั้งที่จะขัดขืนเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งต้องการร่วมเพศ ฝ่ายหนึ่งเห็นใจอีกฝ่ายหนึ่งหรือรู้สึกไม่พอใจเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งปฏิเสธการร่วมเพศต่างฝ่ายไม่เคยบ่นหรือไม่พอใจเมื่อร่วมเพศกับคู่สมรสของตน ซึ่งจากการปรับตัวในเรื่องเหล่านี้ จำเป็นต้องมีการสื่อสารระหว่างกันของคู่สมรส ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าในชีวิตสมรสนอกจากการสื่อสารในเรื่องทั่วไปในชีวิตประจำวันจะมีความสำคัญแล้ว การสื่อสารทางเพศย่อมมีความสำคัญเช่นกัน

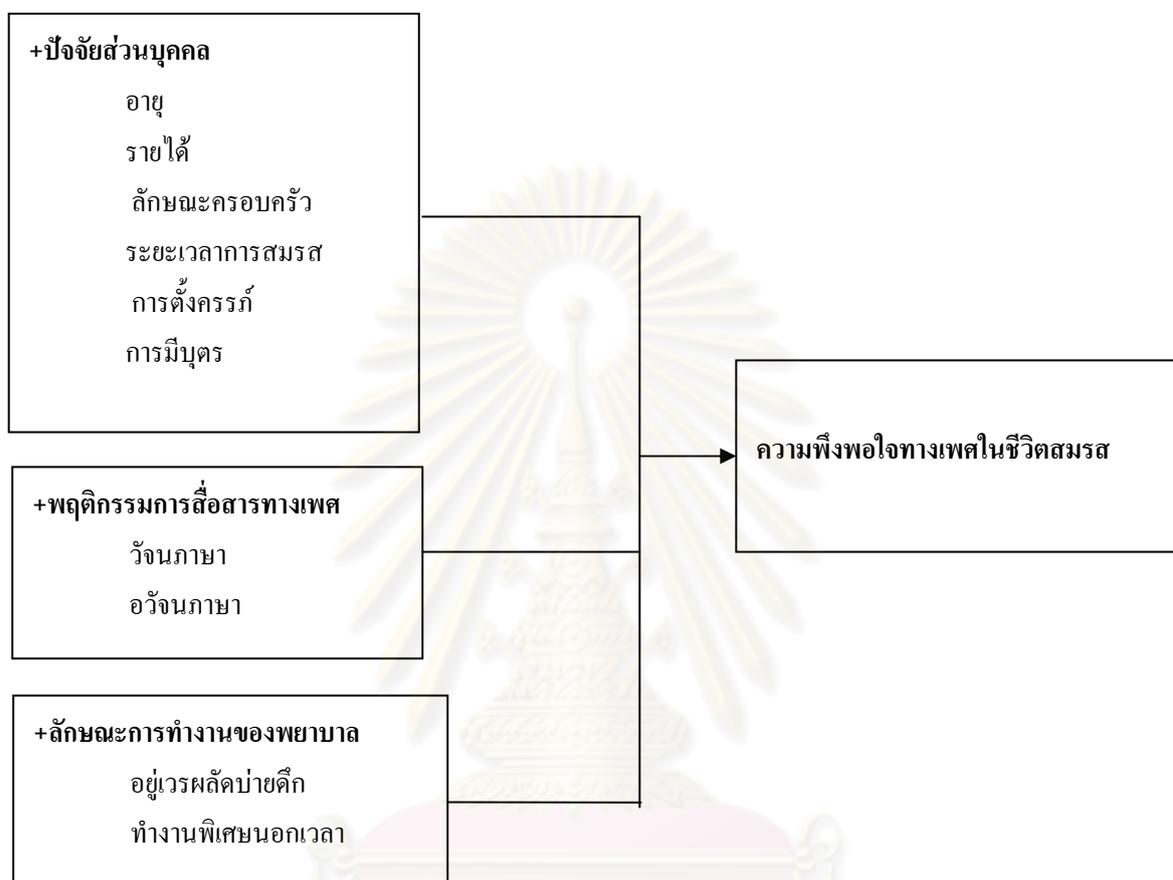
ในปัจจุบันการหย่าร้างกำลังกลายเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญ ในประเทศไทยพบว่ามีกรอหย่าร้างเพิ่มขึ้นในทุกปีคือ ในปี 2545 จำนวน 77,735 ราย ปี 2546 จำนวน 80,886 ราย ปี 2547 จำนวน 86,982 ราย ปี 2548 จำนวน 90,688 ราย และปี 2549 จำนวน 91,155 ราย (กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, ม.ป.พ.) และสาเหตุความขัดแย้งที่ส่งผลให้เกิดการหย่า

ร่างได้แก่ความขัดแย้งทางส่วนตัวและความขัดแย้งทางสังคม ซึ่งสาเหตุความขัดแย้งส่วนตัวพบว่าเป็นการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศ การมีทัศนคติในเรื่องเพศที่แตกต่างกัน รวมถึงการไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ ส่งผลให้เกิดการอัยร้างได้ (ณัฐไชย ตันดิสุข, 2531) ส่วนปัญหาความสัมพันธ์นอกสมรสหรือปัญหาการนอกใจที่พบในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นกรณีสามีนอกใจภรรยา โดยสามีอาจไปมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นคนเดียวจริงจั่งต่อเนื่อง หรือมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคนแบบเป็นครั้งคราว สาเหตุการนอกใจเพื่อความสนุกสนานหรือความแปลกใหม่และเพื่อประสบการณ์ทางเพศที่แตกต่างไปจากที่เคยมีกับภรรยา นับว่าเป็นสาเหตุที่พบได้ค่อนข้างบ่อย (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2545) นอกจากนี้ ธิดาพร อดทน (2542) ศึกษาพบว่าความไม่พึงพอใจเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ของคู่สมรส เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ราบรื่นนำไปสู่การหย่าร้างหรือการที่สามีนอกใจภรรยาได้ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนำไปสู่สมมติฐานที่ว่าผู้ที่ไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ทางเพศกับคู่สมรสมีโอกาสจะมีภรณายน้อยมากกว่าผู้ที่พึงพอใจ

พยาบาล เป็นบุคลากรทางการแพทย์ ลักษณะการทำงานเป็นช่วงเวลา เข้าเวรเข้าบาย ดึก ทำให้ลักษณะการดำเนินชีวิต ต้องอาศัยความเข้าใจของคู่สมรสซึ่งการสื่อสารนั้นสำคัญอย่างมาก อีกทั้งอัตราการสมรสในพยาบาลค่อนข้างน้อยร้อยละ 30 ของพยาบาลทั้งหมด (กองการพยาบาลโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า, 2550) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในกลุ่มพยาบาลในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ซึ่งเป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ คือ เป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่มีนักเรียนแพทย์และนักเรียนพยาบาลขึ้นฝึกงาน มีภาระงานและระเบียบวินัยมากกว่าโรงพยาบาลระดับตติยภูมิในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าสังกัดของกระทรวงกลาโหมจึงมีพันธกิจทางทหารเพิ่มขึ้นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พยาบาล ซึ่งผู้วิจัยสังเกตพบว่าเจ้าหน้าที่พยาบาลในหน่วยงานมีอัตราการหย่าร้างหลายคู่ จึงสนใจศึกษาเพื่อส่งเสริมให้บุคลากร อันเป็นทรัพยากรทางการแพทย์ที่สำคัญในการดูแลผู้ป่วยได้ครองชีวิตคู่ของตนให้มีความสุขต่อไป

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการสื่อสารทางเพศมีความสำคัญยิ่งต่อความพึงพอใจทางเพศซึ่งจะส่งผลถึงการมีความสุขในชีวิตสมรสการขาดการสื่อสารทางเพศจะส่งผลให้เกิดปัญหาหลายด้านตามมา ผู้วิจัยซึ่งมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมสื่อสารทางเพศต่อความสุขในชีวิตสมรสของพยาบาลที่สมรสแล้ว ซึ่งน่าจะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และเป็นแนวทางในการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมสื่อสารทางเพศของคู่สมรสให้มีทักษะในการสื่อสารซึ่งจะลดปัญหาที่เกิดจากเพศสัมพันธ์ในชีวิตสมรสและเป็นการส่งเสริมให้คู่สมรสได้รับความสุขในชีวิตสมรสต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศในพยาบาลที่สมรสแล้ว

สมมติฐานของการวิจัย

1. พฤติกรรมสื่อสารทางเพศ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสในทิศทางบวก
2. ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ รายได้ ลักษณะครอบครัว ระยะเวลาการสมรส การตั้งครรรภ์ การมีบุตร ลักษณะการอยู่เวร ลักษณะการทำงานของพยาบาล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พยาบาลเพศหญิงที่สมรสแล้ว ทั้งที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรสใน โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การสื่อสารทางเพศ หมายถึง การใช้ทักษะ การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ การพูดคุยระหว่างสามีภรรยาในการแสดงความคิดเห็น ความต้องการเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความกล้าที่จะพูดแสดงออกเรื่องเพศ และ พฤติกรรมการแสดงออกเรื่องเพศ การยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อดี และข้อบกพร่องในเรื่องเพศของกันและกัน ซึ่งประกอบด้วย

1.1 วจนภาษา (Verbal communication) หมายถึง การสื่อสารโดยใช้คำพูด การเขียนตัวหนังสือหรืออักษรให้อีกฝ่ายรับรู้

1.2 อวจนภาษา (Non verbal communication) หมายถึง การสื่อสารโดยการแสดงออกทางท่าทาง การสัมผัส การสื่อด้วยสายตา โดยไม่ใช้การพูดและการเขียนให้อีกฝ่ายรับรู้

2. ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส หมายถึง การมีความรู้สึกพอใจพอใจมาก การได้รับความสุข การมีทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์ในทางบวก

3. พยาบาลที่สมรสแล้ว หมายถึง พยาบาลวิชาชีพเพศหญิง ที่สมรสแล้วทั้งที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรส โดยมีการจัดพิธีและการรับรู้ของญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย ไม่รวมผู้ที่อยู่กินกันโดยไม่ได้ผ่านการสมรสหรือพิธีกรรมทางสังคมและศาสนา

4. อยู่เวรผลัดบ่ายดีก หมายถึง พยาบาล ที่เข้าปฏิบัติงานระหว่างเวลา 16.30 - 24.30 นาฬิกา และ 24.30-08.30 นาฬิกา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสของพยาบาลที่สมรสแล้ว
2. สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ นำมาส่งเสริมคู่มือให้มีการสื่อสารทางเพศที่เหมาะสมและมีความสุขในชีวิตสมรส ลดปัญหาการหย่าร้างที่มีสาเหตุมาจากการสื่อสารทางเพศที่ไม่เหมาะสมลงได้
3. สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร เพื่อเพิ่มความสัมพันธ์ของครอบครัวระหว่างสามีภรรยาได้

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสของพยาบาลที่สมรสแล้ว" มุ่งศึกษาว่าพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศและปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสหรือไม่ โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมทฤษฎีและแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อเป็นกรอบแนวคิด และใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางเพศ

1.1 การสื่อสารและประสิทธิภาพในการสื่อสารระหว่างคู่สมรส

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางเพศ

2. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจทางเพศ

2.1 ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส: ครอบคลุม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจทางเพศ

3. แนวคิดเกี่ยวกับพยาบาลลักษณะงานของพยาบาล

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางเพศ

การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความเข้าใจและความชัดเจนเรื่องเพศของมนุษย์ ขณะที่มนุษย์มีการเจริญเติบโต มนุษย์ใช้การสื่อสารเพื่อการเรียนรู้เรื่องเพศและสำรวจเอกลักษณ์ทางเพศของตนเอง ในการพัฒนาสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด มนุษย์ใช้การสื่อสารในการแสดงออกถึงความสนใจ การใส่ใจ เพื่อเป็นการสื่อความเข้าใจในการพัฒนาความสัมพันธ์ในชีวิตคู่ จะมีการพูดคุยกันถึงความสัมพันธ์และสื่อถึงความรู้สึกเกี่ยวกับ

การใช้ชีวิตคู่ที่ทั้งสองได้เผชิญร่วมกัน สื่อถึงความรู้สึกถึงกันและกันต่อการแสดงออกทางเพศ (Metts & Cupach, 1989 อ้างถึงใน Turner & Robinsen, 1993) อธิบายว่าการสื่อสารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์และความผูกพัน การสื่อสารที่มีคุณภาพ ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศที่ดีด้วย ซึ่งจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาและการคงไว้ซึ่งความพึงพอใจทางเพศ

ธรรมชาติของการสื่อสารทางเพศ

ความสามารถในการสื่อสารมีความสำคัญต่อการพัฒนาการและการคงไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพที่ดี หากคู่รักมีความพึงใจในการสื่อสารทางเพศก็จะส่งผลมาสู่ความพึงพอใจในสัมพันธ์ภาพโดยรวม การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ใช้สัญลักษณ์ได้แก่คำพูด ท่าทางการเคลื่อนไหวเป็นตัวกำหนด การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การส่งเสริมหรือการแลกเปลี่ยนทัศนคติ ทั้งนี้พฤติกรรม การสื่อสาร มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญคือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านจิตวิทยา (Strong, และคณะ, 2001) ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อความสามารถในการทำความเข้าใจ และกำหนดบทบาทหรือกฎในการสื่อสารหลายเรื่องรวมทั้งประเด็นในการสื่อสารเรื่องเพศ ดังนี้

ปัจจัยด้านวัฒนธรรม เป็นการใช้ภาษา ซึ่งจะสัมพันธ์กับ ค่านิยม ความเชื่อและธรรมเนียมปฏิบัติของสังคม ซึ่งในแต่ละกลุ่มวัฒนธรรมก็จะมี การสื่อสารเรื่องเพศที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการใช้ภาษาและค่านิยมของวัฒนธรรมนั้น เช่น บางวัฒนธรรมจะมองเรื่องเพศในแง่ลบ ประเด็นเรื่องเพศเป็นสิ่งต้องห้าม เรื่องเพศจะไม่สามารถเผยแพร่ได้ทางสื่อมวลชน และในบางวัฒนธรรมจะให้ความสำคัญภาษาท่าทางในการสื่อสารทางเพศ

ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่บทบาททางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารทางเพศ เช่นบทบาทความเป็นชาย (Masculine) และบทบาทความเป็นหญิง (Feminine) ซึ่งบทบาทนี้มีความสัมพันธ์กับเรื่องเพศในประเด็นของเพศสภาพ (Gender) และความพึงพอใจที่ได้รับ

ปัจจัยด้านจิตวิทยาจะกล่าวถึงความสำคัญของการแสดงถึงลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีความแตกต่างกันในการแสดงออกถึงความเด็ดขาด การคล้อยตาม การเข้มงวดหรือยืดหยุ่น รับรู้ความรู้สึกได้ง่ายหรือไม่รับรู้ความรู้สึก เช่นคนที่มีความเข้มงวดไร้ความยืดหยุ่น ก็จะส่งผลให้คุณภาพของการสื่อสารลดลง หรือคนที่เห็นคุณค่าในตัวเองก็จะมี การเปิดใจยอมรับสิ่งอื่น ๆ สูง

อวัจนภาษา (Nonverbal Communication)

Strong, DeVault, Sayad & Yaber, (2001) ได้แบ่งรูปแบบของการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด

ออกเป็น 3 รูปแบบที่สำคัญได้แก่ ความใกล้ชิด (Proximity) การสื่อด้วยสายตา (Eye contact) และการสัมผัส (Touching) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

1. ความใกล้ชิด (Proximity)

ความใกล้ชิด เป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงระดับความสัมพันธ์หรือความผูกพัน ซึ่งจะมีคำศัพท์หลายคำที่ถ่ายทอดลักษณะที่สัมพันธ์กับความใกล้ชิด เช่น ระยะห่าง (Distance) ความใกล้ชิด (Close) หรือการเคลื่อนไหว (Move) เป็นต้น

2. การสื่อด้วยสายตา (Eye contact)

Beier and Sternberg (1977 อ้างถึงใน Strong และคณะ, 2001) อธิบายว่าการจ้องมองหรือการสื่อสารด้วยสายตาจะสามารถรับรู้ความสัมพันธ์ได้ การศึกษาวิจัยพบว่า การสื่อสารด้วยแววตาในการสนทนาสามารถแสดงถึงระดับของความขัดแย้งและการปฏิเสธ การสบตาสื่อให้รับรู้ถึงการมีความเห็นที่ตรงกัน ในขณะที่การหลบเลี่ยงสายตา แสดงถึงความขัดแย้ง

3. การสัมผัส (Touching)

การสัมผัสเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความพึงพอใจ จากการศึกษาวิจัยพบว่า การสัมผัสมีความสำคัญต่อการพัฒนาการ สุขภาพ และยังมีความสัมพันธ์กับเรื่องเพศของมนุษย์ การสัมผัสเป็นพื้นฐานของความรู้สึก โดยที่ผิวหนังจะเป็นตัวรับหรือสื่อถึงความรู้สึก เช่น ความเจ็บปวด ร้อน เย็น ความเรียบ ความขรุขระ เป็นต้น การสัมผัสเป็นต้นกำเนิดของความรู้สึกและเป็นการรับรู้ถึงสิ่งต่าง ๆ ได้ดีกว่าวิธีอื่น

ลักษณะของการสื่อสารทางเพศ

โดยทั่วไปแล้วแต่ละคนจะมีการวางรูปแบบในการปฏิบัติต่อเรื่องเพศตามแบบแผนของแต่ละคน (Sexual script) ซึ่งรวมถึงการปรับตัวเพื่อที่จะสร้างสัมพันธภาพทางเพศ เนื่องจากการคำนึงถึงแบบแผนของตนเองจะทำให้เรารู้ถึงวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติ ในการเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพ ซึ่งแบบแผนความประพฤตินั้น หมายถึง การสื่อสารทางเพศเช่นกัน Strong และคณะ (2001) ได้กำหนดขั้นตอนของการสื่อสารทางเพศในการเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพดังนี้

1. The Halo Effect

เป็นลักษณะทางกายหรือรูปร่างภายนอกที่ปรากฏให้เห็น ซึ่งมีความสำคัญในการเริ่มต้นสัมพันธภาพ เช่น ผู้ชายหลงใหลในรูปลักษณะภายนอกของผู้หญิง จนทำให้อยากเข้าไปทำความรู้จักเพิ่มขึ้นเพื่อสร้างสัมพันธภาพในขั้นต่อไป

2. Interest and Opening Lines

เป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นจากการที่ชายหญิงเริ่มทำความรู้จักกัน โดย

ผู้ชายเริ่มต้นสนทนาโดยใช้การเริ่มต้นการสนทนา เมื่อเขามั่นใจว่าผู้หญิงสนใจหรือมีความเป็นไปได้อาจจะสนใจในตัวเขา

3. The First Move and Beyond

เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์จนถึงขั้นหวานชื่นและมีการแสดงออกทางร่างกายเพื่อสื่อหรือแสดงออกถึงความรู้สึกที่จะเป็นการแสดงออกโดยท่าทาง เช่น การสัมผัสหรือการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูดอื่น ๆ

4. Direct Sexual Activity

เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ในขั้นที่มีความสัมพันธ์ทางเพศ โดยจะมีการสื่อสารด้วยคำพูดถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย เรียนรู้ถึงวิธีการคุมกำเนิดและการพูดคุยกันถึงความรู้สึกในความสัมพันธ์ทางเพศ

Yaffee and Fenwick (1988 อ้างถึงใน Turner & Robinsen, 1993) อธิบายว่าในปัจจุบันคนส่วนใหญ่พบว่าการพูดคุยเรื่องเพศกับคู่รักของตนนั้นเป็นเรื่องยาก เนื่องจากกลัวว่าจะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของคู่รัก รวมทั้งจะก่อให้เกิดความรู้สึกอึดอัดใจและความละอาย ปัญหาในการสื่อสารทางเพศส่วนหนึ่งเกิดจากความแตกต่างระหว่างชายหญิง ในเรื่องความคิดและการแสดงออกซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งต่อการสื่อสารทางเพศของคู่รัก Turner & Robinsen (1993) อธิบายถึงความเชื่อสามประการที่ทำให้คู่รักไม่มีการสื่อสารทางเพศต่อกันคือ

1. คู่รักไม่จำเป็นที่จะต้องพูดคุยเรื่องเพศต่อกันเนื่องจากเรื่องเพศจะดำเนินไปตามธรรมชาติของมันเอง
2. คู่รักมีความรู้สึกที่รู้ว่า รู้ดีว่าจะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งมีความพึงพอใจทางเพศและสามารถปฏิบัติได้ดีพอ
3. การหลีกเลี่ยงความขัดแย้งถือว่าเป็นสิ่งดี การสื่อสารเรื่องเพศที่ดีจะส่งผลให้ความสัมพันธ์ของคู่รักเป็นไปในทางที่ดี แต่ทั้งนี้สิ่งเหล่านี้ก็ไม่สามารถทำได้ง่ายเสมอไป ในการกล่าวถึงเรื่องเพศอย่างชัดเจน อาจทำได้ยากทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผล 3 ประการซึ่ง Strong และคณะ (2001) ได้ให้รายละเอียด ได้แก่

1. ขาดรูปแบบหรือมีรูปแบบน้อยที่จะเป็นตัวช่วยในการพูดเรื่องเพศ ในขณะที่เด็กหรือวัยรุ่นหลายคนหรือส่วนที่คุยเรื่องเพศด้วยก็จะถูกห้ามทำให้เด็กรู้สึกหมดกำลังใจหรือไม่สบายใจ เด็กก็รู้ว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม
2. การพูดเรื่องเพศทำให้ถูกมองว่ามีความสนใจในเรื่องนี้ และการให้ความสนใจในเรื่องเพศมาก ๆ จะถูกมองว่าหมกมุ่น ไร้ศีลธรรม และหากหัวข้อเรื่องเพศนั้นเป็นสิ่งต้องห้าม ผู้ที่กล่าวถึงจะถูกมองในลักษณะไม่ดี

3. เชื่อว่าการพูดคุยเรื่องเพศจะทำให้สัมพันธ์ภาพแย่ลง เราสามารถกล่าวถึงความรู้สึกทางเพศ การจินตนาการทางเพศ หรือความปรารถนาได้ เนื่องจากกลัวว่าคู่อีกฝ่ายจะรู้สึกรังเกียจทำให้ไม่สามารถพูดถึงอุปสรรคหรือปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้อุปสรรคที่ทำให้คู่อีกฝ่ายไม่พูดคุยกันเรื่องเพศ อาจเกิดจากสาเหตุดังนี้คือ

การมีความคิดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่น่าอายสำหรับผู้หญิง ที่จะบ่งบอกถึงความต้องการและรูปแบบในการมีความสัมพันธ์ทางเพศที่ตนต้องการจนทำให้ผู้หญิงหลายรายไม่มีความสุขจากเพศรสที่ได้รับจากฝ่ายชาย ซึ่งนำไปสู่ความเบื่อหน่ายจากความซ้ำซากจำเจของรูปแบบเดิม ๆ จากการมีเพศสัมพันธ์ กลัวว่าการเปิดเผยถึงความต้องการต่าง ๆ ทางเพศจะทำให้คู่ของตนคิดว่าเป็นคนมักมากในกามคุณ ซึ่งทำให้อับอายขายหน้า กลัวว่าการเปิดเผยออกไปแล้วจะไม่เหมือนที่คนอื่น ๆ เขาทำกัน จนกลายมาเป็นการไม่ยอมรับความจริงของชีวิตคู่ที่มีกามารมณ์เป็นพื้นฐาน คิดว่าไม่ใช่น้ำที่ของตนที่ต้องสอบถามเรื่องเพศกับคู่อีก เช่น ผู้ชายหลายรายไม่เคยถามภรรยาว่าไปถึงจุดสุดยอดหรือไม่ และผู้หญิงหลายคนก็ไม่กล้าถามสามีว่ามีความสุขหรือไม่

Master and Johnson (1986 อ้างถึงใน สุวิทนา อารีพรรค, 2550) กล่าวถึงการปรับปรุงการสื่อสารทางเพศดังต่อไปนี้

1. พูดคุยกับคู่อีกฝ่ายเกี่ยวกับวิธีการและเวลาที่จะสามารถพูดคุยเรื่องเพศได้อย่างสะดวกใจ หากรู้สึกว่าคุณอีกฝ่ายไม่แน่ใจที่จะพูดคุยเรื่องเพศ ควรกำหนดหัวข้อที่จะสนทนากันซึ่งถือว่าเป็นโอกาสที่ดีที่จะได้ปลดปล่อยความตึงเครียด การพูดคุยหลังมีการเสร็จสิ้นการมีเพศสัมพันธ์เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม ทั้งนี้จะได้เป็นการแสดงความรู้สึกว่าให้ความสนใจและใส่ใจต่อการมีกิจกรรมทางเพศร่วมกัน

2. พิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่จะใช้หนังสือหรือสื่ออื่นๆ เป็นสิ่งเริ่มต้นในการสนทนา การใช้วิธีนี้จะเป็นการยอมรับถึงความรู้สึกนึกคิดด้วยว่า หลังการได้อ่านหนังสือหรือดูสื่อแล้วรู้สึกชอบอันใดมากกว่าหรือไม่ชอบ สิ่งที่ได้จากการอ่านหนังสือทำให้ได้ข้อมูลและรับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดและการกำหนดกิจกรรมร่วมกัน

3. การใช้ "I language" ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เมื่อสนทนาเรื่องเพศร่วมกัน และหลีกเลี่ยงที่จะโทษอีกฝ่ายหนึ่งในการตอบสนองต่อรูปแบบของตน

4. ต้องตระหนักว่าความรู้สึกและความพึงพอใจทางเพศนั้นเปลี่ยนแปลงตามเวลา การกระทำกิจกรรมทางเพศรูปแบบซ้ำๆ อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่าย หรือรู้สึกไม่พึงพอใจ ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนากิจกรรมรูปแบบใหม่ ในการพูดคุยต้องอาศัยความอ่อนโยนและมีการเตรียมการถึงความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

5. อย่าเพิกเฉยด้วยการใช้ภาษาท่าทางในการสื่อสารทางเพศเพียงอย่างเดียวควรบอกให้คู่รับรู้โดยตรง เช่น ในการสัมผัสจากคู่รัก อย่ากลัวที่จะบอกให้คู่รับรู้ในสิ่งที่ตนต้องการ หากรู้สึกไม่พึงพอใจ

6. อย่าคาดหวังว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจะสมบูรณ์แบบ การตั้งความคาดหวังว่าประสบการณ์ทางเพศเป็นสิ่งที่น่าจดจำอาจเป็นความคิดที่ผิด เนื่องจากประสบการณ์ทางเพศมีลักษณะเช่นเดียวกับอารมณ์ที่เกิดอย่างไม่สม่ำเสมอ มีขึ้นถึงระดับสูงสุดและลงในระดับต่ำสุด สิ่งสำคัญคือการพูดคุยเรื่องเพศไม่ใช่เป็นการพูดเพียงครั้งเดียวแล้วถือว่าเสร็จสิ้น คู่รักต้องมีการเรียนรู้ที่จะค่อยๆ แก้ไขความขัดแย้งตลอดเวลา

1.1 การสื่อสารและประสิทธิภาพในการสื่อสารระหว่างคู่สมรส

การสื่อสารทางเพศมีความสัมพันธ์กับคู่สมรสโดยตรง การปรับตัวทางเพศนั้นเป็นหลักเบื้องต้นในการปรับตัวในชีวิตสมรส สุชาติ โสภประยูรและวรรณิ โสภประยูร (2541) อธิบายว่า ความสัมพันธ์ทางเพศ หรือเพศรสที่เกิดขึ้นอย่างสมดุลจะนำความพึงพอใจมาสู่ทั้งสามีและภรรยา และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยทำให้ชีวิตสมรสราบรื่น ช่วยทำให้ความรักในชีวิตสมรสสมบูรณ์แบบ มีความสุขอย่างน่าพึงพอใจและมั่นคงถาวร

พันธ์ศักดิ์ ศุภระถุภษ์ (2546) เน้นว่า การพูดคุยกันระหว่างสามีภรรยาถึงความต้องการทางเพศ ความสุขสม การตอบสนองทางเพศ การแสดงออกทางเพศที่พึงพอใจ เป็นการขจัดความเข้าใจผิดระหว่างกัน เป็นผลให้มีการใช้ชีวิตคู่ได้อย่างมีความสุข การพูดคุยถึงการป้องกัน การตั้งครรภ์และการป้องกันการติดต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำทั้งก่อนและหลังที่จะมีเพศสัมพันธ์ การพูดคุยทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันและความเข้าใจก็นำมาซึ่งความรักความอบอุ่นของทุกคนในครอบครัวและทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

นางลักษณะ เอมประดิษฐ์ (2540) พบว่า ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกันเรื่องเพศ หรือสามารถพูดคุยกันได้เรื่องกิจกรรมทางเพศของสามีภรรยา เป็นปัจจัยที่ทำให้คู่สมรสปรับตัวได้ดีในเรื่องเพศ สาเหตุหนึ่งของการไม่พูดคุยเรื่องเพศระหว่างกัน เกิดจากการมีทัศนคติและความเชื่อเรื่องเพศเป็นของต่ำ การไม่พูดคุยเรื่องเพศจะทำให้แต่ละฝ่ายไม่ทราบความต้องการหรือความปรารถนาของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งอาจนำมาสู่ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างสามีภรรยาได้ คืออาจทำให้คู่สมรสรู้สึกไม่ไว้วางใจหรือไม่จริงใจต่อกันและส่งผลให้ไม่กล้าพูดคุยในเรื่องต่างๆ อย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผยด้วยเช่นกัน

กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย (2544) ได้กล่าวถึงพื้นฐานเรื่องเพศในชีวิตคู่ที่คู่สมรสจำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ ทำความเข้าใจซึ่งกันและกันในเรื่องต่อไปนี้ คือ

การเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างเพศชายเพศหญิงในส่วนของร่างกาย ซึ่งกล่าวถึง การรู้จักอวัยวะเพศหญิงทั้งภายในและภายนอก การรู้จักอวัยวะเพศชายซึ่งเป็นรายละเอียดของหน้าที่และการทำงาน

การเรียนรู้ธรรมชาติทางเพศของฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย ซึ่งกล่าวถึงอารมณ์ความรู้สึกและการตอบสนองทางเพศรวมทั้งจุดสัมผัสในร่างกายของทั้งสองเพศ

การสร้างบรรยากาศแห่งความรัก ซึ่งกล่าวถึงปัจจัยส่งเสริมความสัมพันธ์แห่งความรัก รวมทั้งเรื่องเพศสัมพันธ์ ประเด็นเรื่องเพศที่เป็นพื้นฐานในชีวิตคู่ดังกล่าวเป็นเรื่องที่คู่สมรสมีความจำเป็นที่จะต้องสื่อสาร เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

จัสมิน สุวรรณชีพ (2544) ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของการสื่อสาร (Effective Communication) เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญมากในการรักษาความสัมพันธ์ของคู่สมรสให้ดำเนินและพัฒนาต่อไปด้วยดี ซึ่งประสิทธิภาพของการสื่อสารหมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนความคิด อารมณ์และความเชื่อ โดยใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษา ซึ่งฝ่ายหนึ่งสามารถเปิดเผยความรู้สึกนึกคิดและทำให้อีกฝ่ายหนึ่งพึงพอใจ ส่วนการสื่อสารระหว่างคู่สมรส (Marital Communication) หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนภาวะเชิงจิตวิสัย เช่น ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์และความคาดหวังโดยอาศัยวัจนภาษาและอวัจนภาษา รวมทั้งมีสัญลักษณ์ร่วมกัน รับรู้และเข้าใจในความหมายเดียวกัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญของการรักษาความสัมพันธ์ให้คงไว้อย่างต่อเนื่องและยังช่วยสร้างความเป็นเอกภาพ และศึกษาพบว่า การสื่อสารในชีวิตสมรสมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจและความมั่นคงในชีวิตสมรส

การศึกษาของฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์ (2541) สนับสนุนว่าความพึงพอใจในชีวิตสมรสนั้นต้องประกอบด้วยสัมพันธภาพที่มีพื้นฐานของเสรีภาพระหว่างคู่สมรส การรับรู้ต่อดีของกันและกัน การร่วมมือร่วมใจกันของคู่สมรสและการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆที่สนับสนุนให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตสมรส

นอกจากนั้นจัสมิน สุวรรณชีพ (2544) ได้ศึกษาการสื่อสารในชีวิตสมรสที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส คุณภาพชีวิตสมรสและการปรับตัวในชีวิตสมรสดังนี้

1. ความพึงพอใจในชีวิตสมรส

การสื่อสารที่ดีในชีวิตสมรสจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส คู่สมรสที่มีการปรับตัวหากันได้ดีจะมีพฤติกรรมการสื่อสารพร้อมที่จะสื่อสารกันตลอดเวลา โดยเฉพาะการพูดคุยเรื่องส่วนตัวกันอยู่เสมอ แสดงความเข้าใจในคำพูดและมีการสื่อสารโดยใช้อวัจนภาษาต่อ

ทั้งการแสดงความรัก ความพอใจ สนับสนุนและให้กำลังใจกันอยู่เสมอ วัตถุประสงค์การรับรู้ของคู่สมรส มีการขัดแย้งหรือการสื่อสารของคู่สมรสอีกฝ่ายน้อยและพยายามหลีกเลี่ยงความขัดแย้งโดยเปลี่ยนหัวข้อการสนทนา มีการสื่อสารอย่างเปิดเผย

2. คุณภาพชีวิตสมรส

คุณภาพชีวิตสมรสที่ดีเกี่ยวข้องกับการปรับตัวที่ดี เนื่องจากการสื่อสารระหว่างคู่สมรสที่ดี ส่งผลให้เกิดความสุขในชีวิตสมรสสูง มีความพึงพอใจซึ่งกันและกัน การมีความขัดแย้งต่ำ มีการประสานกันระหว่างคู่สมรสเป็นอย่างดีและจะสัมพันธ์กับการเกิดครอบครัวที่มีคุณภาพตามมา ซึ่งครอบครัวที่มีคุณภาพจะมีวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่ดีมากกว่า ครอบครัวทั่วไปที่มีปัญหาจากการไม่มีเวลาพูดคุยกัน แต่ในครอบครัวที่มีคุณภาพจะติดต่อสื่อสารกันโดยตรง มีเวลาสำหรับพูดคุยปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ สมาชิกในครอบครัวต่างเป็นผู้ฟังที่ดี และมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น ก็จะนำความขัดแย้งมาพูดคุยกันไม่ปกปิดไม่เก็บไว้ในใจ แต่พยายามร่วมกันรับรู้ความรู้สึกของกันและกัน และพยายามเลือกวิธีแก้ไขที่ดีที่สุดสำหรับทุกคน

ในส่วนของการปรับตัวในชีวิตสมรสจำเป็นต้องมีการปรับตัวในเรื่องเพศสัมพันธ์ (วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์, 2545) เนื่องจากความสัมพันธ์ทางเพศที่เพียงพอเหมาะสม ซึ่งทั้งสองฝ่ายพึงพอใจจะช่วยชีวิตสมรสมีความสุข หากคู่สมรสไม่ได้รับความสุขในเรื่องของเพศสัมพันธ์ ก่อให้เกิดปัญหาความเครียด ความขัดแย้ง อาจนำไปสู่ความไม่เข้าใจกันรวมทั้งอาจเกิดปัญหาการนอกใจและเกิดปัญหาการหย่าร้างกัน การปรับตัวในเรื่องเพศสัมพันธ์ให้เป็นที่พึงพอใจของทั้งสองฝ่าย คู่สมรสต้องพยายามเรียนรู้เพื่อที่จะเข้าใจความต้องการ ความชอบหรือความไม่ชอบในเรื่องเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ซึ่งทั้งคู่ควรปรับตัวอยู่เสมอ ลักษณะของคู่สมรสที่ช่วยให้มีเพศสัมพันธ์อย่างมีความสุขคือ การให้ความร่วมมือในการช่วยให้คู่สมรสของตนเองมีความสุขและพึงพอใจ โดยมีความเข้าใจปฏิกิริยาของคู่สมรส ในบางครั้งคู่สมรสของเราอาจไม่กล้าบอกถึงความรู้สึกและความต้องการทางเพศของตน ถ้าคู่สมรสอีกฝ่ายมีการสังเกตและพยายามเรียนรู้เพื่อเข้าใจความต้องการ และจากปฏิกิริยานั้นๆ ทำให้สามารถช่วยตอบสนองความต้องการทางเพศตามที่คู่สมรสของตนเองต้องการได้ เพื่อความสุขและความราบรื่นในชีวิตครอบครัว

สุชาติ โสมประยูรและวรรณิ โสมประยูร (2542) อธิบายว่าสาเหตุของการปรับตัวในเรื่องเพศสัมพันธ์ได้ไม่ดีขึ้น อาจเกิดจากความบกพร่อง หรือความผิดปกติทางด้านร่างกายหรืออาจจะเกิดจากสุขภาพโรคภัยไข้เจ็บ แต่ส่วนใหญ่มักเกิดจากการขาดความรู้ด้านจิตวิทยาและชีววิทยาเรื่องเพศสัมพันธ์ ฉะนั้นก่อนสมรสชายและหญิงควรศึกษาหาความรู้ได้แก่ศึกษาด้านพื้นฐานธรรมชาติความต้องการทางเพศของหญิงและชายซึ่งแตกต่างกันกล่าวคือ ในชายจะเกิดความรู้สึกและมีความต้องการทางเพศได้รวดเร็วกว่าหญิง และเมื่อฝ่ายชายได้รับการตอบสนองทางเพศคือ

บรรลุลจุดสุดยอดแล้วก็จะหมดความรู้สึกต้องการทางเพศลดลงทันที ส่วนฝ่ายหญิงนั้นอารมณ์ความรู้สึกต้องการทางเพศเกิดขึ้นได้ช้ากว่าผู้ชายและเมื่อสำเร็จมีความสุขแล้วความรู้สึกต้องการทางเพศยังคงมีอีก นอกจากนั้นแล้วยังมีความแตกต่างอีกประการหนึ่งคือ เมื่อมีความเครียดผู้ชายบางคนอาจจะมีความต้องการทางเพศในขณะที่ผู้หญิงกลับไม่มีความต้องการทางเพศ ความแตกต่างนี้ทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชายควรเรียนรู้และเข้าใจซึ่งกันและกัน

จากการศึกษาสรุปว่าการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพมีผลต่อคุณภาพชีวิตคู่สมรส การสื่อสารที่ดีจะก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน การไว้วางใจต่อกัน ความห่วงใยเอาใจใส่กันรวมถึงการให้ภัยด้วยกัน การสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่คู่สมรสจะนำมาใช้ในการจัดการและแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้หมดไป

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางเพศ

การศึกษาในกลุ่มนักศึกษาชายหญิงนั้นเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการยินยอมทางเพศโดยการใช้ภาษาพูดและภาษาท่าทางที่แสดงถึงการยินยอมในการมีเพศสัมพันธ์ได้แก่ การศึกษาของ Byer (1980 อ้างถึงใน Hickman & Muehhlenhard, 1999) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการยินยอมทางเพศ กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความยินยอมหรือการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ พบว่าผู้หญิงมีการใช้รูปแบบที่สำคัญ 3 รูปแบบ ซึ่งเปอร์เซ็นต์สูงสุดที่แสดงการยินยอมในการมีเพศสัมพันธ์ด้วย คือ การสัมผัสหรือการลูบไล่อวัยวะเพศชายและจะส่งผลให้ผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์ได้มากที่สุด รองลงมาคือ การบอกด้วยภาษาพูดอย่างชัดเจน ที่จะนำมาสู่การยินยอมในการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งในการศึกษานี้ศึกษาในเฉพาะผู้หญิง แต่การศึกษาค้นพบว่าทั้งการสื่อสารทางเพศโดยภาษาพูดและภาษาท่าทางเป็นสิ่งสำคัญในการแสดงออกถึงการยินยอมในการมีเพศสัมพันธ์ ผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Byers and Heinlen's (1989 อ้างใน Hickman & Muehhlenhard, 1999) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมของผู้ชายและผู้หญิงต่อการเริ่มต้นมีเพศสัมพันธ์ โดยการตอบสนองเชิงบวก จากการศึกษาพบว่า การตอบสนองเชิงบวกที่สามารถรับรู้ได้ในการเริ่มต้นมีเพศสัมพันธ์ คือ การใช้ทั้งภาษาท่าทางและภาษาพูดรวมกันคิดเป็น 26.9% ซึ่งการตอบสนองด้วยภาษาท่าทางนั้น เริ่มตั้งแต่การมีกิจกรรมทางเพศและต่อเนื่องไปจนถึงการมีปฏิสัมพันธ์ทางเพศอื่นๆต่อไป การตอบสนองด้วยภาษาพูดนั้นรวมถึงการถามเพื่อหาความชัดเจนและการตอบตกลงในการเริ่มต้นมีความสัมพันธ์ และผลการศึกษารื่องนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Hall (1995 อ้างถึงใน Hickman & Muehhlenhard, 1999) ซึ่งศึกษาถึงการให้สัญลักษณ์การยินยอมทางเพศ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ชายและผู้หญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึงประเภทของพฤติกรรมทางเพศที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่าการใช้ภาษาพูดในการยินยอมมีเพศสัมพันธ์พบว่าการใช้ภาษาพูดและภาษาท่าทางมีความสำคัญทั้งสองอย่างคิดเป็น 60.9% ในขณะที่เดียวกันพบว่าภาษาท่าทางมีความสำคัญกว่าคิดเป็น 28.2% และการใช้ภาษาพูดมีความสำคัญเพียง 11% และภาษาท่าทางที่ทั้งคู่สื่อถึงการยินยอมมีเพศสัมพันธ์พบว่า 75% ของผู้หญิงและ 72% ของผู้ชายคือการจูบ 70.8% ของผู้หญิงและ 69.5% ของผู้ชายคือการโอบกอดและ 62% ของผู้หญิงและ 69.5% ของผู้ชายคือการสัมผัสอย่างใกล้ชิดและนอกจากนี้พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญถึงบทบาททางเพศและผู้หญิงจะต้องการโอบกอดมากกว่าผู้ชายอย่างมีนัยสำคัญ จากการศึกษาของ Hall (1995) ทำให้เห็นความชัดเจนของการใช้ภาษาที่เพิ่มขึ้นและสอดคล้องกับการศึกษาของ O'Sullivan and Byer (1992 อ้างถึงใน Hickman & Muehhlenhard, 1999) ซึ่งศึกษาลักษณะปฏิสัมพันธ์ทางเพศของชายหญิงในสัมพันธภาพแบบเดท (Dating Situation) ในระยะเวลา 2 สัปดาห์ การศึกษาพบว่า 90.9% ของผู้หญิงและ 82.9% ของผู้ชาย มีการตอบสนองด้วยภาษาท่าทางซึ่งเกิดได้มากกว่าการตอบสนองด้วยภาษาพูด และพบว่าจะเป็นการตอบสนองเชิงบวกจากการใช้ภาษาท่าทางในการเริ่มต้นมีเพศสัมพันธ์ และการตอบสนองเชิงบวกนี้พบว่ามี ความแตกต่างที่เพศสภาพ อย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาในเรื่องนี้สัมพันธ์กับการศึกษาของ Barrow (1997 อ้างถึงใน Hickman & Muehhlenhard, 1999) ซึ่งศึกษาพบว่า การรับรู้ถึงการยินยอมทางเพศนั้นแตกต่างกันตามเพศสภาพ โดยที่ผู้ชายสามารถรับรู้พฤติกรรมโดยการใช้ภาษาพูดอย่างมีนัยสำคัญมากกว่าผู้หญิง ในการยินยอมที่จะมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการศึกษาในเรื่องนี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Hickman & Muehhlenhard (1999) ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารทางเพศของผู้ชายและผู้หญิงในการยินยอมมีเพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 378 คน ซึ่งตอบแบบสอบถามถึงวิธีการอธิบายให้คู่ของตนและตนเองรับรู้ถึงสัญลักษณ์ของการยินยอมมีเพศสัมพันธ์และการสื่อสารในการยินยอมต่อคู่รัก

ผลการศึกษาพบว่าผู้ชายและผู้หญิงสื่อความหมายที่ต่างกันเมื่อใช้สัญลักษณ์ที่เหมือนกัน ซึ่งผลจากการศึกษาเรื่องนี้ทำให้เห็นถึงความแตกต่างของเพศสภาพต่อการสื่อสารทางเพศชัดเจนขึ้น และสามารถเห็นได้ชัดจากการศึกษาของ Lefkowitz (2002) ซึ่งศึกษาการสื่อสารหัวข้อเกี่ยวกับเพศในวัยรุ่นที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ผู้ใหญ่ ซึ่งศึกษากับนักศึกษาหญิงจำนวน 124 คน และนักศึกษาชายจำนวน 81 คน มีอายุระหว่าง 18 – 25 ปีที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยการทำแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่าผู้หญิงจะมีการพูดคุยเรื่องเพศหัวข้อต่างๆที่เกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนสนิทมากกว่าผู้ชายซึ่งผู้หญิงจะมีการพูดคุยถึงเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ความรู้สึกทางเพศ การคุมกำเนิด การข่มขืน การตั้งครภร์และรอบประจำเดือน ในขณะที่ผู้ชายจะพูดคุยกับ

เพื่อนในเรื่องการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองมากกว่าผู้หญิง และผู้หญิงจะมีความรู้สึกสะอวใจที่จะพูดเรื่องเพศกับเพื่อนมากกว่าผู้ชาย

สำหรับการศึกษาในคู่สมรส เป็นการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการสื่อสารที่สัมพันธ์กับสุขภาพทางเพศ การป้องกันสุขภาพทางเพศและการเพิ่มคุณค่าทางเพศของคู่สมรส จากการศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารในคู่สมรส เนื่องจากเพศสัมพันธ์กับชีวิตสมรสเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ โดยเฉพาะเรื่องสุขภาพทางเพศ และการศึกษารูปแบบการสื่อสารทางเพศในคู่สมรส จะทำให้สามารถรับรู้ถึงการใช้ทักษะการสื่อสารและนำมาสู่การพัฒนา รูปแบบการสื่อสารในชีวิตสมรสทั้งในเรื่องเพศและเรื่องทั่วไปดังเช่นการศึกษาของ Kelly (1990) ซึ่งศึกษาเรื่องรูปแบบการสื่อสารในคู่รักที่ผู้หญิงไม่บรรลุนิติภาวะคือคู่สมรสที่มีสุขภาพดีแต่ผู้หญิงไม่บรรลุนิติภาวะจำนวน 14 คู่ กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มที่ไม่มีปัญหาใดๆ คือทั้งคู่มีสุขภาพดีและการทำหน้าที่ของสุขภาพทางเพศปกติจำนวน 16 คน และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มเจ็บป่วยเรื้อรังคือคนใดคนหนึ่งป่วยเป็นโรคเรื้อรังแต่ทั้งคู่มีสุขภาพทางเพศที่ดีจำนวน 17 คน ทำการวิเคราะห์การสื่อสารโดยให้คู่รักทั้ง 3 กลุ่มได้พูดคุยเปลี่ยนความคิดเห็นกันในประเด็นของการมีเพศสัมพันธ์ การกระตุ้นอารมณ์ทางเพศและความเจ็บป่วยโดยมีการบันทึกวิดีโอเทป นำมาวิเคราะห์ความชัดเจน การกล่าวโทษ และการรับรู้ความคิดได้ดีในการสื่อสารกับคู่รักรวมทั้งคู่รักตอบแบบสอบถาม ประเมินกิจกรรมทางเพศของคู่รักโดย Communication Comfort การรับรู้ถึงความชอบทางเพศ โดย Perceptual Accuracy และประสิทธิภาพการสื่อสารทางเพศโดย Sexual Communication Inventory

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มที่ผู้หญิงไม่บรรลุนิติภาวะมีประสิทธิภาพการสื่อสารได้น้อยกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญและในกลุ่มที่ 1 ผู้ชายจะมีการรับรู้เกี่ยวกับความชอบทางเพศของคู่รักและการโทษผู้อื่นมากกว่าผู้ชายในกลุ่มอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญ จากการศึกษาพบว่าสุขภาพทางเพศส่งผลต่อรูปแบบการสื่อสารในคู่สมรส และจากการศึกษาของ Perlman (2001) ซึ่งศึกษาเรื่องตัวคาดการณ์ของการสื่อสารในการป้องกันสุขภาพทางเพศของชายหญิงผิวดำ เป็นการศึกษาในขอบเขตระดับบุคคล วัฒนธรรมและจิตสังคมในการกล่าวถึงการสื่อสารเพื่อป้องกันสุขภาพทางเพศกลุ่มตัวอย่างเป็นคนผิวดำจากรัฐจอร์เจีย มิชิแกนและนิวยอร์ก จำนวน 96 คน วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาบทบาททางเพศ ทฤษฎีความเป็นหญิงและเป็นชาย มาตรฐานข้อเรื่องเพศ ความสำคัญของความสัมพันธ์แบบโรแมนติก การควบคุม การไว้วางใจ และการแสดงความเป็นเจ้าของ ในการสื่อสารเพื่อป้องกันสุขภาพทางเพศของผู้ชายและผู้หญิงผิวดำ การศึกษาพบว่าบทบาททางเพศเป็นตัวคาดการณ์การสื่อสารเพื่อป้องกันสุขภาพทางเพศอย่าง

มีนัยสำคัญ และในผู้หญิงจะมีการสื่อสารได้ดีกว่าผู้ชาย รวมทั้งการยึดปฏิบัติในมาตรฐานข้อนเรื่องเพศและการถูกควบคุมเป็นตัวคาดการณ์เชิงบวกต่อการสื่อสาร เพื่อป้องกันสุขภาพทางเพศ

ในการศึกษาเรื่องนี้เป็นข้อสังเกตได้ว่ามาตรฐานข้อนกับการสื่อสารเรื่องเพศของผู้หญิงมีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้หญิงถูกจำกัดในการพูดเรื่องเพศมากกว่าผู้ชาย ส่งผลให้ผู้หญิงไม่กล้าสื่อสารกับคู่อภิเษกถึงเรื่องความพึงพอใจทางเพศที่ได้รับจากคู่อภิเษก หรือการสื่อสารให้คู่อภิเษกปฏิบัติต่อตนเพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจทางเพศ ดังนั้นการสร้างทัศนคติและความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้องจึงมีความจำเป็นต่อคู่สมรสซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Kalin (1982) ซึ่งศึกษาเรื่องการเพิ่มคุณค่าทางเพศของคู่สมรสโดยการพัฒนาและประเมินรูปแบบเชิงปฏิบัติการ 1 สัปดาห์ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการเพิ่มคุณค่าทางเพศพัฒนาขึ้นให้กับคู่สมรสที่มีภาวะปกติ เพื่อปรับปรุงสัมพันธ์ทางเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นคู่สมรส 36 คู่ ที่เข้าร่วมโปรแกรมทั้งหมด 3 สัปดาห์ เพื่อก่อให้เกิดความรู้ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การฝึกทักษะ ปรับปรุงการสื่อสารทางเพศ เพื่อช่วยให้คู่สมรสพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารและคงไว้ซึ่งการมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงพอใจ คู่สมรสตอบแบบสอบถามประเมินปฏิสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติความรู้เรื่องเพศ การสื่อสารเรื่องเพศและการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

2. แนวคิดเรื่องความพึงพอใจทางเพศ

สุชาติ โสมประยูร และ วรณี โสมประยูร (2541) ได้อธิบายความหมายของความพึงพอใจทางเพศว่า ความพึงพอใจทางเพศคือ ความพอกพอกใจหลงใหลในสิ่งที่เกิดขึ้น จากความสนใจใน รูป รส กลิ่นเสียง ของเพศตรงกันข้าม ซึ่งส่วนมากมักจะตรงกับเกณฑ์ในใจของตน ความพึงพอใจดังกล่าวจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายเกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง ซึ่งความหมายดังกล่าวสามารถใช้ในความสัมพันธ์ของหนุ่มสาว และกล่าวว่าการศึกษาทำความเข้าใจในเรื่องความรู้สึกทางเพศและกามารมณ์และเรื่องการสืบพันธุ์ของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งเพราะเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่จำเป็นในชีวิตสมรส เนื่องจากทุกคนมีความต้องการทางเพศซึ่งทั้งสองฝ่ายพึงพอใจและเป็นทางหนึ่งที่สามารถจะช่วยทำให้ชีวิตสมรสสมบูรณ์แบบและมีความสุขได้อย่างแท้จริง

เพศสัมพันธ์เป็นสิ่งหนึ่งในชีวิตสมรสและมีความสุขสดชื่นในด้านอื่นๆของชีวิตครอบครัว จะช่วยให้การปรับตัวในเรื่องเพศสัมพันธ์กระทำได้ง่ายขึ้นก็ตาม แต่ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆภายในครอบครัวก็อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางเพศได้

ในปัจจุบันยังมีคู่สมรสจำนวนไม่น้อยมีปัญหาและอุปสรรคทางด้านเพศรส รวมทั้งมีหญิงบางคนซึ่งเกิดมาอย่างไม่เคยได้รับความสุขถึงขีดสุดยอด (Climax หรือ Orgasm) อย่างแท้จริงจากเพศรส เป็นผลให้ชีวิตสมรสไม่มีความสุข อยู่กันอย่างไม่ราบรื่น บางครั้งก็อารมณ์เสียหรือ

หงุดหงิดโดยไม่มีเหตุผล ใจน้อย ขี้บ่น เป็นคนก้าวร้าว หรือชอบมีสัมพันธนาการนอกบ้าน โดยเจ้าตัว และคู่สมรสไม่ทราบว่าการเหล่านี้มีสาเหตุมาจากความผิดหวังในเรื่องเพศรสนั้นเองซึ่งคู่สมรส จำเป็นต้องปรับตัวในเรื่องเพศรสให้เป็นที่พึงพอใจของทั้งสองฝ่าย

พันธ์ศักดิ์ สุกระฤกษ์ (2545) กล่าวว่าประโยชน์ของการมีความสุขสมหรือความพึงพอใจทางเพศคือ

1. การตั้งครวรรค์ พบว่าชายหญิงที่มีความสุขสมในเพศสัมพันธ์นั้น มีโอกาสที่ฝ่ายหญิงจะเกิดการตั้งครวรรค์สูงเป็น 3 เท่าของคู่สมรสที่มีเพศสัมพันธ์แต่ไม่มีความสุข
2. คลายความเครียด กล้ามเนื้อไม่ตึงตัวช่วยให้อนอนหลับฝันดี หน้าตาผ่องใส เพราะเมื่อหลับสนิท กระบวนการสร้างฮอร์โมนเพศจะทำงานเป็นปกติ ทำให้ผิวพรรณเปล่งปลั่ง อวัยวะที่ควบคุมโดยฮอร์โมนทำงานได้เป็นอย่างดี
3. ระบบหมุนเวียนของโลหิตดี ผนังเส้นเลือดยืดหยุ่นได้ดี ทำให้อวัยวะต่างๆในร่างกายได้รับปริมาณออกซิเจนอย่างเพียงพอ จึงไม่เสื่อมสภาพก่อนวัย มีเลือดไปเลี้ยงสมองดีขึ้น
4. ระบบต่างๆของร่างกายทำงานเป็นปกติโดยเฉพาะภูมิคุ้มกัน ซึ่งมีหน้าที่ป้องกันอันตรายจากโรคร้ายภายนอกและทำลายเซลล์เนื้อเยื่อที่เริ่มก่อตัวขึ้น เป็นการลดโอกาสในการเป็นโรคต่างๆรวมทั้งโรคมะเร็ง
5. การหลังสารแห่งความสุขที่เรียกว่าเอ็นโดฟินออกมา สารดังกล่าว นอกจากจะทำให้ผ่อนคลายความเครียดแล้วยังช่วยลดอาการปวดเช่นไมเกรน ปวดประจำเดือนหรือปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ
6. ช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี
7. เป็นรากฐานของการใช้ชีวิตคู่ เปรียบเสมือนสายใยผูกพันความรักของคู่รัก ทำให้ชีวิตคู่ดำเนินไปอย่างราบรื่น มีความสุขสมหวังและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

พันธ์ศักดิ์ สุกระฤกษ์ (2546) กล่าวว่าความพึงพอใจและความสุขสมทางเพศ (Sexual Satisfaction) จะเกิดตามมาเมื่อถึงจุดสุดยอด ตามกระบวนการตอบสนองทางเพศ นอกจากนี้ สุวัทนา อารีพรรค (2550) ได้อธิบายถึงความสุขสุดยอดทางเพศของผู้หญิงและผู้ชายไว้ดังนี้

ความสุขสุดยอดทางเพศของผู้หญิง

ความสุขสุดยอดทางเพศของผู้หญิงเป็นเรื่องซับซ้อนแต่อาจอธิบายง่ายๆ ว่าเป็นการตอบสนองทางเพศที่สูงสุดต่อการกระตุ้นทางเพศและเป็นประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละคน ผู้หญิงแต่ละคนต้องการสิ่งกระตุ้นต่างกัน ระยะเวลาที่ใช้กระตุ้นทางเพศเพื่อให้ถึงจุดสุดยอดก็ต่างกัน รวมทั้งสภาวะทางอารมณ์และจิตใจก็มีผลต่อความสุขสุดยอดทางเพศ โดยทั่วไปความสุข

สุดยอดทางเพศจะเพิ่มขึ้นถ้ามีการทดลองเปลี่ยนแปลงท่าร่วมเพศ ยืดเวลาการประเด้าประโลมให้ยาวนานขึ้น ร่วมเพศในสถานที่ที่สบายและอารมณ์ของผู้หญิงไม่ตึงเครียด วิตกกังวลหรือเศร้า นอกจากนี้ในระยะกลางๆของรอบเดือนความสุขสุดยอดของผู้หญิงมักจะรุนแรง

ผู้ชายบางคนมีความเชื่อว่าการร่วมเพศที่ดีจะต้องให้ผู้หญิงมีความสุขสุดยอดพร้อมๆกับตนซึ่งเป็นเรื่องยากและเป็นการตั้งเป้าหมายของการร่วมเพศสูงเกินไป ผู้ชายบางคนคิดว่าการที่ตนไม่สามารถทำให้ฝ่ายหญิงบรรลุความสุขสุดยอดได้พร้อมๆกับตนแสดงว่าตนไม่มีความสามารถทางเพศ ซึ่งการคิดเช่นนี้ทำให้เขาวิตกกังวลและตึงเครียดเพราะกลัวว่าจะทำอะไรไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดีมีวิธีที่อาจช่วยให้ระยะที่มีความสุขสุดยอดของทั้งคู่มาอยู่ในเวลาที่ใกล้เคียง เช่น การจัดเวลาประเด้าประโลมทางเพศให้พอเหมาะ การใช้ท่าบางท่าช่วยเป็นต้น แต่ตามความจริงแล้วเป็นไปได้ยากเพราะผู้หญิงส่วนใหญ่ถึงจุดสุดยอดช้ากว่าผู้ชายและความสุขจากการร่วมเพศก็ไม่ได้เกิดจากบรรลุความสุขสุดยอดเสมอไป การร่วมเพศโดยไม่บรรลุจุดสุดยอดยังเป็นความสุขของผู้หญิงหลายคนเพราะการร่วมเพศทำให้เกิดความรู้สึกว่าเธอเป็นที่ต้องการของสามีหรือคู่ร่วมเพศ

ความสุขสุดยอดทางเพศของผู้ชาย

การบรรลุความสุขสุดยอดจากการร่วมเพศของชายเกิดง่ายกว่าของผู้หญิงคนทั่วๆไปมักคิดว่าการมีความสุขสุดยอด (Orgasm) การหลั่งน้ำอสุจิ (Ejaculation) เป็นสิ่งเดียวกันแต่ความจริงไม่ใช่เพราะความสุขสุดยอดอาจเกิดขึ้นโดยไม่มี การหลั่งน้ำอสุจิก็ได้

นอกจากนั้น กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย (2544) กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจทางเพศได้ดังนี้

การเปลี่ยนบรรยากาศซึ่งจะก่อให้เกิดความแปลกใหม่ในชีวิตไม่ก่อให้เกิดความซ้ำซากจำเจ

การทดลองเรียนรู้สิ่งใหม่ๆในชีวิต โดยการร่วมกันแสวงหาและทดลองสิ่งใหม่ๆที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศของการมีเพศสัมพันธ์ที่ดีมีความสุข เช่น การค้นหาหนังสือเรื่องเพศศึกษาอ่านด้วยกัน เปลี่ยนแปลงเทคนิคการมีเพศสัมพันธ์และสุวิทนา อารีพรอค (2550) กล่าวว่าปัจจัยทางด้านเวลาที่ใช้และเทคนิคของการร่วมเพศจะทำให้เกิดความสุขและความพอใจของทั้งสองฝ่าย ดังนั้นคูรัก็จึงไม่ควรเร่งร้อนในการกระทำกิจกรรมและการกระตุ้นบริเวณของร่างกายกระตุ้นบริเวณของร่างกายที่ไวต่อความรู้สึกทางเพศจะก่อให้เกิดการได้รับความสุขทางเพศ

การสื่อรักด้วยคำพูดโดยการพูดเปิดเผยและจริงใจบอกคู่รักในสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบพูดเปิดอกโดยไม่ตระหนี่จะสื่อได้ถึงความจริงใจทำให้เกิดการยอมรับและปรับตัว

การสร้างความเข้าใจให้ตรงกันโดยไม่คาดหวังเพื่อความสำเร็จในการมีเพศสัมพันธ์เพียงอย่างเดียวแต่ควรรีให้การมีเพศสัมพันธ์มีความหมายรวมไปถึงการหยอกเย้าสัมผัส เล้าโลมรวมไปถึงความรู้สึกซาบซึ้งตรึงใจ

สุวัทนา อารีพรรค (2550) อธิบายว่าการเปิดเผยความรู้สึกหรือความต้องการทางเพศของตน การยอมรับวิธีให้ความสุขหรือความต้องการทางเพศโดยการสื่อสารถึงความรู้สึกทางเพศของตนแล้วการยอมรับวิธีที่ให้ความสุขแก่อีกฝ่ายหนึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญอันหนึ่งสำหรับความสุขในชีวิตทางเพศ นอกจากนั้นการวางแผนถึงวิธีการคุมกำเนิดที่มีผลต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ป้องกันการติดต่อ โรคทางเพศสัมพันธ์ จะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจทางเพศได้เช่นกัน

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า เรื่องเพศเป็นเรื่อง พื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนซึ่งทั้งสองฝ่ายต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกันและกล้าที่จะสื่อแสดงความรู้สึกของตนเองในเรื่องเพศการสื่อสารนั้นเป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งในชีวิตสมรสที่จะขาดเสียมิได้ การสื่อสารทางเพศเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยลดความขัดแย้งในชีวิตสมรสส่งผลให้มีความเข้าใจกันรูปแบบในการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นวัจนภาษาหรืออวัจนภาษาล้วนสำคัญไม่แพ้กัน การทำให้คู่สมรสมีความเข้าใจถึงความต้องการที่แตกต่างกันและเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมที่ทำให้อีกฝ่ายมีความพึงพอใจทางเพศก็ทำให้ชีวิตสมรสไม่น่าเบื่อหรืออึดอัดที่อีกต่อไป

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจทางเพศในผู้หญิง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยสามารถรวบรวมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิด ความพึงพอใจทางเพศได้ดังนี้

1. การสื่อสารทางเพศ

รัชนี นพเกตู (2542) อธิบายว่าการสื่อสารที่ดีนำไปสู่พละนาถมายที่สมบูรณ ให้ ความรู้สึกสนิทสนมและความพึงพอใจในสัมพันธภาพทางเพศได้มากกว่า และปัจจัยที่มีความสำคัญที่สามารถระบุได้ถึงความพึงพอใจทางเพศได้มากที่สุดคือความสามารถในการพูดคุยเรื่องเพศกับคู่รักและจากการศึกษาพบว่าผู้หญิงที่พูดคุยเรื่องเพศกับสามีอย่างสม่ำเสมอ จะมี

ความสุขในเพศสัมพันธ์ได้สูงในชีวิตสมรส ซึ่งในการพูดคุยกันเรื่องเพศจะทำให้คู่สมรสเข้าใจความต้องการที่แตกต่างกันเช่นความถี่ในการมีเพศสัมพันธ์ การใช้เทคนิค การกระตุ้น ช่วงเวลาที่ต้องการมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่ง Pazak (1998) ได้ศึกษาการทำนายความพึงพอใจทางเพศและความพึงพอใจในชีวิตสมรสในผู้หญิงพบว่า การสื่อสารอย่างเปิดเผยต่อกันจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจทางเพศแต่การสื่อสารเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งจะมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจทางเพศ นอกจากนี้ Timm (1999) ได้ศึกษาผลกระทบของการจำแนกความแตกต่างในตนเอง ลักษณะความเป็นผู้ใหญ่และการสื่อสารทางเพศกับความพึงพอใจทางเพศและความพึงใจในชีวิตสมรส จากการศึกษาพบว่า การสื่อสารทางเพศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจทางเพศและความพึงพอใจในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญซึ่งสอดคล้องกับ Socher (1999) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจทางเพศในผู้หญิงซึ่งพบว่าความพึงพอใจทางเพศมีความสัมพันธ์กับการสื่อสารซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Bridges (1999) เกี่ยวกับการทำนายความพึงพอใจทางเพศในผู้หญิงพบว่า การเริ่มต้นของคู่อภิเษกและการสื่อสารเป็นตัวทำนายความพึงพอใจทางเพศได้ดีที่สุด จึง สามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารทางเพศที่ดีจะส่งผลให้มีความพึงพอใจทางเพศเพิ่มขึ้น

2.อายุ

อายุจัดว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลต่อวิถีชีวิต ซึ่งปัจจุบันได้มีการแบ่งช่วงอายุตามพัฒนาการของแต่ละวัย โดยจะนำเสนอเฉพาะวัยผู้ใหญ่ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเท่านั้น แนวคิดของ Havighurst (1972) สามารถแบ่งพัฒนาการของวัยเป็นดังนี้

วัยผู้ใหญ่ตอนต้นหรือวัยฉกรรจ์ อายุ 18-35 ปี วัยผู้ใหญ่ตอนต้นจะเป็นระยะที่บุคคลเจริญเติบโตเต็มที่ บรรลุวุฒิภาวะโดยสมบูรณ์ ดังนั้นบุคคลวัยนี้จะเริ่มพฤติกรรมที่แน่นอนขึ้น การเปลี่ยนแปลงจะมีน้อยลง มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ความเจริญเติบโตทางกายสมบูรณ์ และพัฒนาเต็มที่ ประสิทธิภาพและความสามารถของอวัยวะต่างๆ ของร่างกายสูงสุด รวมทั้งความสามารถทางการสืบพันธุ์เต็มที่ การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ ผู้ใหญ่ตอนต้นจะมีอารมณ์และความมั่นคงทางจิตใจดีกว่าระยะวัยรุ่น แต่ความสนใจในสิ่งต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงมากไม่คงที่ และต้องประสบกับความตึงเครียดทางอารมณ์ในเรื่องต่างๆ เพราะเป็นวัยที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและการงานวัยนี้ จะเป็นวัยแห่งการเริ่มสร้างหลักฐานในชีวิต โดยประกอบอาชีพการงาน มีคู่ครอง มีบุตร ฯลฯ ต้องปรับตัวหลายอย่าง เช่น ปรับตัวให้เหมาะสมกับงานอาชีพ ชีวิตคู่ เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญา วัยนี้จะมีประสิทธิภาพทางสมองพัฒนาเต็มที่และคงอยู่สูงสุดไปจนถึงวัยกลางคน ลักษณะทั่วไปของวัย

ผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นวัยของการบรรลุวุฒิภาวะวัยเด็กกับวัยรุ่นเป็นระยะของความมกมามีการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจอย่างรวดเร็ว เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย และจิตใจอยู่เรื่อยๆ และ จะเจริญเต็มที่เมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น โดยบุคคลจะบรรลุวุฒิภาวะทั้งทางกาย และจิตใจ ดังนั้นพอถึงวัยผู้ใหญ่ บุคคลจะเริ่มมีพฤติกรรมที่แน่นอนขึ้น เป็นวัยแห่งปัญญา วัยผู้ใหญ่ตอนต้นนี้จะพบกับปัญหาชีวิตแบบใหม่ และถูกคาดหวัง เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะเริ่มชีวิต เติบโต ปัญหาต่างๆ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การที่จะประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมใหม่ และการที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเองได้ โดยไม่ต้องอาศัยพึ่งพาผู้อื่นเหมือนเมื่อยังอยู่ในวัยเด็กหรือวัยรุ่น การที่จะประสบความสำเร็จในสภาพแวดล้อมใหม่และการที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ได้น่าพอใจหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความเข้าใจต่อสถานการณ์ชีวิตของตนเองช่วงนี้ด้วย ซึ่งต้องอาศัยเวลาที่ปรับตัวอยู่พอสมควร เป็นวัยแห่งการสำรวจ เนื่องจากเป็นวัยที่การพัฒนาการทางกายและจิตใจเริ่มสมบูรณ์เต็มที่ เริ่มต้นชีวิตอย่างผู้ใหญ่ เพราะช่วงชีวิตวัยนี้ต้องพบกับปัญหาและตัดสินใจเรื่องสำคัญๆ หลายอย่างเช่น การเลือกอาชีพ การเลือกคู่ครอง หรือความพยายามทำสิ่งต่างๆ ให้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ เป็นวัยแห่งการเริ่มสร้างหลักฐานของชีวิต หรือเป็นวัยแห่งการเริ่มสร้างหลักฐานของชีวิต หรือเป็นวัยแห่งการทำงาน โดยเริ่มลงมือประกอบอาชีพเพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตของตน และเป็นการวางรากฐานในการแต่งงานเพื่อชีวิตครอบครัวต่อไป เป็นวัยของช่วงเวลาสืบเชื้อสายวงศ์ตระกูล เป็นวัยที่คู่ชีวิตแต่งงานมีครอบครัวและมีบทบาทเป็นพ่อแม่ อบรมเลี้ยงดู ทัศนคติของผู้เป็นพ่อแม่ที่ดีต่อการอบรมเลี้ยงดูลูก จะมีบทบาทต่อสวัสดิภาพและการพัฒนาของชีวิตใหม่

วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง วัยกลางคน ช่วงอายุ 35-60 ปี บุคคลวัยนี้จะบรรลุถึงจุดยอดแห่งความเข้มแข็งทางกายและความมีพลังทางเศรษฐกิจ และความมีหน้าตาทางสังคมและจะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงร่างกายและจิตใจในทางเสื่อมลง รวมทั้งความสามารถทางเพศด้วย ในระยะแรกๆ การเปลี่ยนแปลงจะยังเห็นได้ชัด เพราะเป็นไปทีละน้อยและช้ามากแต่จะเริ่มเสื่อมลงเห็นได้ชัดเมื่อเข้าสู่ตอนปลายของวัยนี้ คือ เริ่มเข้าสู่วัยชรา วัยนี้จะเป็นระยะที่บุคคลเริ่มประเมิณผลการดำเนินชีวิตในอดีตเป็นต้นมาว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวเพียงใด การได้รับความสำเร็จในฐานะเป็นพลเมืองดีหรือการมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น มีชื่อเสียงมากขึ้น ผู้ใหญ่ในวัยนี้ส่วนใหญ่จะมีงานทำที่มั่นคง มีความสำเร็จในหน้าที่การงานเป็นที่นับถือจากคนรุ่นหลัง เป็นวัยที่ควรทำงานด้วยความไม่ตึงเครียดเป็นพลเมืองดี และร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสังคมมากขึ้น มีหลักฐานที่มั่นคงและปรับปรุงรักษาสถานภาพด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีให้เหมาะสม วัยกลางคนนี้จะมีความมั่นคงสูงทั้งในอาชีพและการเงิน ทำให้ครอบครัวเป็นปึกแผ่น มีประสบการณ์ชีวิตที่สั่งสมไว้มากมาย มีชื่อเสียงในสังคม หน้าที่การงานไม่ว่าเรื่องส่วนตัวและธุรกิจ

จะมั่นคงพร้อมทุกอย่างทั้งในครอบครัว เช่น มีบ้าน เครื่องประดับ หรือมีเงินสะสม พอที่จะดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีการใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจ เนื่องจากฐานะมั่นคง ลูกโตหมดแล้ว มีเวลาว่างเป็นของตัวเองมากพอที่จะมีงานอดิเรก หรือทำกิจกรรมอะไรต่างๆ ยามว่างได้ กิจกรรมต่างๆ ที่ผู้ใหญ่วัยนี้ทำ จึงมักเป็นกิจกรรมเบาๆ เช่น ปลูกต้นไม้ ฟังดนตรี ฟังเทศน์ เป็นต้น มีความยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับสภาวะการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและจิตใจ ผู้ใหญ่ในวัยนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่เห็นได้ชัดขึ้น เช่น สายตาวาว ผิวงหน้าเริ่มเหี่ยว ผมเปลี่ยนสีจากสีดำเป็นสีเทา บางคนศีรษะล้าน การกระทำอะไรต่างๆ ก็ช้าลง ผู้หญิงจะหมดประจำเดือน รั้งไขหยุดทำงาน ไม่สามารถมีบุตรต่อไปได้ เป็นต้น

สุวิทนา อารีพรรค (2550) ได้อธิบายถึงระยะแต่งงานใหม่ๆ ในอายุ 20 ปีว่าการร่วมเพศจะบ่อยที่สุดซึ่งคินเซย์รายงานว่าโดยเฉลี่ยจะร่วมเพศประมาณ 2-6 ครั้งต่อสัปดาห์แต่อย่างไรก็ตาม การร่วมเพศมักเริ่มต้นโดยฝ่ายชาย ผู้ชายในวัยนี้จะมีความต้องการร่วมเพศมากถูกกระตุ้นเร็วและถึงจุดสุดยอดเร็วด้วยเพราะฉะนั้นบางครั้งภรรยาจะไม่บรรลุจุดสุดยอด จากการศึกษาของ มาสเตอร์และจอห์นสันในหญิงอเมริกันพบว่า หญิงจะมีการตอบสนองทางเพศเร็วและรุนแรงที่สุดในระหว่างปลายอายุ 30 ถึงต้น 40 โดยเฉพาะหญิงที่เคยมีลูกแล้ว น้ำหล่อลื่นจากช่องคลอดจะเกิดขึ้นที่ที่ถูกกระตุ้นทางเพศและการมีความสุขสุดยอดติดต่อกันหลายๆ ครั้งก็สามารถพบได้ในระยะนี้ จากประสบการณ์ของแคปแลน (Kaplan) พบว่าหญิงในวัยนี้ก็จะสนใจกิจกรรมทางเพศเพิ่มขึ้น และบรรลุจุดสุดยอดจากการร่วมเพศง่ายเมื่อเปรียบเทียบกับวัยอื่น เหตุผลที่อธิบายคือ ความเปลี่ยนแปลงทางเพศของผู้หญิงไม่ขึ้นกับชีววิทยาของร่างกายแต่ขึ้นกับปัจจัย 2 ประการคือผู้หญิงเก็บกดเรื่องเพศน้อยลงและมีความมั่นใจในชีวิตสมรสมากขึ้นเพราะเป็นที่ยอมรับของสามีในระยะนี้ผู้หญิงจะมีความเป็นตัวของตัวเองเกี่ยวกับเรื่องเพศและกล้าพูดคุยกับสามีถึงความรู้สึกทางเพศของตนเองมากขึ้น

จากการศึกษาพฤติกรรมทางเพศของหญิงวัยครองเรือนที่สมรสแล้วของ สมพร บุษราภิจ และคณะ (2524) พบว่าผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีอัตราการถึงจุดสุดยอดมากกว่ากลุ่มที่อายุมาก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติและจากการศึกษาของนภาพร ชโยวรรณ และจอห์น โนเดล (2535) พบว่าผลของการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศมีความสอดคล้องกับอายุ โดยไม่คำนึงถึงว่าเป็นการศึกษาในประเทศใดคือความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์จะลดลงตามอายุ ซึ่งในสตรีไทยพบว่าทั้งความถี่และการมีเพศสัมพันธ์ลดลงอย่างสม่ำเสมอตามอายุที่เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าอายุสมรสมีความสัมพันธ์กับภาวะเจริญพันธุ์และความสัมพันธ์ทางเพศ ศุภวัลย์ พลายน้อยและเนาวรัตน์ พลายน้อย(ม.ป.พ.) กล่าวว่าอายุแรก

สมรสต่ำ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนอยู่ร่วมกันเร็วขึ้น ระยะเวลาของการอยู่ร่วมกันนานจึงมีโอกาสที่มีภาวะเจริญพันธุ์สูง สังคมใดที่ประชากรมีอายุแรกสมรสต่ำก็มีโอกาสที่มีภาวะเจริญพันธุ์ได้สูงกว่าสังคมที่ประชากรมีอายุแรกสมรสสูง เพราะทำให้ช่วงระยะเวลาของการสมรสนานกว่าผู้ที่มีอายุแรกสมรสสูง จึงสามารถสรุปได้ว่าอายุที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ความพึงพอใจทางเพศลดลง

3. การตั้งครรภ์และการมีบุตร

การมีบุตรจะส่งผลต่อกิจกรรมทางเพศและความพึงพอใจทางเพศซึ่งจะรวมถึงความพึงพอใจ ในชีวิตสมรสด้วยเช่นกัน การมีบุตรส่งผลให้คู่สมรสมีการปรับตัวในบทบาทของบิดามารดา ซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาการการปรับตัวในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จากการศึกษาเอกสารและตำราผู้วิจัยได้แยกความสัมพันธ์ของการมีบุตรกับกิจกรรมทางเพศออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. กรณีที่มีบุตร การมีบุตรแบ่งเป็นระยะการตั้งครรภ์และระยะการเลี้ยงดูบุตร

ระยะการตั้งครรภ์และหลังการคลอด

จากการศึกษาของนภาพร ชโยวรรณและจอห์น โนเดล (2535) ถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมทางเพศและระยะเวลาตั้งครรภ์ พบว่าความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์ลดลงอย่างสม่ำเสมอ ตามระยะเวลาการตั้งครรภ์และจะเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอตามระยะเวลาหลังคลอดและในเดือนสุดท้ายของการตั้งครรภ์และระยะสองสามเดือนแรกหลังคลอดบุตร คู่สมรสมีกิจกรรมทางเพศน้อยมาก

ระยะการเลี้ยงดูบุตร

สำหรับช่วงการให้นมมารดาและช่วงหลังคลอด จากการศึกษานภาพร ชโยวรรณ และ จอห์น โนเดล (2535) พบว่าการเลี้ยงทารกจะมีอิทธิพลขัดขวางกิจกรรมทางเพศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความบ่อยครั้งของการให้นมมารดาแก่บุตรในเวลากลางคืน และกิจกรรมทางเพศจะเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ในช่วง 2-3 เดือนแรกหลังคลอด และปราณี พงศ์ไพบูลย์(ม.ป.ป.) อธิบายว่าเนื่องจากหลังคลอดและให้น้ำนมตนเองแก่บุตรจะมีประจำเดือนครั้งแรกหลังคลอดแบบไม่มีไขตกและประจำเดือนจะมาช้ากว่าหญิงที่ไม่ได้เลี้ยงบุตรด้วยน้ำนมตนเอง การให้บุตรดูดนมมารดาอย่างสม่ำเสมอจะช่วยเว้นระยะการตั้งครรภ์ จัดเป็นการคุมกำเนิดแบบธรรมชาติวิธีหนึ่งซึ่งส่งผลให้คู่สมรสไม่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์

จากการศึกษาของภัสสร ลิมานนท์, เกื้อ วงษ์บุญสิน, สุวัฒนา วิบูลเศรษฐ์ และวิพรรณ ประจวบเหมาะ รูปโฟโล (2538) เกี่ยวกับโครงการศึกษาครอบครัวไทยพบว่าผู้หญิงไทยในชนบทและเขตเมือง เป็นผู้ดูแลบุตรเป็นหลักในครอบครัวซึ่งจะดูแลบุตรในช่วงอายุ 0-10 ปีด้วยตนเอง ศีรางค์ ทับสายทอง (2530) กล่าวว่าความเป็นพ่อเป็นแม่เป็นสถานการณ์ที่มีทั้งความกดดันและเป็นประสบการณ์ที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าในขณะเดียวกัน มีทั้งความกดดันในชีวิตส่วนตัวความกดดันในชีวิตส่วนตัวจะมาจากการขาดอิสระภาพ ในการแสวงหาความสุขส่วนตัวและทางเศรษฐกิจรวมทั้งการขัดขวางต่อความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างคู่สมรส ส่วนความกดดันที่สังคมมีต่อครอบครัวจะเน้นที่บทบาทของแม่มากกว่าบทบาทของพ่อกล่าวคือ สังคมมอบหมายให้แม่เป็นหลักในการดูแลเลี้ยงดูให้ความอบอุ่นแก่ลูกและตอบสนองต่อความต้องการในชีวิตประจำวันของความต้องการ การถึงจุดสุดยอด 28 ใน 79 รายมีมาก่อนมีลูก เมื่อมีลูกจะลดลงไป นอกจากนี้พบว่าความรู้สึกทางเพศจะขึ้นอยู่กับอารมณ์ คือ บรรยากาศไม่เอื้ออำนวยเช่นกลัวลูกตื่นจะทำให้ความรู้สึกลดลงไป

2. กรณีไม่มีบุตร

จากการศึกษาของ นภาพร ชโยวรรณและจอห์น โนเดล (2535) พบว่าสตรีที่ต้องการตั้งครรภ์จะรู้สึกดีใจที่ตั้งครรภ์จะมีความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์สูงกว่าและล่าสุดของการมีเพศสัมพันธ์สั้นกว่าเฉลี่ย นั่นคือความต้องการมีบุตรกับกิจกรรมทางเพศมีความสัมพันธ์กันสูงและหากคู่สมรสใช้วิธีการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพก็จะลดความวิตกกังวลว่าเกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่ต้องการซึ่งอาจส่งผลให้คู่สมรสมีเพศสัมพันธ์กันถี่ขึ้น

ระยะเวลาสมรส

ระยะเวลาสมรสมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศซึ่ง นภาพร ชโยวรรณ และจอห์น โนเดล (2535) กล่าวว่าความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์จะลดลงตามระยะเวลาสมรสที่เพิ่มขึ้น อิทธิพลของระยะเวลาสมรส (หรือที่เรียกว่าอิทธิพลช่วงดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ซึ่งหมายถึงการมีความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์ที่สูงกว่าปกติในกลุ่มที่เพิ่งสมรส) ซึ่งพบโดยทั่วไปรวมทั้งในกลุ่มสตรีไทย กิจกรรมทางเพศกับระยะเวลาสมรสมีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ โดยจะเห็นถึงอิทธิพลช่วงดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์อย่างชัดเจนคือทั้งค่าความถี่เฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์และร้อยละที่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีที่สมรสปีแรกจะสูงกว่าสตรีที่สมรสนานกว่านั้น สตรีที่มีระยะเวลาสมรสนานมีความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์ที่ต่ำ ความล่าสุดของการมีเพศสัมพันธ์นานและความไม่กระฉับกระเฉงทางเพศสูง

จากการศึกษาของ Pakinson (1987) ซึ่งศึกษาความพึงพอใจทางเพศในคู่สมรสใหม่ซึ่งวัดระดับความพึงพอใจทางเพศในช่วง 2 เดือนแรกของการแต่งงานและในระยะเวลา 1 ปีหลังจากแต่งงานพบว่าระยะเวลาที่เปลี่ยนไปทำให้ความพึงพอใจทางเพศลดลง ซึ่งผลของความพึงพอใจทางเพศที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสด้วย

จากการศึกษาของ Jayne (1983) ซึ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบรรลุจุดสุดยอดในพฤติกรรมทางเพศของผู้หญิงพบว่าความพึงพอใจทางเพศมีความสัมพันธ์กับความสม่ำเสมอในการมีพฤติกรรมทางเพศ

Benson (1971 อ้างถึงใน นิภาวรรณ กิริยา, 2534) ได้กล่าวถึงหน้าที่ที่บุคคลต้องประสบและปฏิบัติต่อคู่ครองของตนเมื่อเข้าสู่การสมรสข้อหนึ่งว่าคู่สมรสจะมีความคาดหวังในความพึงพอใจทางเพศสัมพันธ์ต่อกันซึ่งเชื่อว่าความพึงพอใจทางเพศเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตแต่งงานและได้ศึกษาพบว่าคู่แต่งงานที่อยู่ร่วมกันเป็นเวลานานจะมีความพึงพอใจด้านเพศสัมพันธ์ลดลง

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

จุฑาทิพย์ อัครวิเชียร (2542) กล่าวถึงความหมายของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมคือ หมายถึง อาชีพ รายได้ เชื้อชาติ และชาติพันธุ์ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว จากการศึกษาของนภาพร ชโยวรรณ และจอห์น โนเดล (2535) ศึกษาพบว่าความล่าช้าของการมีเพศสัมพันธ์มีความแตกต่างกันสูงตามกลุ่มทางเศรษฐกิจและสังคม ลักษณะภูมิหลังมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมทางเพศอย่างมาก คือสตรีที่ไม่ได้อยู่กับคู่สมรสจะมีความถี่ของเพศสัมพันธ์ต่ำ มีความล่าช้าของการมีเพศสัมพันธ์นานและมีร้อยละที่ไม่กระฉับกระเฉงทางเพศสูง ส่วนความแตกต่างในกิจกรรมทางเพศตามกลุ่มชาติพันธุ์พบว่า สตรีมุสลิมไม่ว่าจะพูดภาษาไทยหรือภาษา馬來ยมีความถี่ของเพศสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำและความล่าช้าของการมีเพศสัมพันธ์น้อย

ศุภวัลย์ พลายน้อย และเนาวรัตน์ พลายน้อย(ม.ป.พ.) กล่าวว่า ภาวะสมรสเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อภาวะเจริญพันธุ์ รูปแบบสมรสในแต่ละสังคมแตกต่างกัน จึงมีผลให้ภาวะเจริญพันธุ์แตกต่างกันด้วยซึ่งเพศสัมพันธ์ในชีวิตสมรสจะมีความสัมพันธ์กับภาวะเจริญพันธุ์เช่นกัน กล่าวคือ ภาวะเจริญพันธุ์จะเป็นปฏิภาคกลับกับระดับชนชั้นคือผู้ที่อยู่ในชนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จะมีภาวะเจริญพันธุ์ต่ำ และผู้ที่อยู่ในชนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจะมีภาวะเจริญพันธุ์สูง

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545) กล่าวถึงหญิงแต่งงานกับอาชีพและครอบครัวว่า หญิงที่แต่งงานแล้วยังคงประกอบอาชีพต่อไปจะเป็นผู้มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสามารถในการเข้าสังคมมีความรู้รอบตัวเกี่ยวกับเศรษฐกิจสังคมดี เป็นคู่คิดคู่ปรึกษาของคู่สมรสได้ดี รู้สึกมีอิสระในการใช้จ่าย มีความรู้สึกว่าตนมีคุณค่าสูงกว่าหญิงที่แต่งงาน แล้วเป็นแม่บ้านอย่างเดียวและมีรายงานการศึกษาว่าหญิงแต่งงานที่ไม่ประกอบอาชีพมีความรู้สึกว่าตนเองไร้ค่า ขาดความกระตือรือร้นในชีวิต ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้นความสำเร็จมากน้อยในการประกอบอาชีพมีอิทธิพลต่อความสุข ความทุกข์ ความเจริญก้าวหน้าของชีวิต สุนาทน เศรษฐกิจส่วนบุคคลทั้งยังมีผลต่อความสงบราบรื่นในครอบครัวและชีวิตสมรส

2.1 ความพึงพอใจในชีวิตสมรส: ครอบครัว

ความหมายของความพึงพอใจในชีวิตสมรสนั้นได้มีผู้ศึกษาและให้ความหมายไว้หลายคน ได้แก่ นันทกานต์ วงษ์ปัญญา (2544) อธิบายว่าความพึงพอใจในชีวิตสมรสจะพิจารณาในประเด็นของบรรทัดฐานของสังคมและการรับรู้ตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง คือ การประเมินความพึงพอใจในชีวิตสมรสของบุคคลนั้น จะขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ทางสังคมด้วยตนเองจากอิทธิพล การเลี้ยงดูของบิดามารดา มาตรฐานของกลุ่มเพื่อน โรงเรียน อิทธิพลของสื่อมวลชนรวมทั้งบทบาททางเพศ เป็นต้น ทำให้บุคคลมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของสังคม และวัฒนธรรมของบุคคลนั้นๆ รวมทั้งการประเมินตามการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของตน ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของจันทร์รัตน์ สันติเจริญ (2533) ซึ่งกล่าวว่าความพึงพอใจในชีวิตสมรสเป็นการรับรู้ระดับความสุขและความพึงพอใจของบุคคล ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามช่วงชีวิตของบุคคลและตามการเปลี่ยนแปลงของชีวิตครอบครัว นอกจากนั้นจันทร์เพ็ญ คุปต์กาญจนากุล (2526) ให้ความหมายของความพึงพอใจในชีวิตสมรสว่าเป็นความรู้สึกของสามีภรรยาในแง่เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยา ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของอุบลรัตน์ พิชญ์ชยะนนท์ (2531) ซึ่งกล่าวว่าความพึงพอใจในชีวิตสมรสเป็นความรู้สึกในแง่ของความพึงพอใจต่อสภาพชีวิตสมรสด้านสภาพการเงิน และการทำกิจกรรมร่วมกันนอกบ้านของสามีภรรยาและรวมถึงการแสดงออกเกี่ยวกับความรักความผูกพันระหว่างสามีภรรยาความสัมพันธ์ทางเพศและความสัมพันธ์ของเครือญาติซึ่ง ธีญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2545) ได้แบ่งความสัมพันธ์ทางเครือญาติตามลักษณะครอบครัวและให้ความหมาย ครอบครัว คือ สถาบันมูลฐานของมนุษยชาติ เป็นหน่วยขนาดเล็กที่สุดของสังคม เป็นผู้สร้างและกำหนดสถานภาพ สิทธิ หน้าที่ของบุคคลอันพึง

ปฏิบัติต่อกันในสังคม เป็นสถาบันแห่งแรกในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติ โดยแบ่งลักษณะครอบครัวไว้ดังนี้

ครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวเฉพาะ

ประกอบด้วยบิดา มารดาและบุตรเท่านั้น ซึ่งสมาชิกในครอบครัวจะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด คือทั้งทางสายโลหิตและทางกฎหมาย (การรับจดทะเบียนบุตรเป็นบุตรบุญธรรม) ขนาดของครอบครัวขึ้นอยู่กับจำนวนบุตรที่เกิดจากบิดา มารดา ถึงแม้จะมีการรับบุตรบุญธรรมบ้าง ก็มีจำนวนไม่มาก สังคมสมัยใหม่ทั่วไปมักมีครอบครัวประเภทนี้เป็นจำนวนมาก จนมีผู้กล่าวว่าสังคมใดมีความเจริญทางอุตสาหกรรมและการค้า ครอบครัวในสังคมนั้นจะเป็นครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวเฉพาะเป็นส่วนใหญ่

ครอบครัวขยายหรือครอบครัวเสริม

ครอบครัวประเภทนี้มีพื้นฐานจากครอบครัวเดิมหรือจากครอบครัวเฉพาะ ซึ่งสมาชิกประกอบด้วย บิดา มารดา และบุตร นอกจากนี้ยังมีญาติพี่น้องอื่น ๆ เป็นสมาชิกอาศัยร่วมอยู่ด้วย ซึ่งอาจจะเป็น ปู่ ย่า ตา ยาย หรือ ลูก ป้า น้า อา และอาจจะมีหลานร่วมด้วย ครอบครัวขยายจึงมีสมาชิกมากกว่าครอบครัวเดี่ยว นอกจากครอบครัวขยายหรือครอบครัวเสริมมีความแตกต่างกับครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวเฉพาะในเรื่องของสมาชิกแล้ว ความสัมพันธ์และโครงสร้างระหว่างสมาชิกก็มีความแตกต่างกันด้วย

ในสมัยก่อนครอบครัวของสังคมไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวขยายหรือครอบครัวเสริมเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากการดำรงชีวิตของคนไทยในอดีต เป็นสังคมเกษตรกรรม ต้องอาศัยแรงงานจากครอบครัวในการทำเกษตร แต่ปัจจุบันของคนไทยเปลี่ยนแปลงและมีความหลากหลายอาชีพ ทำให้ครอบครัวขยายหรือครอบครัวเสริมมีมากขึ้นเช่นกัน แต่ข้อดีของครอบครัวขยายหรือครอบครัวเสริมที่ น่าสนใจเมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวเฉพาะ เนื่องจากในสังคมไทยปัจจุบันสามีภรรยา มักออกทำงานนอกบ้านทั้งคู่ ลูกจ้างที่ต้องเลี้ยงดูบุตรที่ยังเล็กอยู่หาได้ยากหรืออาจได้ลูกจ้างที่ ไม่เหมาะสม ซึ่งมีผลทำให้บุตรเจริญเติบโตมาด้วยความหว่ ขาดความอบอุ่น ถ้ามีญาติผู้ใหญ่อาศัยอยู่ด้วยแบบครอบครัวขยายหรือครอบครัวเสริมก็สามารถดูแลให้การอบรมคุณธรรม จริยธรรม ด้วยความรักความเอาใจใส่ ทำให้บุตรเจริญเติบโตเป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ซึ่งบิดาและมารดาที่มีภาระหน้าที่พิเศษทางสังคมเป็นจำนวนมากไม่สามารถทำได้

โดยสรุปแล้วความพึงพอใจในชีวิตสมรส จะมีความสัมพันธ์กับสิ่งต่อไปนี้คือ

1. การแสดงออกของความรักความผูกพัน
2. ความสัมพันธ์ทางเพศ
3. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของสามีภรรยา
4. สถานภาพทางการเงินภายในครอบครัว

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจทางเพศ

การศึกษาในคู่สมรสเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศ ดังเช่นในการศึกษาของ Landry (2002) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของจิตใจและความพึงพอใจทางเพศในกลุ่มรักต่างเพศที่แต่งงานแล้ว ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะด้านจิตใจของผู้นับถือศาสนาคริสต์ การปฏิบัติตามหลักศาสนาอย่างเคร่งครัดและสัมพันธ์ภาพที่นำไปสู่ความพึงพอใจทางเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นคริสต์ศาสนิกชน จำนวน 254 คน อายุระหว่าง 30-59 ปีแต่งงานมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี และอาศัยอยู่ในบริเวณ Temple Baptist Church ใน Hattiesburg, Mississippi ตอบแบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจทางเพศ ลักษณะด้านจิตใจที่ดั่งาม ชนิดและความถี่ของการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจทางเพศกับแรงกระตุ้นด้านจิตใจ การได้ปฏิบัติกิจทางศาสนา และลักษณะจิตใจที่ดั่งามจากการวิเคราะห์ Multiple regression analysis ผลการศึกษาพบว่าความเป็นอยู่ที่ดี การยึดมั่นในหลักของศาสนา การร่วมกันปฏิบัติกิจทางศาสนา เช่นการสวดมนต์และการศึกษาคัมภีร์ของคู่สมรสจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในเชิงบวก และจะเป็นการช่วยยกระดับความพึงพอใจทางเพศเพิ่มขึ้น

ผลการศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาผลของกิจกรรมที่เพิ่มคุณค่าทางด้านจิตใจ การมีคุณค่าทางด้านจิตใจมีผลต่อการรับรู้การมีคุณค่าในตนเอง เนื่องจากการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองมีผลต่อความพึงพอใจในเรื่องทั่วไปในชีวิตซึ่งน่าจะรวมถึงความพึงพอใจทางเพศด้วย ดังเช่นการศึกษาของ Hally (1988) ซึ่งศึกษาผลของการเห็นคุณค่าในตนเอง การมีประสบการณ์ทางเพศที่หลากหลาย การฝังใจเรื่องเพศสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจทางเพศในคู่รักต่างเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นคู่สมรสที่มีสุขภาพทางเพศเป็นปกติเป็นผู้ชาย 99 คน และผู้หญิง 99 คน ที่ศึกษาใน University of Georgia โดยทำแบบวัดระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ระดับการมีประสบการณ์ทางเพศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศและระดับความพึงพอใจทางเพศ ผลการศึกษาพบว่าผู้ที่มีความฝังใจเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์จะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าผู้ที่มีความกลัวการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลต่อความพึง

พอใจทางเพศ นอกจากนี้ปัจจัยอื่นๆที่มีอิทธิพลหรือมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศ พบได้จากการศึกษาของ Timm (1999) ศึกษาเรื่องผลกระทบของความแตกต่างในตนเอง ลักษณะความเป็นผู้ใหญ่และการสื่อสารทางเพศกับความพึงพอใจทางเพศและความพึงพอใจในชีวิตสมรส กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือผู้ที่แต่งงานแล้ว 205 คน ตอบแบบสอบถามในการประเมินความแตกต่างของตนเองและลักษณะความเป็นผู้ใหญ่ การสื่อสารทางเพศ ความพึงพอใจทางเพศและความพึงพอใจในชีวิตสมรสจากการวิเคราะห์ Path analysis ผลของการศึกษาพบว่า การสื่อสารทางเพศและลักษณะความเป็นผู้ใหญ่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศและความพึงพอใจในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญแต่ความแตกต่างของตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศและความพึงพอใจในชีวิตสมรสและดังเช่นในการศึกษาของ Pazak (1998) ศึกษาเรื่องการคาดการณ์ความพึงพอใจทางเพศและความพึงพอใจในชีวิตสมรสในประเด็นความใกล้ชิด การเอาใจใส่และความไว้วางใจ ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่แต่งงานแล้วจำนวน 85 คน ผลการศึกษาพบว่าในผู้หญิงการได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด การมีเวลาอยู่ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจทางเพศและในผู้หญิงและผู้ชายความพึงพอใจรูปลักษณะภายนอก การสื่อสารอย่างเปิดเผย การเปิดเผยตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจทางเพศและการดูแลอย่างใกล้ชิด การแสดงความเป็นเจ้าของของความไว้วางใจและความพึงพอใจทางเพศ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรสซึ่งมีค่าความแปรปรวนร้อยละ 71 รวมทั้งการศึกษาของ Maison (1981) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างเพศ และความพึงพอใจในชีวิตสมรสและความพึงพอใจทางเพศศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นคู่สมรส 62 คู่มีอายุ 31-40 ปีและเป็นอาสาสมัครเข้ารับบริการในโปรแกรมเพศศึกษาของ University of Minnesota Medical School

ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจทางเพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรสคือคู่สมรสที่มีความพึงพอใจทางเพศเป็นพื้นฐานทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตสมรส นอกจากนี้ปัจจัยต่างๆ ได้แก่อารมณ์ความรู้สึก องค์ประกอบทางด้านสังคมการใช้เหตุผลและความผ่อนคลายจะเป็นสิ่งที่ช่วยยกระดับความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตสมรสและจะเป็นตัวเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจทางเพศและความพึงพอใจในชีวิตสมรส จากการศึกษาของ Timm, Pazak และ Maison สามารถสังเกตได้ว่า ความพึงพอใจทางเพศและความพึงพอใจในชีวิตสมรสมีความสัมพันธ์แบบตอบโต้ (Reciprocal) คือ ความพึงพอใจทางเพศมีอิทธิพลต่อการเกิดความพึงพอใจในชีวิตสมรส ในขณะที่เดียวกันความพึงพอใจในชีวิตสมรสก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทางเพศ นอกจากนี้ระยะเวลาสมรสก็มีผลต่อความพึงพอใจทางเพศเช่นกัน ดังเช่น

การศึกษาของ Pakinson (1987) ซึ่งศึกษาความพึงพอใจทางเพศในคู่สมรสที่เพิ่งแต่งงานใหม่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อค้นหาสาเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทางเพศ การเปลี่ยนระดับความพึงพอใจทางเพศและความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจทางเพศและความพึงพอใจในชีวิตสมรส กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นสามีภรรยา 125 คู่ ที่อยู่ในช่วงของการสมรส 2 เดือนแรกจนถึงระยะเวลาสมรส 1 ปี เป็นต้นไป ผลของการศึกษาพบว่าการเปลี่ยนแปลงระดับความพึงพอใจทางเพศจะลดลง เมื่อระยะเวลาเปลี่ยนไปและพบว่าความพึงพอใจทางเพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส ผลของการศึกษาเรื่องนี้เป็นการสนับสนุนความสัมพันธ์แบบตอบโต้ระหว่างความพึงพอใจทางเพศกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส และในการศึกษาของ Kotin (1984) ซึ่งศึกษาเรื่องปฏิสัมพันธ์ทางเพศ การปรับตัวในชีวิตสมรสและบุคลิกภาพส่วนบุคคลในช่วงเริ่มต้นการเป็นบิดามารดา วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจทางเพศและการปฏิบัติหน้าที่ของคู่สมรสในช่วงเริ่มต้นการเป็นบิดามารดา ซึ่งอยู่ในช่วงของการตั้งครรภ์ไตรมาสที่ 3 และหาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจทางเพศ และการปฏิบัติหน้าที่ของคู่สมรส การปรับตัวในชีวิตสมรสและบุคลิกลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับการใช้อำนาจ การปรับตัวเข้ากับสังคม ความรับผิดชอบและบทบาททางเพศของคู่สมรส ระหว่างการเริ่มต้นเป็นบิดามารดา(ช่วง 1 ปีแรกของการเป็นบิดามารดาของบุตรคนแรก) โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจทางเพศและการทำหน้าที่ของคู่สมรสกลุ่มตัวอย่างเป็นคู่สมรสทั้งหมด 60 คู่ซึ่งอาศัยอยู่ในเมือง San Diego จากการศึกษาความสัมพันธ์ผลการศึกษาพบว่าในช่วงเริ่มต้นการเป็นบิดามารดา การปฏิสัมพันธ์ทางเพศ การปรับตัวในชีวิตสมรสและบุคลิกภาพส่วนบุคคลไม่มีผลต่อความพึงพอใจทางเพศ จากการศึกษาเรื่องนี้พบว่าบทบาทของบิดามารดาตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์จนถึงบุตรอายุ 1 ปี ไม่มีผลต่อการปรับตัวในชีวิตสมรสจึงไม่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจทางเพศ

นอกจากนั้นบทบาทแนวโน้มนำทางเพศก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศ ดังเช่นการศึกษาของ Horton (1982) ศึกษาเรื่องบทบาทแนวโน้มนำทางเพศ พฤติกรรมทางเพศและความพึงพอใจทางเพศในผู้หญิง วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของทัศนคติและพฤติกรรม บทบาทแนวโน้มนำทางเพศ ต่อความพึงพอใจทางเพศในผู้หญิงกลุ่มตัวอย่างเป็นคู่รัก 100 คู่ทำแบบสอบถามวัดระดับพฤติกรรมทางเพศ ปฏิสัมพันธ์ทางเพศการเพิ่มข้อมูลเรื่องเพศ จากการวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติแบบ Chi-square ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรม บทบาทแนวโน้มนำทางเพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศ นอกจากนั้นบทบาททางเพศที่ต่างกันยังมีผลต่อความพึงพอใจทางเพศ เช่น การศึกษาของ White (1985) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจชีวิตสมรส ความพึงพอใจในตนเองและความพึงพอใจทางเพศ

ในผู้ชายและผู้หญิงที่สมรสแล้ว กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้ชายและผู้หญิงที่สมรสแล้วโดยแบ่งเป็นผู้ชาย 103 คนและผู้หญิง 110 คนที่กำลังศึกษาอยู่ที่ College of Education at East Texas State University กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจทางเพศ ความพึงพอใจในชีวิต สมรสและระดับการเห็นคุณค่าตนเอง ผลการศึกษาพบว่า ทั้งในผู้หญิงและผู้ชาย ความพึงพอใจในชีวิตสมรสและระดับการเห็นคุณค่าในตนเองจะนำมาซึ่งการเกิดความพึงพอใจทางเพศที่ระดับนัยสำคัญ .01 สำหรับผู้หญิงมีความพึงพอใจในชีวิตสมรสและความพึงพอใจในตนเองมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจทางเพศ สำหรับผู้ชายความพึงพอใจในชีวิตสมรส ความพึงพอใจในตนเองและสุขภาพร่างกายมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศอย่างมีนัยสำคัญ

3. แนวคิดเกี่ยวกับพยาบาลและลักษณะงานของพยาบาล

พยาบาล หมายถึง บุคคลที่ได้รับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าไม่ต่ำกว่านี้ ทางการพยาบาล และได้รับใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะสาขาวิชาการพยาบาล หรือ สาขาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง

บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลประจำการ

ประกอบด้วยบทบาท ความรับผิดชอบตามที่กองการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข กำหนดไว้ กระทรวงสาธารณสุข (2542) โดยมีขอบเขตการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งเป็นการให้การพยาบาลกับผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการ เนื่องจากพยาบาลประจำการเป็นบุคลากรที่สำคัญในทีมสุขภาพ มีหน้าที่ในลักษณะวิชาชีพ ซึ่งหมายถึงเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตวิชาชีพการพยาบาลสำเร็จ การศึกษาหลักสูตร การพยาบาล ระดับวิชาชีพให้บริการทางสุขภาพต่อผู้ใช้บริการ ตามขอบเขตของงาน ซึ่งรวมถึงการแก้ ปัญหาสุขภาพขั้นพื้นฐาน และแก้ปัญหาซับซ้อน ในการพยาบาลสาขาใดสาขาหนึ่ง

ลักษณะงานของพยาบาลประจำการ

เนื่องจากมีผู้ใช้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ลักษณะการทำงานของพยาบาลจึงแตกต่างจากงานอาชีพอื่นๆ คือการอยู่เวร ผลัด บ่ายดึก ซึ่งแต่ละเวรแบ่งเวลาออกเป็น 8 ชั่วโมง คือ เวรเช้าเช้า 08.30 น. ถึง 16.30 น. เวรบ่ายเช้า 16.30 ถึง 24.30 น. เวรดึกเช้าเวร 24.30 ถึง 08.30 น. อีกทั้งอาจต้องมีการเข้าเวรพิเศษนอกเวลาเพิ่มขึ้นอีก เนื่องจากความต้องการของผู้ใช้บริการต่อจำนวนบุคลากรพยาบาลไม่เพียงพอ ทำให้ต้องมีการทำพิเศษนอกเวลาเพิ่มขึ้นอีก

Smith & Mitry (1983) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบคุณภาพชีวิตการทำงาน of พยาบาล ที่เกี่ยวข้องกับขนาดของโรงพยาบาลพบว่า พยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลซึ่งมีขนาดใหญ่จะมีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับต่ำกว่าพยาบาล ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ซึ่งมีขนาดเล็ก

เนื่องจากบรรยากาศในองค์กรขนาดใหญ่มีการบริหารงานที่ซับซ้อน มีขั้นตอนในการทำงานมาก และระบบของการติดต่อสื่อสารที่ค่อนข้างล่าช้า

ลักษณะการทำงานของพยาบาลจึงเป็นเวลาที่ไม่แน่นอน แล้วแต่ตารางเวรของเดือนนั้นๆ ทำให้เวลาในการพักผ่อนไม่เป็นเวลาที่แน่นอนด้วยเช่นกัน ทำให้เวลาที่อยู่กับครอบครัว ต้องหาเวลาชดเชยให้กับครอบครัวในภายหลัง พยาบาลมีทั้งบุคคลที่เข้าปฏิบัติงานเฉพาะเวรเช้าเพียงอย่างเดียวและผู้ที่ปฏิบัติงานทั้ง เวรเช้า เวรบ่าย เวรดึก ซึ่งสามารถคงเวร คือ สามารถปฏิบัติงานต่อไปได้อีก 1 เวร เช่น อาจเข้าปฏิบัติงานตั้งแต่ เวลา 08.30 – 24.30 น. เป็นต้นและจะได้เป็นวันหยุดเพิ่มหรือคิดเป็นค่าตอบแทนพิเศษให้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสของพยาบาลที่สมรสแล้ว

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ พยาบาลเพศหญิงที่สมรสแล้ว โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าโดยมีการจดทะเบียนสมรสหรือไม่ก็ได้ โดยเลือกผู้ที่สมรสแล้วใน โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้นี้ คือประชากรคุ่มรวม ซึ่งเป็นพยาบาลเพศหญิงที่สมรสแล้วใน โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โดยผู้วิจัยขอข้อมูลอัตรากำลังพลของเจ้าหน้าที่พยาบาลเพศหญิงที่สมรสแล้ว จากฝ่ายกำลังพลและหัวหน้าหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าซึ่งมีจำนวน 308 คนจากพยาบาลทั้งหมด 664 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถามจำนวน 1 ชุดซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
2. แบบสอบถามวัดระดับการใช้การสื่อสารทางเพศ
3. แบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจทางเพศ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือ

การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไขในขั้นต้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์กิตติคุณ พีระศักดิ์ จันทร์ประทีป ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ พันธุ์ศักดิ์ ศุภระฤกษ์ พันตรีหญิงมันทนา เกวียนสูงเนิน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมตามเนื้อหาและภาษา นำมาปรับปรุงแก้ไข อีกครั้ง

2. นำแบบสอบถามทั้งหมดไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลที่สมรสแล้ว โรงพยาบาลภูมิพล ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และนำมาวิเคราะห์ข้อกระทง (Item Analysis) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงกับคะแนนรวมอื่นๆ และวิเคราะห์ความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงสอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) เท่ากับ 0.84 และ 0.92 ตามลำดับ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

1.แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้ครอบคลุมกับเนื้อหาและปัจจัยที่ต้องการศึกษา ได้แก่ อายุ ระยะเวลาในการสมรส รายได้ส่วนบุคคล ลักษณะครอบครัว การตั้งครรภ์ จำนวนบุตร ลักษณะการอยู่เวร ลักษณะการทำงานของพยาบาล โดยแบบสอบถามจะมีลักษณะเป็นคำถามปิด

2. แบบสอบถามวัดระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ

แบบสอบถามที่ใช้วัดระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ โดยดัดแปลงจาก แบบสอบถามระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ ของ สุรางค์รัตน์ คงศรี (2547) ซึ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางเพศและการเห็นคุณค่าในตนเองต่อความพึงพอใจทางเพศของผู้หญิงที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น โดยสุรางค์รัตน์ คงศรี ได้ศึกษาจากแบบวัดการสื่อสารทางเพศได้แก่ แบบประเมินการสื่อสารทางเพศ (An Assessment of Sexual Communication) ของ Byer and Shainberge (1999) การประเมินรูปแบบการสื่อสารทางเพศของตน (Rating Your Sexual Communication) ของTurner and Robinsen (1993) และแบบวัดการสื่อสารทางเพศด้วยตนเอง

(Sexual intimacy communication homework) ของ Hatfield, R.W.(n.d.) โดยปรับภาษาลดข้อคำถามที่คลุมเครือระหว่างการใช่วัจนภาษาและอวัจนภาษาบางข้อจากทั้งหมด 29 ข้อเหลือข้อคำถามที่ใช้ 21 ข้อและตัดออกข้อที่คลุมเครือระหว่างการใช่วัจนภาษาและอวัจนภาษาโดยเพิ่มข้อที่เป็นอวัจนภาษาที่ชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับจากการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุดมาวิเคราะห์ข้อกระทงโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในแบบสอบถามและกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติและคำนวณหาค่าความเที่ยงด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในและพิจารณา ตัดข้อคำถามที่ติดลบ ข้อ 17 และข้อที่คลุมเครือระหว่างอวัจนภาษาและอวัจนภาษา ข้อ 1, 4 ออกเหลือข้อคำถามที่ใช้ 18 ข้อ คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในพบว่า มีค่าเท่ากับ 0.84 ดังตารางแสดง ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายชื่อ ภาคผนวก ค.

มาตรนี้ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อซึ่งใช้วัดระดับพฤติกรรมการสื่อสารเรื่องเพศที่กลุ่มตัวอย่างใช้กับสามี ซึ่งแบบสอบถามครอบคลุมองค์ประกอบของการสื่อสารเรื่องเพศในเรื่องประสิทธิภาพในการใช้ทักษะการสื่อสาร การกระตุ้นอารมณ์เพศ การเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องเพศ การตอบสนองทางเพศในระยะต่างๆ โดยให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อกระทงในแต่ละข้อ โดยเลือกมาตราประเมินใน 5 ระดับ คือ บ่อยที่สุด บ่อย ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งแบ่งเป็นข้อความแสดงถึงการใช่วัจนภาษา และอวัจนภาษาและข้อความความเชิงบวกและเชิงลบดังนี้

อวัจนภาษา ข้อ 3,4,5,6,9,10,13,14,15,16,17,18

อวัจนภาษา ข้อ 1,2,7,8,11,12,

ข้อความเชิงบวก ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,13,14,15

ข้อความเชิงลบ ข้อ 11,16,17,18

เนื่องจากกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ จึงมีการกำหนดดังนี้

คำตอบ	คะแนนข้อความเชิงลบ	คะแนนข้อความเชิงบวก
บ่อยที่สุด	1	5
บ่อย	2	4
ปานกลาง	3	3
น้อย	4	2
น้อยที่สุด	5	1

พบว่ามีความสัมพันธ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) เท่ากับ 0.84

3. แบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจทางเพศ

แบบสอบถามที่ใช้วัดระดับความพึงพอใจทางเพศ โดยดัดแปลงจากแบบสอบถามระดับความพึงพอใจทางเพศ ของ สุรางค์รัตน์ คงศรี (2547) ซึ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางเพศและการเห็นคุณค่าในตนเองต่อความพึงพอใจทางเพศของผู้หญิงที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น โดย สุรางค์รัตน์ คงศรี ได้ศึกษาจากแบบประเมินความพึงพอใจทางเพศ (Sexual Satisfaction Inventory) ของ Hudson (1990) ซึ่งมีงานวิจัยต่างประเทศที่ได้ นำแบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจทางเพศที่พัฒนาขึ้นโดย Hudson ไปใช้เมื่อนำแบบสอบถามมาทดสอบหาค่าความเที่ยงโดยการทดสอบซ้ำ (Test and retest method) และการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal consistency methods) และแบบสอบถามมีความถูกต้องของการวัดตามโครงสร้าง (Construct validity) ซึ่งทุกข้อมีความครอบคลุมเนื้อหาของประกอบของความพึงพอใจทางเพศในคู่สมรส (Hally, 1988) โดย สุรางค์รัตน์ คงศรี ได้ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้และคำนวณหาค่าประสิทธิสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในแบบสอบถาม (Corrected item-total correlation) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่

.05 และคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในและได้ตัดข้อคำถามบางข้อที่คะแนนติดลบข้อจากทั้งหมด 25 ข้อเหลือข้อความถามที่ใช้ 17 ข้อ และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 17 ข้อมาทดลองใช้และหาค่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบวัดระดับความพึงพอใจเพศ ดังตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายชื่อที่ ภาคผนวก ค.

มาตรนี้ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 17 ข้อซึ่งใช้วัดระดับความพึงพอใจต่อพฤติกรรมด้านเพศสัมพันธ์ ซึ่งแบบสอบถามจะครอบคลุมถึงความพึงพอใจทางเพศในเรื่องพฤติกรรมความรู้สึกต่อเรื่องเพศและการมีเพศสัมพันธ์ โดยให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อกระทงในแต่ละข้อ โดยเลือกมาตบประมาณใน 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริงส่วนมาก จริงบางส่วน จริงน้อย ไม่จริงเลย

ข้อความเชิงบวกได้แก่ ข้อ 1,2,7,8,10,12,13,14,15

ข้อความเชิงลบได้แก่ ข้อ 3,4,5,6,9,11,16,17

เนื่องจากกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ จึงมีการกำหนดดังนี้

คำตอบ	คะแนนข้อความเชิงลบ	คะแนนข้อความเชิงบวก
จริงที่สุด	1	5
จริงส่วนมาก	2	4
จริงบางส่วน	3	3
จริงน้อย	4	2
ไม่จริงเลย	5	1

พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) เท่ากับ 0.92

จริยธรรมการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่อความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสของพยาบาลที่สมรสแล้วโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการถึงผลกระทบที่มีต่อกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ และกลุ่มตัวอย่างไม่ต้องใส่ชื่อลงบนแบบสอบถาม
2. การเข้าร่วมทำแบบสอบถามเป็นไปด้วยความสมัครใจ และสามารถปฏิเสธได้
3. โครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก่อนดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง 308 คน โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 มีวิธีการดังนี้

1. ติดต่อขอออกหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอฝ่ายวิชาการโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าที่จะทำการเก็บข้อมูล
  1. กลุ่มประชากร (Population) ที่จะใช้เป็นเป้าหมายของการวิจัยคือ พยาบาลที่สมรสแล้วที่ทำงานในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าทั้งหมด โดยทำการสุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้จะใช้ การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยที่ได้มี จำนวนทั้งสิ้น 308 คน เป็นพยาบาลวิชาชีพเพศหญิงที่สมรสแล้ว
  2. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเอง โดยเครื่องมือจะถูกบรรจุอยู่ในซองที่ปิดและเมื่อผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทำเสร็จแล้วให้ปิดผนึกนั้น โดยผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปตามหอผู้ป่วยต่างๆโดยขออนุญาตพยาบาลซึ่งเป็นหัวหน้าของหอผู้ป่วยนั้นๆก่อนและสอบถามถึงจำนวนพยาบาลที่สมรสแล้วในหอผู้ป่วยนั้นอีกครั้งและนำแบบสอบถามฝากไว้ให้หัวหน้าพยาบาลนำไปให้ผู้มีส่วนร่วมที่ไม่ได้อยู่เวรในวันนั้นอีกครั้ง โดยนัดเวลา 1 สัปดาห์ในการมารับแบบสอบถามคืนหากมีผู้มีส่วนร่วมอยู่เวรในวันนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยได้เขียนตอบเลย และหากมีข้อสงสัยในคำถามสามารถถามผู้วิจัย ซึ่งจะมีการชี้แจงถึงการเก็บข้อมูลกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยก่อนที่จะทำการเก็บข้อมูลทุกครั้ง ดังนี้

- ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะเก็บเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยชื่อและนามสกุลจริงของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยจะเก็บเป็นความลับ หากมีการเสนอผลการวิจัยจะเสนอเป็นภาพรวม
- ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยเข้าร่วมโครงการวิจัยด้วยความสมัครใจ โดยการตอบแบบสอบถามทั้งหมด 3 ตอน 48 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 30 นาที และมีสิทธิปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัวออกจากการวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่สูญเสียประโยชน์ที่พึงได้รับ
- หากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยมีข้อสงสัยให้สอบถามเพิ่มเติมได้โดยสามารถติดต่อผู้วิจัยได้ตลอดเวลา

2. ในวันรับแบบสอบถามคืน บางครั้งได้คืนมาไม่ครบ ทางหัวหน้าหอผู้ป่วยแจ้งให้มารับอีกครั้งหนึ่ง โดยผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยยังไม่ได้นำมาให้และจะติดตามให้อีกครั้ง

3. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาโดยคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ตอบข้อคำถามครบทุกข้อจำนวน 308 ชุด นำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS ลิขสิทธิ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอนดังนี้

1. ใช้สถิติร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

2. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามด้วย Pearson's Correlation และ Chi-square

การนำเสนอข้อมูล

1. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อัตราส่วนร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง

2. แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆโดยนำเสนอในรูปแบบตาราง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการวัดความสัมพันธ์ของการสื่อสารทางเพศต่อความพึงพอใจทางเพศ โดยวิธีการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้การวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากกลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลที่สมรสแล้วใน โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จำนวน 308 คน

ทั้งนี้ แจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 308 ชุด ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 308 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด และแบบสอบถามสามารถนำมาใช้วิเคราะห์ได้ จำนวน 308 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้ววิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมประมวลผลทางสถิติ ซึ่งเสนอผลการวิจัย ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ
- ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจทางเพศ
- ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ในส่วนแรกนี้เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะประกอบไปด้วยรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 อายุ
- 1.2 ระยะเวลาในการสมรส
- 1.3 รายได้ส่วนบุคคล
- 1.4 ลักษณะครอบครัว
- 1.5 การตั้งครรภ์
- 1.6 จำนวนบุตร
- 1.7 ลักษณะการอยู่เวร
- 1.8 ลักษณะการทำงานของพยาบาล

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน ร้อยละ ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
≤ 30 ปี	125	40.6
31 - 40 ปี	85	27.6
41 ปีขึ้นไป	98	31.8
Mean= 35.56 , S.D.= ±8.05, Median= 27, Min= 23, Max= 56		
ระยะเวลาการสมรส		
1 - 3 ปี	106	34.4
4 - 6 ปี	69	22.4
7 - 9 ปี	29	9.4
10 ปีขึ้นไป	104	33.8
Mean= 8.11, S.D.= ±7.18, Median= 5, Min= 1 , Max= 38		

รายได้ส่วนตัวต่อเดือน

ต่ำกว่าหรือเท่ากับ		
10,000 บาท	6	1.9
10,000 – 15,000 บาท	73	23.7
15,001 – 23,000 บาท	103	33.4
23,001 – 30,000 บาท	86	27.9
30,001 บาทขึ้นไป	40	13.0
ลักษณะครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	250	81.2
ครอบครัวขยาย	58	18.8
การตั้งครุฑ		
ไม่ตั้งครุฑ	295	95.8
ตั้งครุฑ	13	4.2
การมีบุตร		
ไม่มีบุตร	144	46.8
มีบุตร	164	53.2
ลักษณะการอยู่เวร		
อยู่เวรผลัด บ่าย ดึก	223	72.4
ไม่อยู่เวรผลัด บ่าย ดึก	85	27.6
ลักษณะการทำงานของพยาบาล		
ทำงานพิเศษนอกเวลา	159	51.6
ไม่ทำงานพิเศษนอกเวลา	149	48.4

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 31.8 และสุดท้ายที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปีคิดเป็นร้อยละ 27.6 ตามลำดับ โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยของอายุ เท่ากับ 35.56 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.05 ปี ฐานนิยม เท่ากับ 27 ปี อายุมากที่สุด เท่ากับ 56 ปี และอายุน้อยที่สุด เท่ากับ 23 ปี

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามระยะเวลาการสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการสมรส 1 – 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาการสมรส 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.8 ลำดับถัดมา กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาระหว่าง 4 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.4 และสุดท้ายที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่าง

มีระยะเวลาการสมรสระหว่าง 7 – 9 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.4 ตามลำดับ โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาการสมรสเท่ากับ 8.11 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.18 ปี ฐานนิยม เท่ากับ 1 ปี ระยะเวลาการสมรสมากที่สุด เท่ากับ 38 ปี และระยะเวลาการสมรสน้อยที่สุด เท่ากับ 1 ปี

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามรายได้ส่วนตัวต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ส่วนตัวต่อเดือน 15,001 – 23,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.4 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ส่วนตัวต่อเดือน 23,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.9 ลำดับต่อมา กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ส่วนตัวต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.7 ลำดับต่อมา กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ส่วนตัวต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.0 และสุดท้ายที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ส่วนตัวต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.9 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามลักษณะครอบครัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 81.2 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะครอบครัวขยาย คิดเป็นร้อยละ 18.8

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามการตั้งครรภ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีการตั้งครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 95.8 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างมีการตั้งครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 4.2

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามการมีบุตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุตร คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างไม่มีบุตร คิดเป็นร้อยละ 46.8 โดยกลุ่มมีบุตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุตร 1 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างมีบุตร 2 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 และ กลุ่มตัวอย่างมีบุตร 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามลักษณะการอยู่เวรพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังอยู่เวรผลัด บ่าย ดึกคิดเป็นร้อยละ 72.4 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างไม่อยู่เวรผลัด บ่าย ดึก คิดเป็นร้อยละ 27.6

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามลักษณะการทำงานของพยาบาลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานพิเศษนอกเวลา คิดเป็นร้อยละ 51.6 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างไม่ทำงานพิเศษนอกเวลาคิดเป็นร้อยละ 48.4

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ เป็นการแสดงพฤติกรรมการสื่อสารเรื่องเพศที่กลุ่มตัวอย่างใช้ กับสามี โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามครอบคลุม องค์ประกอบของการสื่อสารเรื่องเพศในเรื่องประสิทธิภาพในการใช้ทักษะการสื่อสาร การกระตุ้น อารมณ์เพศ การเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องเพศ การตอบสนองทางเพศในระยะต่างๆ โดยให้กลุ่ม ตัวอย่างแสดงความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในแต่ละข้อ โดยเลือกมาตราประเมินใน 5 ระดับ คือ ป่วยที่สุด ป่วย ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด สามารถสรุปเป็นประเภทของการสื่อสารได้ ดังนี้

2.1 ข้อความแสดงถึงการใช้ วจนภาษา

2.2 ข้อความแสดงถึงการใช้ อวจนภาษา

ตารางที่ 4.2 แสดงระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศจำแนกตามข้อมูลการใช้วจนภาษา

ระดับพฤติกรรมการสื่อสาร ทางเพศจำแนกตามข้อมูล การใช้วจนภาษา	พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศโดยใช้วจนภาษา	
	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ (22-37 คะแนน)	54	17.5
ปานกลาง (38-45 คะแนน)	172	55.8
สูง (46-60 คะแนน)	82	26.6
รวม	308	100.0

Range = 22-60, Mean = 40.54, S.D . = ±6.95

จากตารางที่ 4.2 การแสดงระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศจำแนกตามข้อมูลการใช้วจนภาษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศโดยใช้วจนภาษาอยู่ในระดับ ปานกลาง ร้อยละ 55.8 รองลงมาคืออยู่ในระดับ สูง ร้อยละ 26.6 และสุดท้ายคือในระดับต่ำ ร้อย ละ 17.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับพฤติกรรมสื่อสารทางเพศจำแนกตามข้อมูลการใช้วจนภาษา

ระดับพฤติกรรมสื่อสารทางเพศจำแนกตามข้อมูลการใช้วจนภาษา	พฤติกรรมสื่อสารทางเพศโดยใช้วจนภาษา	
	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ (12-18 คะแนน)	75	24.4
ปานกลาง (19-24 คะแนน)	159	51.6
สูง (25-30 คะแนน)	74	24.0
รวม	308	100.0

Range = 12-30, Mean = 21.60, S.D. = ± 3.93

จากตารางที่ 4.3 การแสดงระดับพฤติกรรมสื่อสารทางเพศจำแนกตามข้อมูลการใช้วจนภาษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมสื่อสารทางเพศโดยใช้วจนภาษาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 51.6 รองลงมาคืออยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 24.4 และสุดท้ายคือในระดับสูง ร้อยละ 24.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับพฤติกรรมสื่อสารทางเพศโดยรวมทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา

ระดับพฤติกรรมสื่อสารทางเพศโดยรวม	พฤติกรรมสื่อสารทางเพศโดยรวม	
	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ (35-54 คะแนน)	76	24.7
ปานกลาง (55-69 คะแนน)	179	58.1
สูง (70-90 คะแนน)	53	17.2
รวม	308	100.0

Range = 35-90, Mean = 62.14, S.D. = ± 10.21

จากตารางที่ 4.4 การแสดงระดับพฤติกรรมสื่อสารทางเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมสื่อสารทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 58.1 รองลงมาคืออยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 24.7 และสุดท้ายคือในระดับสูง ร้อยละ 17.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลพฤติกรรมการสื่อสารเรื่องเพศ จำแนกตามข้อความแสดงถึงการใช้วัจนภาษา

ข้อความ	ระดับปฏิบัติ					Mean	S.D.
	บ่อยที่สุด	บ่อย	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
3.ฉันสามารถเลือกคำพูดที่สื่อถึงความคิดความรู้สึกของฉันได้ดี	85 (27.6%)	140 (45.5%)	68 (22.1%)	13 (4.2%)	2 (0.6%)	3.95	0.851
4.เมื่อฉันต้องแสดงความรู้สึกเรื่องเพศฉันสามารถพูดได้จากมุมมองของตนเองอย่างเต็มที่	54 (17.5%)	94 (30.5%)	116 (37.7%)	41 (13.3%)	3 (1%)	3.50	0.963
5.ฉันบอกสามีให้ทราบเมื่อเขาไม่เคารพสิทธิความรู้สึกรวมทั้งความต้องการทางเพศของฉัน	74 (24%)	97 (31.5%)	104 (33.8%)	23 (7.5%)	10 (3.2%)	3.66	1.027
6.เมื่อฉันไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีฉันสามารถบอกเขาได้โดยไม่ต้องฝืน	59 (19.2%)	113 (36.7%)	77 (25%)	51 (16.6%)	8 (2.6%)	3.53	1.060
9.ฉันสามารถพูดกับสามีได้โดยไม่รู้สึกลำบากใจในการขอให้สามีใช้วิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ขณะมีเพศสัมพันธ์กับฉัน	75 (24.4%)	106 (34.4%)	70 (22.7%)	36 (11.7%)	21 (6.8%)	3.58	1.174

ข้อความ	ระดับปฏิบัติ					Mean	S.D.
	บ่อยที่สุด	บ่อย	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
10.ฉันสามารถบอกสามีได้ว่า มีอะไรบ้างที่เขาชอบหรือไม่ชอบให้ฉันทำ ในขณะที่เรามีเพศสัมพันธ์	52 (16.9%)	112 (36.4%)	119 (38.6%)	21 (6.8%)	4 (1.3%)	3.61	0.891
13.ฉันสามารถบอกปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์กับสามีโดยไม่ทำให้เขาเสียความรู้สึก	35 (11.4%)	98 (31.8%)	117 (38%)	42 (13.6%)	16 (5.2%)	3.31	1.013
14.เมื่อฉันมีอาการหงุดหงิด ฉันสามารถที่จะอธิบายให้สามีเข้าใจได้ว่า ฉันไม่มีอาการทางเพศและไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์ในขณะนั้น	39 (12.7%)	138 (44.8%)	82 (26.6%)	26 (8.4%)	23 (7.5%)	3.47	1.060
15.ฉันสามารถเล่าให้สามีฟังได้โดยไม่รู้สึกรู้สึขัดเงินถึงจินตนาการทางเพศที่ฉันมีต่อเขา	20 (6.5%)	60 (19.5%)	98 (31.8%)	85 (27.6%)	45 (14.6%)	2.76	1.122
16.เมื่อฉันไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์ฉันไม่กล้าบอกสามีว่าฉันต้องการเพียงแค่การโอบกอดหรือสัมผัส	20 (6.5%)	89 (28.9%)	68 (22.1%)	97 (31.5%)	34 (11%)	2.88	1.138
17.ฉันไม่กล้าบอกสามีให้มีการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศหรือสถานที่	49 (15.9%)	87 (28.2%)	81 (26.3%)	60 (19.5%)	31 (10.1%)	3.20	1.216

ข้อความ	ระดับปฏิบัติ					Mean	S.D.
	บ่อยที่สุด	บ่อย	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
18.ฉันไม่กล้าบอกสามีให้ แสวงหาวิธีการที่นำมาสู่ การมีเพศสัมพันธ์ที่แปลก ใหม่หรือเพิ่มความสุขแก่ กัน	29 (9.4%)	95 (30.8%)	88 (28.6%)	69 (22.4%)	27 (8.8%)	3.10	1.120

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อข้อมูล พฤติกรรมการสื่อสารเรื่องเพศ จำแนกตามข้อความแสดงถึงการใช้วัจนภาษา เมื่อพิจารณาราย ข้อ พบว่า ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ฉันสามารถเลือกคำพูดที่สื่อถึงความคิด ความรู้สึกของ ฉันได้ดี อยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.95) รองลงมา คือ ฉันบอกสามีให้ทราบเมื่อเขาไม่เคารพ สิทธิ ความรู้สึกรวมทั้งความต้องการทางเพศของฉัน (ค่าเฉลี่ย = 3.66) ลำดับถัดมา คือ ฉัน สามารถบอกสามีได้ว่า มีอะไรบางอย่างที่เขาชอบหรือไม่ชอบให้ฉันทำในขณะที่เรามีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.61) ลำดับถัดมา คือ ฉันสามารถพูดกับสามีได้โดยไม่รู้สึกลำบากใจในการขอให้สามี ใช้วิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ขณะมีเพศสัมพันธ์กับฉัน (ค่าเฉลี่ย = 3.58) ลำดับถัด มา คือ เมื่อฉันไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีฉันสามารถบอกเขาได้โดยไม่ต้องฝืน (ค่าเฉลี่ย = 3.53) ลำดับถัดมา คือ เมื่อฉันต้องแสดงความรู้สึกเรื่องเพศฉันสามารถพูดได้จากมุมมองของ ตนเองอย่างเต็มที่ (ค่าเฉลี่ย = 3.50) ลำดับถัดมา คือ เมื่อฉันมีอาการหงุดหงิด ฉันสามารถที่จะ อธิบายให้สามีเข้าใจได้ว่า ฉันไม่มีอารมณ์ทางเพศและไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์ในขณะนั้น (ค่าเฉลี่ย = 3.47) สำหรับ ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ฉันสามารถบอกปฏิเสธการมี เพศสัมพันธ์กับสามีโดยไม่ทำให้เขาเสียความรู้สึก (ค่าเฉลี่ย = 3.31) ลำดับถัดมา คือ ฉันไม่กล้า บอกสามีให้มีการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศหรือสถานที่ในการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.20) ลำดับถัดมา คือ ฉันไม่กล้าบอกสามีให้แสวงหาวิธีการที่นำมาสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่แปลกใหม่หรือ เพิ่มความสุขแก่กัน (ค่าเฉลี่ย = 3.10) ลำดับถัดมา คือ เมื่อฉันไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์ฉันไม่กล้า บอกสามีว่าฉันต้องการเพียงแค่การโอบกอดหรือสัมผัส (ค่าเฉลี่ย = 2.88) และฉันสามารถเล่าให้ สามีฟังได้โดยไม่รู้สึกรัดเขินถึงจินตนาการทางเพศที่ฉันมีต่อเขา (ค่าเฉลี่ย = 2.76) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลพฤติกรรมการสื่อสารเรื่องเพศ จำแนกตามข้อความแสดงถึงการใช้อำนาจภาษา

ข้อความ	ระดับปฏิบัติ					Mean	S.D.
	บ่อยที่สุด	บ่อย	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1.ฉันรับรู้การแสดงออกทางเพศโดยไม่ใช้คำพูดของสามีได้ดี	114 (37%)	112 (36.4%)	79 (25.6%)	2 (0.6%)	1 (0.3%)	4.09	0.822
2.ฉันสามารถแสดงออกถึงความต้องการทางเพศให้สามีรับรู้ได้โดยไม่ใช้คำพูด	44 (14.3%)	78 (25.3%)	119 (38.6%)	57 (18.5%)	10 (3.2%)	3.29	1.029
7.ฉันสามารถส่งสายตาให้สามีทราบได้ถึงความต้องการทางเพศของฉัน	46 (14.9%)	54 (17.5%)	135 (43.8%)	48 (15.6%)	25 (8.1%)	3.16	1.110
8.ฉันสามารถโอบกอดและสัมผัสสามีของฉันฉันบ่งบอกถึงความรักความต้องการทางเพศได้	129 (41.9%)	90 (29.2%)	83 (26.9%)	5 (1.6%)	1 (0.3%)	4.11	0.879
11.ฉันไม่กล้าบอกสามีว่ามีอะไรบ้างที่ฉันชอบหรือไม่ชอบให้ฉันทำในขณะที่เรามีเพศสัมพันธ์	27 (8.8%)	73 (23.7%)	98 (31.8%)	81 (26.3%)	29 (9.4%)	2.96	1.109
12.ฉันสามารถอ่านสายตาของสามีได้ถึงความต้องการมีเพศสัมพันธ์กับฉัน	122 (39.6%)	85 (27.6%)	83 (26.9%)	16 (5.2%)	2 (0.6%)	4.00	0.967

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นต่อข้อมูลพฤติกรรมการสื่อสารเรื่องเพศ จำแนกตามข้อความแสดงถึงการใช้อัจฉริยะภาษา เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ฉันสามารถโอบกอดและสัมผัสสามีของฉันฉันบ่งบอกถึงความรักความต้องการทางเพศได้ อยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.11) รองลงมา คือ ฉันรับรู้การแสดงออกทางเพศโดยไม่ใช้คำพูดของสามีได้ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.09) ลำดับถัดมา คือ ฉันสามารถอ่านสายตาของสามีได้ถึงการแสดงความต้องการมีเพศสัมพันธ์กับฉัน (ค่าเฉลี่ย = 4.00) สำหรับข้อที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ฉันสามารถแสดงออกถึงความต้องการทางเพศให้สามีรับรู้ได้โดยไม่ใช้คำพูด (ค่าเฉลี่ย = 3.29) ลำดับถัดมา คือ ฉันสามารถส่งสายตาให้สามีทราบได้ถึงความต้องการทางเพศของฉัน (ค่าเฉลี่ย = 3.16) และ ฉันไม่กล้าบอกสามีว่ามีอะไรบ้างที่ฉันชอบหรือไม่ชอบให้ฉันทำในขณะที่เรามีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย = 2.96) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ แสดงระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งการศึกษานี้ครอบคลุมถึงความพึงพอใจทางเพศในเรื่องพฤติกรรมความรู้สึกต่อเรื่องเพศและการมีเพศสัมพันธ์ โดยกลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในแต่ละข้อ โดยเลือกมาตราประเมินใน 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริงส่วนมาก จริงบางส่วน จริงน้อย และไม่จริงเลย

ตารางที่ 4.7 แสดงระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส

ระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ (34-47 คะแนน)	106	34.4
ปานกลาง (48-60 คะแนน)	88	28.6
สูง (61-80 คะแนน)	114	37.0
รวม	308	100.0

Range = 34-80, Mean = 58.92, S.D. = ± 1.27

จากตารางที่ 4.7 การแสดงระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส ในระดับสูง ร้อยละ 37 รองลงมาคือระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสต่ำ ร้อยละ 34.4 และ สุดท้ายคือระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสระดับปานกลาง ร้อยละ 28.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ					Mean	S.D.
	จริงที่สุด	จริง ส่วนมาก	จริง บางส่วน	จริงน้อย	ไม่จริงเลย		
1.เพศสัมพันธ์ระหว่างเราน่าตื่นเต้น	81 (26.3%)	139 (45.1%)	84 (27.3%)	4 (1.3%)	0 (0%)	3.96	0.767
2.ฉันรู้สึกสนุกในการมีเพศสัมพันธ์	77 (25%)	128 (41.6%)	94 (30.5%)	7 (2.3%)	2 (0.6%)	3.88	0.832
3.ฉันรู้สึกผิดใจที่ จะต้องมีเพศสัมพันธ์กับสามี	76 (24.7%)	89 (28.9%)	42 (13.6%)	55 (17.9%)	46 (14.9%)	3.31	1.402
4.เพศสัมพันธ์ระหว่างฉันกับสามีเป็นไปอย่างจืดชืดไร้รสชาติ	100 (32.5%)	70 (22.7%)	28 (9.1%)	53 (17.2%)	57 (18.5%)	3.33	1.528
5.เรามีเพศสัมพันธ์กัน อย่างไร้รสชาติ เสิร์ฟไป	89 (28.9%)	69 (22.4%)	41 (13.3%)	49 (15.9%)	60 (19.5%)	3.25	1.504
6.ฉันรู้สึกว่า เพศสัมพันธ์ระหว่างเราเป็นไปอย่างแข็งๆ	112 (36.4%)	59 (19.2%)	30 (9.7%)	43 (14%)	64 (20.8%)	3.36	1.579
7.สามีของฉันมีความ เข้าใจทางเพศสูง	48 (15.6%)	114 (37%)	119 (38.6%)	21 (6.8%)	6 (1.9%)	3.57	0.901

ตารางที่ 4.8 ต่อ

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ					Mean	S.D.
	จริงที่สุด	จริง ส่วนมาก	จริง บางส่วน	จริงน้อย	ไม่จริงเลย		
8.ฉันรู้สึกพอใจกับเทคนิคต่างๆที่สามมีใช้ระหว่างกรรมพิเศษสัมพันธ	56 (18.2%)	140 (45.5%)	92 (29.9%)	19 (6.2%)	1 (0.3%)	3.75	0.834
9.ฉันรู้สึกว่สามมีเรียกร้องที่จะร่วมเพศกับฉันมากเกินไปจนฉันทนไม่ไหว	81 (26.3%)	76 (24.7%)	42 (13.6%)	62 (20.1%)	47 (15.3%)	3.27	1.430
10.ฉันรู้สึกว่เพศสัมพันธ์ระหว่างเราเป็นเรื่องที่ดีมาก	125 (40.6%)	132 (42.9%)	47 (15.3%)	2 (0.6%)	2 (0.6%)	4.22	0.772
11.สามมีมีเพศสัมพันธ์กับฉันอย่างทารุณ	8 (2.6%)	13 (4.2%)	167 (54.2%)	15 (4.9%)	105 (34.1%)	3.40	1.865
12.สามมีของฉันเป็นนักรักชั้นยอด	68 (22.1%)	99 (32.1%)	126 (40.9%)	11 (3.6%)	4 (1.3%)	3.70	0.896
13.เพศสัมพันธ์ระหว่างเราช่วยเติมความสุขให้กับชีวิตคู่เป็นอย่างดี	143 (46.4%)	116 (37.7%)	47 (15.3%)	1 (0.3%)	1 (0.3%)	4.30	0.757
14.สามมีกระตุ้นให้ฉันเกิดอารมณ์เพศได้ง่าย	78 (25.3%)	130 (42.2%)	95 (30.8%)	3 (1%)	2 (0.6%)	3.91	0.808
15.ฉันให้ความสุขทางเพศกับสามมีได้อย่างเต็มที่	102 (33.1%)	158 (51.3%)	41 (13.3%)	6 (1.9%)	1 (0.3%)	4.15	0.742

ตารางที่ 4.8 ต่อ

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ					Mean	S.D.
	จริงที่สุด	จริง ส่วนมาก	จริง บางส่วน	จริงน้อย	ไม่จริงเลย		
16.สามีให้ความสุข ในเรื่องเพศกับฉัน ไม่ได้	147 (47.7%)	29 (9.4%)	17 (5.5%)	19 (6.2%)	96 (31.2%)	3.36	1.786
17.เพศสัมพันธ์ของ เราทำให้ฉันรู้สึก หงุดหงิดและแข็งใน ชีวิต	151 (49%)	29 (9.4%)	10 (3.2%)	21 (6.8%)	97 (31.5%)	3.38	1.803

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจทางเพศ เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับจริงมากที่สุด ได้แก่ เพศสัมพันธ์ระหว่างเราช่วยเติมความสุขให้กับชีวิตคู่เป็นอย่างดี อยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.30) รองลงมา คือ ฉันรู้สึกว่าการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเราเป็นเรื่องที่ดีมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.22) ข้อที่อยู่ในระดับจริงส่วนมาก ได้แก่ ฉันให้ความสุขทางเพศกับสามีได้อย่างเต็มที่ (ค่าเฉลี่ย = 4.15) ลำดับถัดมา คือ เพศสัมพันธ์ระหว่างเราน่าตื่นเต้น (ค่าเฉลี่ย = 3.96) ลำดับถัดมา คือ สามีกระตุ้นให้ฉันเกิดอารมณ์เพศได้ง่าย (ค่าเฉลี่ย = 3.91) ลำดับถัดมา คือ ฉันรู้สึกสนุกในการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.88) ลำดับถัดมา คือ ฉันรู้สึกพอใจกับเทคนิคต่างๆที่สามีใช้ระหว่างการมีเพศสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.75) ลำดับถัดมา คือ สามีของฉันเป็นนักรักชั้นยอด (ค่าเฉลี่ย = 3.70) และสามีของฉันมีความเข้าใจทางเพศสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.57) สำหรับ ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในระดับจริงบางส่วน ได้แก่ สามีมีเพศสัมพันธ์กับฉันอย่างทารุณ (ค่าเฉลี่ย = 3.40) ลำดับถัดมา คือ เพศสัมพันธ์ของเราทำให้ฉันรู้สึกหงุดหงิดและแข็งในชีวิต (ค่าเฉลี่ย = 3.38) ลำดับถัดมา คือ ฉันรู้สึกว่าการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเราเป็นไปอย่างแข็งๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.36) ลำดับถัดมา คือ สามีให้ความสุขในเรื่องเพศกับฉันไม่ได้ (ค่าเฉลี่ย = 3.36) ลำดับถัดมา คือ .เพศสัมพันธ์ระหว่างฉันกับสามีเป็นไปอย่างจืดชืดไร้รสชาติ (ค่าเฉลี่ย = 3.33) ลำดับถัดมา คือ ฉันรู้สึกฉุนใจที่จะต้องมีการมีเพศสัมพันธ์กับสามี (ค่าเฉลี่ย = 3.31) ลำดับถัดมา คือ ฉันรู้สึกว่าการมีเรื่องที่จะร่วมเพศกับฉันมากเกินไปจนฉันทนไม่ไหว (ค่าเฉลี่ย = 3.27) และ เรามีเพศสัมพันธ์กันอย่างรีบๆเพื่อให้เสร็จๆไป (ค่าเฉลี่ย = 3.25)

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ และปัจจัยส่วนบุคคล กับ ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส

สมมติฐานที่ 1 พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ และความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส (N=308)

ระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส	ระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ(ร้อยละ)		รวมร้อยละ
	ต่ำ	สูง	
ต่ำ	54.7 (n=58)	45.3 (n=48)	100
ปานกลาง	9.1 (n=8)	90.9 (n=80)	100
สูง	8.8 (n=10)	91.2 (n=104)	100

$$\chi^2 = 1.356 \quad , \quad p \leq 0.001$$

จากตารางที่ 4.9 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส เมื่อพิจารณาจำแนกตามพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศพบว่าผู้ที่มีระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศที่สูงก็จะมีระดับความพึงพอใจทางเพศในระดับสูงด้วยเช่นกัน ซึ่งผู้ที่มีระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศที่ต่ำก็จะมีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสต่ำลงไปด้วย ซึ่งพบว่า ในภาพรวม พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส

ตารางที่ 4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส (N=308)

ระดับ ความพึง พอใจทาง เพศใน ชีวิตสมรส	อายุ			รวมร้อยละ
	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	31- 40 ปี	41 ปีขึ้นไป	
ต่ำ	38.7 (n=41)	26.4 (n=28)	34.9 (n=37)	100
ปานกลาง	34.1 (n=30)	26.1 (n=23)	39.8 (n=35)	100
สูง	47.4 (n=54)	29.8 (n=34)	22.8 (n=26)	100
$\chi^2 = 7.605$		$p = .107$		

จากตารางที่ 4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส พบว่า กลุ่มอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูง ร้อยละ 47.4 กลุ่มอายุ 31-40 ปี มีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูงเช่นเดียวกัน ร้อยละ 29.8 และกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไปมีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสปานกลาง ร้อยละ 39.8 ซึ่งความสัมพันธ์นี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ส่วนตัวต่อเดือน และความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส (N=308)

ระดับ ความพึง พอใจทาง เพศใน ชีวิตสมรส	รายได้ส่วนตัวต่อเดือน(บาท)				รวมร้อยละ
	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000	15,001- 23,000	23,001- 30,000	30,001 บาทขึ้นไป	
ต่ำ	31.1(n=33)	34.0(n=36)	26.4(n=28)	8.5 (n=9)	100
ปานกลาง	23.9(n=21)	39.8(n=35)	20.5(n=18)	15.9(n=14)	100
สูง	21.9(n=25)	28.1(n=32)	35.1(n=40)	14.9(n=17)	100
$\chi^2 = 10.508$		$p = .021$			

จากตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ส่วนตัวต่อเดือนและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส พบว่า ผู้ที่มีรายได้ 23,001-30,000 บาทมีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูง สูงที่สุดร้อยละ 35.1 รองลงมา คือ ผู้มีรายได้ 15,001-23,000 บาท ร้อยละ 28.1 ถัดมาคือ ผู้มีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท ร้อยละ 21.9 ถัดมา คือ ผู้มีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 14.9 และสุดท้าย ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ส่วนตัวต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสโดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ส่วนตัวต่อเดือนสูงก็จะมีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูงด้วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05

ตารางที่ 4.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะครอบครัวและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส (N=308)

ระดับความพึงพอใจ ทางเพศในชีวิต สมรส	ลักษณะครอบครัว		รวมร้อยละ
	ครอบครัวเดี่ยว	ครอบครัวขยาย	
ต่ำ	75.5 (n=80)	24.5 (n=26)	100
ปานกลาง	83.0 (n=73)	17.0 (n=15)	100
สูง	85.1 (n=97)	14.9 (n=17)	100
$\chi^2 = 8.124$		$p = .044$	

จากตารางที่ 4.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะครอบครัว และความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส พบว่า ผู้ที่มีลักษณะครอบครัวแบบครอบครัวเดี่ยว มีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูง และผู้ที่มีลักษณะครอบครัวแบบขยายจะมีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสต่ำ ซึ่งปัจจัยบุคคลด้านลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการสมรสและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส (N=308)

ระดับความ พึงพอใจทาง เพศในชีวิต สมรส	ระยะเวลาการสมรส(ปี)				รวมร้อยละ
	1-3	4-6	7-9	10 ปีขึ้นไป	
ต่ำ	28.3(n=30)	26.4(n=28)	8.5(n=9)	36.8(n=39)	100
ปานกลาง	21.6(n=19)	28.4(n=25)	14.8(n=13)	35.2(n=31)	100
สูง	50.0(n=57)	14.0(n=16)	6.1(n=7)	29.8(n=34)	100
$\chi^2 = 24.089$		$p = .001$			

จากตารางที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการสมรสและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส พบว่า ผู้ที่มีระยะเวลาสมรสน้อย 1-3 ปี มีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูงที่สุด ร้อยละ 50 รองลงมาคือ 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 29.8 ถัดมา คือ 4-6 ปี ร้อยละ 14.0 และสุดท้ายคือ 7-9 ปี ร้อยละ 6.1 ตามลำดับ กล่าวคือ ระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูงเมื่อระยะเวลาการสมรสต่ำและมีแนวโน้มลดลงเมื่อระยะเวลาสมรสนานขึ้นซึ่งปัจจัยบุคคลด้านระยะเวลาการสมรสมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

ตารางที่ 4.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านการตั้งครรภ์และความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส (N=308)

ระดับความพึงพอใจ ทางเพศในชีวิต สมรส	การตั้งครรภ์		รวมร้อยละ
	ไม่ตั้งครรภ์	ตั้งครรภ์	
ต่ำ	92.5 (n=98)	7.5 (n=8)	100
ปานกลาง	95.5 (n=84)	4.5 (n=4)	100
สูง	99.1 (n=113)	0.9 (n=1)	100
$\chi^2 = 6.077$		$p = .048$	

จากตารางที่ 4.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านการตั้งครรภ์และความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส พบว่า ผู้ที่ไม่ได้ตั้งครรภ์มีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูง และ ผู้ที่ตั้งครรภ์มีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสต่ำ ซึ่งปัจจัยบุคคลด้านการตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 4.15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านการมีบุตรและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส (N=308)

ระดับความพึงพอใจ ทางเพศในชีวิต สมรส	การมีบุตร		รวมร้อยละ
	ไม่มีบุตร	มีบุตร	
ต่ำ	42.5 (n=45)	57.5 (n=61)	100
ปานกลาง	42.0 (n=37)	58.0 (n=51)	100
สูง	54.4 (n=62)	45.6 (n=52)	100
$\chi^2 = 12.909$		$p = .005$	

จากตารางที่ 4.15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านการมีบุตรและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส พบว่า ผู้ที่ไม่มีบุตรมีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสมากกว่าผู้ที่มีบุตร ซึ่งปัจจัยบุคคลด้านการมีบุตรมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

ตารางที่ 4.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการอยู่แหวและ ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส (N=308)

ระดับความพึงพอใจ ทางเพศในชีวิต สมรส	ลักษณะการอยู่แหว		รวมร้อยละ
	อยู่แหวผลัดปายดีก	ไม่อยู่แหวผลัดปายดีก	
ต่ำ	69.8(n=74)	30.2(n=32)	100
ปานกลาง	69.3(n=61)	30.7(n=27)	100
สูง	77.2(n=88)	22.8(n=26)	100
$\chi^2 = 2.084$	$p = .353$		

จากตารางที่ 4.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการอยู่แหวและ ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส พบว่า ผู้ที่อยู่แหวผลัดปายดีกมีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูง และผู้ที่ไม่อยู่แหวผลัดปายดีกมีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสปานกลาง ซึ่งปัจจัยบุคคลด้านลักษณะการอยู่แหวไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการทำงานและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส (N=308)

ระดับความพึงพอใจ ทางเพศในชีวิต สมรส	ลักษณะการทำงาน		รวมร้อยละ
	ทำงานพิเศษนอกเวลา	ไม่ทำงานพิเศษนอก เวลา	
ต่ำ	42.5 (n=45)	57.5 (n=61)	100
ปานกลาง	46.6 (n=41)	53.4 (n=47)	100
สูง	64.0 (n=73)	36.0 (n=41)	100
$\chi^2 = 11.494$		$p = .003$	

จากตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการทำงานและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส พบว่า ผู้ที่ทำงานพิเศษนอกเวลามีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสมากกว่าผู้ที่ไม่ทำงานพิเศษนอกเวลา ร้อยละ 64 และ 36 ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยบุคคลด้านลักษณะการทำงานมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาการหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศต่อความพึงพอใจทางเพศ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศต่อความพึงพอใจทางเพศในพยาบาลที่สมรสแล้ว

สมมติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส
2. ปัจจัยส่วนบุคคล อายุ รายได้ ลักษณะครอบครัว ระยะเวลาการสมรส การตั้งครรภ์ การมีบุตร ลักษณะการอยู่เวร ลักษณะการทำงานของพยาบาล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลที่สมรสแล้วทั้งที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรสในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โดยเลือกพยาบาลเพศหญิงที่สมรสแล้ว จำนวน 308 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2552 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วย

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	8	ข้อ
แบบสอบถามวัดระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ	จำนวน	18	ข้อ
แบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจทางเพศ	จำนวน	17	ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยนำแบบสอบถามมาประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมประมวลผลทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์หา

ความสัมพันธ์ของตัวแปร พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ และปัจจัยส่วนบุคคล กับ ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ Pearson's Correlation และ Chi-Square

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

1. พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส พบว่า ผู้ที่มีระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศอยู่ในระดับสูงก็จะส่งผลให้มีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูงตามไปด้วย

2. อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัย พบว่าไม่ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีอายุอยู่ในช่วงใดก็มีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสไม่แตกต่างกัน

3. ระยะเวลาการสมรส มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการสมรสน้อย มีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส ระดับสูงและมีแนวโน้มลดลงตามระยะเวลาการสมรสที่เพิ่มมากขึ้น

4. รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้สูง ก็จะมีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูงตามไปด้วย

5. ลักษณะครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีลักษณะแบบครอบครัวเดี่ยว มีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูงและกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะครอบครัวขยายพบว่า มีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสต่ำ

6. การตั้งครรภ์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีการตั้งครรภ์มีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตั้งครรภ์

7. การมีบุตร มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีบุตรมีระดับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบุตร

8. ลักษณะการอยู่เวร ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่เวรผลัดบ่ายดี และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้อยู่เวรผลัดบ่ายดีมีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสไม่แตกต่างกัน

9. การทำงานนอกเวลา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำงานนอกเวลา มีระดับความพึงพอใจทางเพศสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ทำงานนอกเวลา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายผลการวิจัยตามสมมติฐานที่เสนอไว้ดังนี้

สมมติฐาน พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนต่อสมมติฐานนี้ พบว่า พฤติกรรมการสื่อสารทางเพศมีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส โดยผู้ที่มีพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศสูงมักมีระดับความพึงพอใจทางเพศสูงด้วย จะเห็นได้ว่าการสื่อสารทางเพศมีความสัมพันธ์กับคู่สมรสโดยตรง โดย พันธุ์ศักดิ์ ศุภระฤกษ์ (2546) เน้นว่า การพูดคุยกันระหว่างสามีภรรยาถึงความต้องการทางเพศ ความสุขสม การตอบสนองทางเพศ การแสดงออกทางเพศที่พึงพอใจ เป็นการขจัดความเข้าใจผิดระหว่างกันเป็นผลให้มีการใช้ชีวิตคู่ได้อย่างมีความสุข การพูดคุยทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันและความเข้าใจก็นำมา ซึ่งความพึงพอใจทางเพศ ความรักความอบอุ่น และทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การสื่อสารทางเพศมีผลต่อความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส ดังเช่น การศึกษาของ Kelly (1990) ซึ่งศึกษาเรื่องรูปแบบการสื่อสารในคู่รักที่ผู้หญิงไม่บรรลุนิติภาวะ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้หญิงที่ไม่บรรลุนิติภาวะมีประสิทธิภาพการสื่อสารได้น้อยกว่ากลุ่มที่มีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และนำมาซึ่งความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2544) อธิบายว่าการสื่อสารระหว่างสามีภรรยา เกี่ยวกับความรู้สึก ความต้องการทางเพศของตน ในสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบให้อีกฝ่ายหนึ่งรับรู้จะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจทางเพศ นอกจากนั้นผลการวิจัยที่ได้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pazak (1998), Bridges (1999), Socher (1999) ซึ่งพบว่า คู่รักที่สามารถสื่อสารเรื่องเพศได้อย่างเปิดเผยไม่ว่าจะเป็นภาษากายหรือภาษาท่าทาง จะมีความพึงพอใจทางเพศและมีความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูงกว่าคู่รักที่ไม่มีการสื่อสารระหว่างกัน

สมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคล อายุ รายได้ ลักษณะครอบครัว ระยะเวลาการสมรส การตั้งครรภ์ การมีบุตร ลักษณะการอยู่เวร ลักษณะการทำงานของพยาบาล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส

1. อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยไม่ว่าจะช่วงอายุใดกลุ่มตัวอย่างก็ยังมีระดับความพึงพอใจทางเพศไม่แตกต่างกัน

2. ระยะเวลาการสมรส มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการสมรสน้อยมีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูง และมีแนวโน้มลดลงตามระยะเวลาการสมรสที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นภาพร ชัยวรรณ และ จอห์น โนเดล (2535) กล่าวว่า ระยะเวลาสมรสมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศ ซึ่งความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์จะลดลงตามระยะเวลาสมรสที่เพิ่มขึ้นอิทธิพลของระยะเวลาสมรส (หรือที่เรียกว่าอิทธิพลช่วงดีมน้ำผึ้งพระจันทร์ซึ่งหมายถึงการมีความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์ที่สูงกว่าปกติในกลุ่มที่เพิ่งสมรส) ซึ่งพบโดยทั่วไปรวมทั้งในกลุ่มสตรีไทย กิจกรรมทางเพศกับระยะเวลาสมรสมีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ โดยจะเห็นถึงอิทธิพลช่วงดีมน้ำผึ้งพระจันทร์อย่างชัดเจนคือทั้งค่าความถี่เฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์และร้อยละที่มีเพศสัมพันธ์ของสตรีที่สมรสปีแรกจะสูงกว่าสตรีที่สมรสนานกว่านั้น สตรีที่มีระยะเวลาสมรสนานมีความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์ที่ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Pakinson (1987) ซึ่งศึกษาความพึงพอใจทางเพศในคู่สมรสซึ่งวัดระดับความพึงพอใจทางเพศหลังแต่งงาน พบว่า ระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ความพึงพอใจทางเพศลดลง ซึ่งผลของความพึงพอใจทางเพศที่เปลี่ยนแปลงจะส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสด้วย

3. รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนสูงมีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่อเดือนน้อยกว่า ซึ่งหญิงแต่งงานที่ยังคงประกอบอาชีพและมีรายได้จะรู้สึกภาคภูมิใจ มีความสามารถในการเข้าสังคม รู้สึกมีอิสระในการใช้จ่าย ดังนั้นความสำเร็จมากน้อยในการประกอบอาชีพมีอิทธิพลต่อ ความสุข ความทุกข์ ความเจริญก้าวหน้าของชีวิตฐานเศรษฐกิจส่วนบุคคลยังมีผลต่อความสงบราบรื่นในครอบครัวและความพึงพอใจในชีวิตสมรส (ศรีเรือน แก้วกังวาน 2545)

4. ลักษณะครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยวมีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะครอบครัวขยาย เนื่องจาก ลักษณะครอบครัวจะมีความเป็นส่วนตัวมากกว่าครอบครัวขยายเพราะจำนวนสมาชิกในครอบครัวเดี่ยวนั้นน้อยกว่าครอบครัวขยาย ซึ่งในการทำกิจกรรมต่างๆหรือการสื่อสารจึงมีความสะดวกมากกว่า ลักษณะครอบครัวขยาย

5. การตั้งครรภ์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งครรภ์มีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตั้งครรภ์เนื่องจาก หญิงที่ตั้งครรภ์มีความกังวลและเป็นห่วงบุตรในครรภ์ ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนา

ศรีพจนารถ (2543) กล่าวว่าในระยะตั้งครรภหญิงตั้งครรภ์ที่มีอาการคลื่นไส้อาเจียน จากอาการแพ้ท้องจะส่งผลให้มีความรู้สึกทางเพศลดลง บางคนไม่ยอมให้สามีเข้ามาอยู่ใกล้ๆ โดยให้เหตุผลว่าเวลาสามีอยู่ใกล้จะรู้สึกไม่สุขสบาย บางรายไม่กล้าที่จะมีเพศสัมพันธ์เพราะกลัวว่าทารกในครรภ์จะได้รับอันตรายจากการมีเพศสัมพันธ์

6. การมีบุตร มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีบุตรมีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบุตร เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตร ต้องมีภาระในการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งสอดคล้องกับ ศิราภรณ์ ทับสายทอง (2530) กล่าวว่าความเป็นพ่อเป็นแม่เป็นสถานการณ์ที่มีทั้งความกดดันและเป็นประสบการณ์ที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าในขณะเดียวกัน มีทั้งความกดดันในชีวิตส่วนตัวความกดดันในชีวิตส่วนตัวจะมาจากการขาดอิสรภาพ ในการแสวงหาความสุขส่วนตัวและทางเศรษฐกิจรวมทั้งการขัดขวางต่อความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างคู่สมรส ส่วนความกดดันที่สังคมมีต่อครอบครัวจะเน้นที่บทบาทของแม่มากกว่าบทบาทของพ่อกล่าวคือ สังคมมอบหมายให้แม่เป็นหลักในการดูแลเลี้ยงดูให้ความอบอุ่นแก่ลูกและตอบสนองต่อความต้องการในชีวิตประจำวันของความต้องการ การถึงจุดสุดยอด 28 ใน 79 รายมีมาก่อนมีลูก เมื่อมีลูกและจะลดลง นอกจากนี้พบว่าความรู้สึกทางเพศจะขึ้นอยู่กับการอารมณ์ คือ บรรยากาศไม่เอื้ออำนวยเช่นกลัวลูกตื่นจะทำให้ความรู้สึกลดลงไป

7. ลักษณะการอยู่เวร ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำงานเข้าเวรผลัดบ่ายดีและไม่เข้าเวรผลัดบ่ายดี มีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสไม่แตกต่างกัน

8. การทำงานนอกเวลา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส จากงานวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำงานพิเศษนอกเวลา มีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสมากกว่ากลุ่มตัวอย่างไม่ได้ทำงานพิเศษนอกเวลา เนื่องจาก การทำงานที่เพิ่มขึ้น ย่อมหมายถึงการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิตและการสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวจึงส่งผลให้มีความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ทำงานพิเศษนอกเวลา

ข้อเสนอแนะ

เนื่องด้วยงานวิจัยนี้ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลและยังไม่มีงานวิจัยอื่นที่ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรส ซึ่งลักษณะปัจจัยทางข้อมูลส่วนบุคคลทางด้านลักษณะการทำงานอาจแตกต่างจากงานวิจัยอื่นที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสบ้าง ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจยิ่งเนื่องด้วยพยาบาลเป็นบุคลากรทางการแพทย์ที่ทำงานกับการดูแลผู้ป่วยและต้องติดต่อประสานงานกับบุคลากรทางการแพทย์อีกหลายสาขารวมถึงญาติผู้ป่วยด้วย ซึ่งมีความสำคัญมิใช่น้อย จากผลการวิจัย เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศในชีวิตสมรสของพยาบาลที่สมรสแล้วโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า” ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางที่สำคัญดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการส่งเสริมหรือให้ข้อมูลแก่บุคลากรให้มีการสื่อสารทางเพศเพิ่มมากขึ้นเพราะการสื่อสารมีความสำคัญอย่างยิ่งระหว่างคู่สมรสเพราะจะส่งผลให้บุคลากร มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศในเพศชายด้วย เนื่องด้วยงานวิจัยของผู้ทำวิจัย ศึกษาเฉพาะในเพศหญิงซึ่งเป็นฝ่ายภรรยาเพียงอย่างเดียว เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารทางเพศว่ามีอะไรบ้าง เพื่อพัฒนางานวิจัยให้มีคุณภาพและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาในกลุ่มประชากรอื่น เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ข้อจำกัดในงานวิจัย

เพศ ในงานวิจัยครั้งนี้เลือกเฉพาะเพศหญิง เนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเฉพาะเพศหญิงเพียงอย่างเดียว

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรรถนิภา เฉลิมเฝ้า. (2535). การเปรียบเทียบความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้ที่มีเอกลักษณ์
บทบาททางเพศแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. ภาควิชาจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรรถนิการ์ นลราชสุวัจน์. (2545). ประมวลสาระชุดทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้หารปรึกษา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2544). การวิเคราะห์สถิติ:สถิติเพื่อการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์รัตน์ เจริญสันติ. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติบทบาททางเพศ ความพึงพอใจในชีวิต
สมรสกับการปรับตัวในบิดามารดาที่มีต่อบุตรคนแรก. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต.
คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จันทร์เพ็ญ คุปต์กาญจนากุล. (2533). ตัวแบบสมมุฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส : การทดสอบ
เฉพาะข้าราชการกระทรวงอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. คณะสังคม
วิทยาและมนุษยวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จัสมิน สุวรรณชีพ. (2544). การศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารเพื่อลดความขัดแย้งของคู่สมรส.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. ภาควิชาวาทยวิทยาและการสื่อสารการแสดง คณะนิเทศ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑาทิพย์ อัครวิเชียร. (2542). ทักษะการสื่อสาร ความคาดหวังและการใช้ประโยชน์ของผู้ฟังจาก
การฟังรายการเนชั่นจูเนียร์อินเตอร์แอนด์เคทีพี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. ภาควิ
ชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์. (2541). การเปรียบเทียบความพึงพอใจในชีวิตสมรสของคู่สมรสที่มีการ
จับคู่ของบทบาททางเพศต่างกาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาจิตวิทยา
พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยันต์ สุขบาล. (2538). การรับรู้ถึงความรักความห่วงใยจากสามีกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส
ของภรรยาในสังคมชนบท อ.หนองจิก จ.ร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต.
ภาควิชานิติศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐไชย ตันติสุข. (2531). การหย่าร้างในประเทศไทย. วารสารพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล
สหประชาชาติไทย. 13:26.

- ธิดำพร อุดทน. (2542). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีภรรยาใหม่ของผู้ชาย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. (2545). สถาบันครอบครัวกับความเข้มแข็งของชุมชน.
กรุงเทพมหานคร.
- นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์. (2540). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นภาพร ชัยววรรณและจอห์น โนเดล. (2535). เพศสัมพันธ์ของสตรีไทยที่สมรส: หลักฐานจากการ
สำรวจประชากรและอนามัยปี 2530. กรุงเทพมหานคร: สถาบันประชากรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทกานต์ วงษ์ปัญญา. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในชีวิตสมรสกับความ
ไว้วางใจคู่สมรส. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี พงศ์ไพบูลย์.(ม.ป.ป.). การพยาบาลระยะหลังคลอด. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริม
กรุงเทพ.
- พันธ์ศักดิ์ ศุกระฤกษ์. (2543). คลีนิกรัก. กรุงเทพมหานคร: เอช.เอ็น.
- พันธ์ศักดิ์ ศุกระฤกษ์. (2546). เรียนรู้เรื่องเพศ. หมอชาวบ้าน. 25:32.
- พันธ์ศักดิ์ ศุกระฤกษ์. (2546). เรียนรู้เรื่องเพศ. หมอชาวบ้าน. 25:16.
- พันธ์ศักดิ์ ศุกระฤกษ์. (2546). เรียนรู้เรื่องเพศ. หมอชาวบ้าน. 25:29.
- พันธ์ศักดิ์ ศุกระฤกษ์. (2545). เรื่องอย่างว่าประสารัก. กรุงเทพมหานคร: พิชฌเนศพริ้นติ้ง เซ็นเตอร์.
- ภัสสร ลิมานนท์ และคนอื่นๆ. (2538). โครงการศึกษาครอบครัวไทย:สรุปผลวิจัยเบื้องต้น.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาดไทย,กระทรวง กรมการปกครอง. (2550). สถิติการสมรส การหย่าร้างและอัตราการหย่าร้าง
ปี พ.ศ.2545 – 2549 [ออนไลน์] แหล่งที่มา:
http://www.dopa.go.th/dopanew/stat/work8/modules49_1.htm
- มณฑล ไบบัว. (2536). หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- มานพ คณะโต. (2541). พฤติกรรมทางเพศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหาร
ผ่านศึก.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2546). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีจำกัด.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- รัชนี นพเกตุ. (2542). มนุษย์: จิตวิทยาทางเพศ. กรุงเทพมหานคร: ยงพลเทร็ดดิ้ง.
- วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์. (2545). จิตวิทยาการปรับตัว. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วัฒนา ศรีพจนารถ. (2543). การพยาบาลหญิงตั้งครรภ์: แบบแผนสุขภาพ. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2545). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัยเล่ม 2 วัยรุ่น-วัยสูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริรงค์ ทับสายทอง. (2530). จิตวิทยาผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรัตน์ คูปิตวุฒิ. (2545). จิตวิทยาครอบครัวการให้คำปรึกษาครอบครัวและครอบครัวบำบัดเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- ศุภวัลย์ พลายน้อย และเนาวรัตน์ พลายน้อย. (ม.ป.ป.). สารศึกษาประชากร. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต.
- สมพร บุชราทิจ, สมศรี ณ ระนอง, วันเพ็ญ บุญประกอบ และ จิระ สีตะสุวรรณ. (2534). พฤติกรรมทางเพศของหญิงไทยวัยครองเรือน. สารศิริราช. 33:84
- สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2524). กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- สาธารณสุข, กระทรวง. (2542). การบริหารงานสาธารณสุข (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร.
- สาธารณสุข, กระทรวง กรมสุขภาพจิต. (ม.ป.ป.). คู่มือการส่งเสริมคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวสำหรับประชาชน. กรุงเทพมหานคร: กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข.
- สาธารณสุข, กระทรวง กรมอนามัย. (2544). เพศนารีในชีวิตคู่. กรุงเทพมหานคร: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- สุชาติ ไสมประยูรและวรรณิ ไสมประยูร. (2541). เพศศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนา.
- สุรางค์รัตน์ คงศรี. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางเพศและการเห็นคุณค่าในตนเองต่อ ความพึงพอใจทางเพศของผู้หญิงที่สมรสแล้วในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทอักษรบัณฑิต. ภาควิชาเพศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทนา อารีพรอค. (2550). สมรรถภาพทางเพศและความบกพร่องทางเพศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภา ชปัดมันน์และคณะ. (2536). ครอบครัว: พื้นฐานปัญหาสังคมที่น่าเป็นห่วงในปัจจุบัน.

กรุงเทพมหานคร: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 อุบลรัตน์ พิชญ์ชยะนันท์. (2531). คุณภาพชีวิตสมรส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะ
 สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
 อุมภาพร ครั้งคสมบัติ. (2545). จิตวิทยาชีวิตคู่และการบำบัดคู่สมรส. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัย
 และพัฒนาครอบครัว.

ภาษาอังกฤษ

- Amamot, M.E. (1987). Adolescent attitudes about human sexuality in developing heterosexual relationship. [online] Available from: <http://www.psu.uc.edu/sexualityFrom.html> [2009,Dec]
- Bridges, S.P. (1999). Predicting and describing sexual satisfaction in women:physical affection in family of origin,sexual initiation and communication,and masturbatory practices. 25, 185-190.
- Byer, O.C., and Shainberg, W.L. (1999). Dimensions of human sexuality. NY: Quebecor World Veraille.
- Erickson, E.H. (1963). Identity,youth and crisis. NY: Norton.
- Gross, M.W. (1988). Female sex role identity and female sexual satisfaction. 25,285-390.
- Hally, C.R. (1988). The effect of self-esteem,variety of sexual experience,and erotophilia on sexual satisfaction in sexual active in heterosexuals. 25, 85-110.
- Harighurst, M. (1972). Adult development. [online] Available from: <http://www.sahaunion.com/hrm5/webborad.html> [2011,May]
- Hatfield, R.W. (n.d.). Sexual intimacy communication homewoke. [online] Available from: <http://www.psc.uc.edu/RS/RS%20From.html> [2009,Dec]
- Havavio, M.E., and Kontula, O. (1997). Correlates of increased sexual satisfaction. Social Sacione Abstracts full text.
- Hearn, K.D. (2001). Predictor of health protective sexual communication among black women and men. [online] Available from: <http://www.psu.edu/dr/2001sexual communication.html> [2009,May]
- Herzberg, P.A. (1983). Principles of statistic. NY: John Wiley&sons.

- Hickman, S.E., and Muehlenhard, L.C. (1999). "By the Semi-Mystical Appearance of a condom": how young women and men communicate sexual consent in heterosexual situation. The Journal of Sex Research. 36:260-261.
- Horton, D.J. (1982). Sex-role orientation, sexual behavior and sexual satisfaction in women. [online] Available from: [http://www.psu.edu/dr/1982sexual behavior.html](http://www.psu.edu/dr/1982sexual%20behavior.html) [2009, May]
- Hudson, W.W. (1990). The WALMYR assessment scale scoring manual tempe. AZ: WALMYR Publishing.
- Jayne, C.E. (1983). Sexual satisfaction, relationship factor and orgasm in female sexual behavior : an evaluation of a two dimensional model of female heterosexual responsiveness. 28(2), 52-57.
- Kalin, T.C. (1982). Sexual enhancement for couples : the development and evaluation of a weekly format workshop. [online] Available from: [http://www.psu.edu/dr/1982 Sexual enhancement.html](http://www.psu.edu/dr/1982%20Sexual%20enhancement.html) [2009, May]
- Kallen, S.L. (1982). Sexual behavior and self-esteem in college women. [online] Available from: <http://www.etr.org/recapp/research/litreview.pdf> [2009, May]
- Keihani, K. (1998). Pornography and female sexual socialization(women). Dissertation Abstracts International. 68 (1998): 93-111
- Kelly, M.P. (1990). Communication patterns in couples with an inorgasmic female partner (sexual dysfunction). 12(1), 11-15.
- Kotin, E.H. (1984). Sexual interaction, marital and adjustment, and personality characteristics during initial parenthood. 61(6), 351-357.
- Landry, R.L. (2002). The relationship between spirituality and sexual satisfaction among selected heterosexual married couples. 29(1), 15-19
- Lelfkowitz, E.S. (2002). Women talk about sex more than men do. [online] Available from: <http://www.psu.edu/dr/2002sextalk.html> [2009, May]
- Lilu, Y. (1983). The relationship between female sexual fantasies during sexual relations with a partner and reported. 115(1), 6.
- Maison, S. (1981). Factors affecting the relationship between sexual and marital satisfaction. 21(3), 295-312.

- Means, M.C. (2000). An integrative approach to want women really want : sexual satisfaction. 66(4), 261-8.
- Meston, M.C., Heiman, J.R., Trapnell, P.D., and Paulhus, D.L. (1998). Socially desirable responding and sexuality self- report. The Journal of sex research. 35: 148.
- Pakinson, B. (1987). Sexual satisfaction in early marriage. [online] Available from: <http://www.etr.org/recapp/research/litreview.pdf> [2009,May]
- Pazak, S.J. (1998). Predicting sexual satisfaction and marital satisfaction (closeness-caregiving,communication intrusiveness). 67(4), 259-65.
- Perlman, S.D. (1980). Sexual satisfaction in married and cohabiting couples. 25, 85-89
- Rowe, S.L. (1987). The relationship between the content and form of parental sexual communication and the sexual satisfaction of Afro-American women. 28(2), 52-57.
- Smith, H.L., and Mitry, N.W. (1983). Nurses quality of working life. Nursing management. Schuler.
- Socher, S. (1999). Correlates of sexual satisfaction in women (sexuality). 26(1), 16-18
- Sprecher, S. (1998). Social exchange theories and sexuality. The Journal of sex research. 35: 32-43.
- Strong, B., DeVault, C., Sayad, B.W., and Yaber, W.L. (2001). Humansexuality. NY: The McGraw- Hill.
- Suchman, A.R. (1988). Psychological construction of sexual satisfaction among high Andlow sex guilt male and female university. 12(1), 11-15.
- Timm, T.M. (1999). The effects of differentiation of self, adult attachment,and sexual communication on sexual and marital satisfaction: a path analysis. 8, 389-392
- Turner, J.S., and Robinsen, L. (1993). Comtemporary human sexuality. NJ: Brentice Hall.
- Vaga, T.A. (1997). Gender and gender role as related to intimacy,passion,commitment and sexual satisfaction in married females and males. 66(4), 259-65.
- Yeh, L., and Evans, D. (n.d.). self-concept of student with learning disabilities: Does educational placement make any difference. [online] Available from : <http://www.commu.net/scb/Preconference/Ed.%20Reform2%>. [2009,Jan]

Warren, J.M. (2000). The marital and sexual satisfaction of female psychotherapist.
21(3), 295-312.

White, S. (1985). Relationships among marital satisfaction self-satisfaction and sexual
satisfaction in married females and males. 96(6), 15.

William, H.M., and Johnson, V.E. (1985). Master and Johnson on sex and human
loving. Boston: Little, Brow and company.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยนี้

1. ศาสตราจารย์ กิตติคุณ พีระศักดิ์ จันทร์ประทีป
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ พันธุ์ศักดิ์ ศุภระฤกษ์ สูติแพทย์โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์
3. พันตรีหญิง มันทนา เกวียนสูงเนิน หัวหน้าพยาบาลหอผู้ป่วยศัลยกรรมประสาท โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม

แบบสอบถามวัดความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางเพศและความพึงพอใจทางเพศ

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลนำไปใช้ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการสื่อสารทางเพศต่อความพึงพอใจทางเพศ ประกอบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเพศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจ ตรงกับความรูสึกของท่านอย่างแท้จริงและกรุณาตอบให้ครบทุกข้อเพื่อประโยชน์ของการวิจัย โดยข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดๆต่อตัวท่านทั้งสิ้น และนำไปใช้ในการวิเคราะห์ทางวิชาการเท่านั้น แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	8	ข้อ
ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ	จำนวน	18	ข้อ
ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจทางเพศ	จำนวน	17	ข้อ

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นายอนุวัตร ส่งมา

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเพศศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาเติมข้อความในช่องว่าง

โปรดทำทุกข้อ

1.อายุของท่าน _____ ปี

2.ระยะเวลาการสมรสของท่านกับคู่สมรสคนปัจจุบัน _____

3. รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

( ) $\leq 10,000$ บาท

( ) 10,001 – 15,000 บาท

( ) 15,001 – 23,000 บาท

( ) 23,001 – 30,000 บาท

( ) $> 30,000$ บาท

4.ลักษณะครอบครัวของท่าน

( ) ครอบครัวเดี่ยว

( ) ครอบครัวขยาย

5.ขณะนี้ท่านกำลังตั้งครรรภ์หรือไม่

( ) ไม่

( ) ใช่ อายุครรภ์.....เดือน

6.ขณะนี้ท่านมีบุตรหรือไม่

( ) ไม่มี

( ) มี.....คน

7.ท่านยังอยู่เวรผลัด ป้าย ดึก

( ) ใช่

( ) ไม่ใช่

8. ท่านทำงานพิเศษนอกเวลา หรือ ทำงานมากกว่า 1 แห่ง

( ) ใช่

( ) ไม่ใช่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบตามที่ท่านคิดว่าข้อความนั้นๆท่านปฏิบัติในชีวิตสมรสของท่านในปัจจุบันมากที่สุด โดยแต่ละคำตอบมีความหมายดังนี้

บ่อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นๆท่านปฏิบัติในชีวิตสมรสของท่านในขณะนี้มากที่สุด

บ่อย หมายถึง ข้อความนั้นๆท่านปฏิบัติในชีวิตสมรสของท่านในขณะนี้ค่อนข้างมาก

ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นๆท่านปฏิบัติไม่มากหรือน้อยในชีวิตสมรสของท่านในขณะนี้

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นๆท่านปฏิบัติในชีวิตสมรสของท่านในขณะนี้ค่อนข้างน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นๆท่านปฏิบัติในชีวิตสมรสของท่านขณะนี้น้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับปฏิบัติ				
	บ่อยที่สุด	บ่อย	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ฉันรับรู้การแสดงออกทางเพศโดยไม่ใช้คำพูดของสามีได้ดี					
2.ฉันสามารถแสดงออกถึงความต้องการทางเพศให้สามีรับรู้ได้โดยไม่ใช้คำพูด					
3.ฉันสามารถเลือกคำพูดที่สื่อถึงความคิด ความรู้สึกของฉันได้ดี					
4.เมื่อฉันต้องแสดงความรู้สึกเรื่องเพศฉันสามารถพูดได้จากมุมมองของตนเองอย่างเต็มที่					
5.ฉันบอกสามีให้ทราบเมื่อเขาไม่เคารพสิทธิ ความรู้สึก รวมทั้งความต้องการทางเพศของฉัน					
6.เมื่อฉันไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีฉันสามารถบอกเขาได้โดยไม่ต้องฝืน					
7.ฉันสามารถส่งสายตาให้สามีทราบได้ถึงความต้องการทางเพศของฉัน					

ข้อความ	ระดับปฏิบัติ				
	บ่อย ที่สุด	บ่อย	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
8.ฉันสามารถโอบกอดและสัมผัสสามีของฉันฉันบ่งบอกถึงความรักความต้องการทางเพศได้					
9.ฉันสามารถพูดกับสามีได้โดยไม่รู้สึกลำบากใจในการขอให้สามีใช้วิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ขณะมีเพศสัมพันธ์กับฉัน					
10.ฉันสามารถบอกสามีได้ว่า มีอะไรบางอย่างที่เขาชอบหรือไม่ชอบให้ฉันทำในขณะที่เรามีเพศสัมพันธ์					
11.ฉันไม่กล้าบอกสามีว่ามีอะไรบางอย่างที่ฉันชอบหรือไม่ชอบให้ฉันทำในขณะที่เรามีเพศสัมพันธ์					
12.ฉันสามารถอ่านสายตาของสามีได้ถึงการแสดงความต้องการมีเพศสัมพันธ์กับฉัน					
13.ฉันสามารถบอกปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์กับสามีโดยไม่ทำให้เขาเสียความรู้สึก					
14.เมื่อฉันมีอาการหงุดหงิด ฉันสามารถที่จะอธิบายให้สามีเข้าใจได้ว่า ฉันไม่มีอารมณ์ทางเพศและไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์ในขณะนั้น					
15.ฉันสามารถเล่าให้สามีฟังได้โดยไม่รู้สึกรัดเขินถึงจินตนาการทางเพศที่ฉันมีต่อเขา					
16.เมื่อฉันไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์ฉันไม่กล้าบอกสามีว่าฉันต้องการเพียงแค่การโอบกอดหรือสัมผัส					
17.ฉันไม่กล้าบอกสามีให้มีการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศหรือสถานที่ในการมีเพศสัมพันธ์					
18.ฉันไม่กล้าบอกสามีให้แสวงหาวิธีการที่นำมาสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่แปลกใหม่หรือเพิ่มความสุขแก่กัน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจทางเพศ

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบตามที่ท่านคิดว่าข้อความนั้นๆตรงกับความรู้สึกในชีวิตสมรสของท่านในปัจจุบันมากที่สุด โดยแต่ละคำตอบมีความหมายดังนี้

พึงพอใจที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นๆเป็นจริงสำหรับชีวิตสมรสของท่านในขณะนั้นมากที่สุด

พึงพอใจมาก หมายถึง ข้อความนั้นๆเป็นจริงสำหรับชีวิตสมรสของท่านในขณะนี้เป็นส่วนมาก

พึงพอใจบางส่วน หมายถึง ข้อความนั้นๆเป็นจริงบางส่วนสำหรับชีวิตสมรสของท่าน

พึงพอใจน้อย หมายถึง ข้อความนั้นๆเป็นจริงสำหรับชีวิตสมรสของท่านในขณะนี้น้อย

ไม่พึงพอใจเลย หมายถึง ข้อความนั้นๆไม่เป็นจริงสำหรับชีวิตสมรสของท่านขณะนี้

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
	จริงที่สุด	จริงส่วนมาก	จริงบางส่วน	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
1.เพศสัมพันธ์ระหว่างเราน่าตื่นเต้น					
2.ฉันรู้สึกสนุกในการมีเพศสัมพันธ์					
3.ฉันรู้สึกผินใจที่จะต้องมึเพศสัมพันธ์กับสามี					
4.เพศสัมพันธ์ระหว่างฉันกับสามีเป็นไปอย่างจืดชืดไร้รสชาติ					
5.เรามีเพศสัมพันธ์กันอย่างรีบๆเพื่อให้เสร็จๆไป					
6.ฉันรู้สึกว่าเพศสัมพันธ์ระหว่างเราเป็นไปอย่างแข็งๆ					
7.สามีของฉันมีความร้ใจทางเพศสูง					
8.ฉันรู้สึกพอใจกับเทคนิคต่างๆที่สามีใช้ระหว่างการมีเพศสัมพันธ์					
9.ฉันรู้สึกว่าสามีเรียกร้องที่จะร่วมเพศกับฉันมากเกินไปจนฉันทนไม่ไหว					

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
	จริง ที่สุด	จริง ส่วนมาก	จริง บางส่วน	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
10.ฉันรู้สึกว่าคุณเพศสัมพันธ์ระหว่างเราเป็น เรื่องที่ดีมาก					
11.สามีมีเพศสัมพันธ์กับฉันอย่างทารุณ					
12.สามีของฉันเป็นนักรักชั้นยอด					
13.เพศสัมพันธ์ระหว่างเราช่วยเพิ่มความ สุขให้กับชีวิตคุณเป็นอย่างดี					
14.สามีกระตุ้นให้ฉันเกิดอารมณ์เพศได้ง่าย					
15.ฉันให้ความสุขทางเพศกับสามีได้อย่าง เต็มที่					
16.สามีให้ความสุขในเรื่องเพศกับฉันไม่ได้					
17.เพศสัมพันธ์ของเราทำให้ฉันรู้สึก หงุดหงิดและแข็งในชีวิต					

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

ตารางแสดง ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ และค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายในของแบบวัดระดับพฤติกรรมการสื่อสารทางเพศ (n=30)

ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1.ฉันแสดงออกให้สามีรู้ว่าฉันมี/ไม่มีความต้องการทางเพศ	62.67	83.402	.545	.826
2.ฉันรับรู้การแสดงออกทางเพศโดยไม่ใช่คำพูดของสามีได้ดี	61.50	86.534	.519	.829
3.ฉันสามารถแสดงออกถึงความต้องการทางเพศให้สามีรับรู้ได้โดยไม่ใช่คำพูด	62.47	84.878	.527	.828
4.เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างฉันกับสามีความขัดแย้งนั้นมักจะได้รับการแก้ไขและผ่านไปได้อย่างดี	61.60	83.352	.559	.826
5.ฉันสามารถเลือกคำพูดที่สื่อถึงความคิดความรู้สึกของฉันได้ดี	61.60	85.490	.591	.826
6.เมื่อฉันต้องแสดงความรู้สึกเรื่องเพศฉันสามารถพูดได้จากมุมมองของตนเองอย่างเต็มที่	62.07	87.857	.402	.833
7.ฉันบอกสามีให้ทราบเมื่อเขาไม่เคารพสิทธิความรู้สึกรวมทั้งความต้องการทางเพศของฉัน	62.13	80.671	.675	.820
8.เมื่อฉันไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับสามีฉันสามารถบอกเขาได้โดยไม่ต้องฉีน	62.00	85.793	.438	.832
9.ฉันสามารถส่งสายตาให้สามีทราบได้ถึงความต้องการทางเพศของฉัน	62.67	84.851	.554	.827

ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
10.ฉันสามารถโอบกอดและสัมผัสสามีของฉันฉันบ่งบอกถึงความรักความต้องการทางเพศได้	61.60	83.834	.670	.823
11.ฉันสามารถพูดคุยกับสามีได้โดยไม่รู้สึกลำบากใจในการขอให้สามีใช้วิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ขณะมีเพศสัมพันธ์กับฉัน	61.77	85.564	.388	.834
12.ฉันสามารถบอกสามีได้ว่า มีอะไรบางอย่างที่เขาชอบหรือไม่ชอบให้ฉันทำในขณะที่เรามีเพศสัมพันธ์	61.80	88.303	.347	.835
13.ฉันไม่กล้าบอกสามีว่ามีอะไรบางอย่างที่ฉันชอบหรือไม่ชอบให้ฉันทำในขณะที่เรามีเพศสัมพันธ์	63.07	90.340	.289	.838
14.ฉันสามารถอ่านสายตาของสามีได้ถึงการแสดงความต้องการมีเพศสัมพันธ์กับฉัน	61.80	85.269	.537	.828
15.ฉันสามารถบอกปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์กับสามีโดยไม่ทำให้เขาเสียความรู้สึก	62.33	86.230	.493	.830
16.เมื่อฉันมีอาการหงุดหงิด ฉันสามารถที่จะอธิบายให้สามีเข้าใจได้ว่า ฉันไม่มีอารมณ์ทางเพศและไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์ในขณะนั้น	62.30	82.631	.559	.826
17.ฉันไม่กล้าที่จะเป็นผู้เริ่มต้นในการเชิญชวนสามีให้มีเพศสัมพันธ์	62.73	99.099	-.290	.858

ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
18.ฉันสามารถเล่าให้สามีฟังได้โดยไม่ต้องรู้สึกขัดเขินถึงจินตนาการทางเพศที่ฉันมีต่อเขา	63.00	82.483	.543	.826
19.เมื่อฉันไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์ฉันไม่กล้าบอกสามีว่าฉันต้องการเพียงแค่อบกอดหรือสัมผัส	62.73	93.857	.281	.851
20.ฉันไม่กล้าบอกสามีให้มีการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศหรือสถานที่ในการมีเพศสัมพันธ์	63.20	89.545	.275	.838
21.ฉันไม่กล้าบอกสามีให้แสวงหาวิธีการที่นำมาสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่แปลกใหม่หรือเพิ่มความสุขแก่กัน	62.97	92.861	.610	.848

ตารางแสดง ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆและค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายในของแบบวัดระดับความพึงพอใจทางเพศ (n=30)

ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1.เพศสัมพันธ์ระหว่างเราน่าตื่นเต้น	38.80	160.579	.466	.920
2.ฉันรู้สึกสนุกในการมีเพศสัมพันธ์	39.50	155.569	.762	.912
3.ฉันรู้สึกผินใจที่จะต้องมมีเพศสัมพันธ์กับสามี	39.90	155.679	.834	.910
4.เพศสัมพันธ์ระหว่างฉันกับสามีเป็นไปอย่างจืดชืดไร้รสชาติ	39.70	155.734	.708	.913
5.เรามีเพศสัมพันธ์กันอย่างรีบๆ เพื่อให้เสร็จๆไป	39.70	157.459	.665	.914
6.ฉันรู้สึกว่าเพศสัมพันธ์ระหว่างเราเป็นไปอย่างแข็งๆ	39.60	155.421	.689	.913
7.สามีของฉันมีความร่าเริงทางเพศสูง	39.60	156.524	.669	.914
8.ฉันรู้สึกพอใจกับเทคนิคต่างๆที่สามีใช้ระหว่างการมีเพศสัมพันธ์	39.97	157.275	.816	.911
9.ฉันรู้สึกว่าสามีเรียกร้องที่จะร่วมเพศกับฉันมากเกินไปจนฉันทนไม่ไหว	39.67	157.540	.692	.913

ข้อความ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
10.ฉันรู้สึกว่าคุณเพศสัมพันธ์ระหว่างเรา เป็นเรื่องที่ดีมาก	39.60	154.593	.719	.912
11.สามีมีเพศสัมพันธ์กับฉันอย่าง ทารุณ	39.20	160.303	.532	.918
12.สามีของฉันเป็นนักรักชั้นยอด	38.93	153.168	.720	.912
13.เพศสัมพันธ์ระหว่างเราช่วยเติม ความสุขให้กับชีวิตคุณเป็นอย่างดี	38.93	161.030	.586	.916
14.สามีกระตุ้นให้ฉันเกิดอารมณ์เพศได้ ง่าย	38.53	156.878	.624	.915
15.ฉันให้ความสุขทางเพศกับสามีได้ อย่างเต็มที่	37.50	169.431	.280	.925
16.สามีให้ความสุขในเรื่องเพศกับฉัน ไม่ได้	37.80	166.924	.289	.927
17.เพศสัมพันธ์ของเราทำให้ฉันรู้สึก หงุดหงิดและแข็งในชีวิต	39.20	157.131	.581	.916

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายอนุวัตร ส่งเภา เกิดเมื่อ วันที่ 26 ธันวาคม 2526 ที่จังหวัดพิษณุโลก มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี พยาบาลศาสตร์บัณฑิต สาขาการพยาบาล จาก มหาวิทยาลัยนเรศวร ร่วมกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช และเข้าศึกษาต่อ ใน หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา แพศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยพักร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย